CUMARTESİ
9
NİSAN 1938
YIL: 21-3
Sayı: 7270 1360

KURUN

İSTANBUL — Ankara Caddesi
Posta kutusu: 46 (İstanbul)

Telgraf adresi: Kurun - İstanbul
Telef. 21413 (Yazı) 24370 (İdare)

İlavemizle beraber
Bugün 24 sayfa
Sayısı heryerde
100 para

Blum kabinesi dün gece istifa etti

Yeni kabineyi Daladiye kuracak

Sosyalist partisi parlâmento gurubu neşrettiği beyannamede şöyle diyor:

"Memleketteki cumhuriyetçilere soğukkanlılıklarını muhafaza etmelerini tavsiye ediyoruz,,

B. Daladiye

Paris, 8 (A.A.) — Ayan meclisi, bugün öğleden sonra, kuvvetli polis ve jandarma kuvvetlerinin himâyesinde, toplanmış ve hükûmetin malî projelerini müzakere eylemiştir.

Maliye encümeni mazbata muharriri Abel Gardey, hükûmetin istediği tam salâhiyetle tatbik etmek fikrinde bulunduğu programı mufassal bir surette tahlil ve tenkit eylemiş ve ezcümle demiştir ki:

'Vakıa projede gösterilen bütün tedbirler, katî mahiyeti haiz olarak irae edilmiş değildir. Fakat hükûmetin, vaziyetin ve şeraitin icabı olarak, bugünden kestirilemiyecek tedbirler al-

(Sonu Sa. 6 Sü. 2)

Bir haber

İngiliz - İtalyan Anlaşmalarında Filistinin Vaziyeti

Kurun'un dünkü sayısında fransızca Beyoğlu gazetesinden nakledilmiş bir telgraf haberi vardı. Londrada çıkan Evning Standard gazetesinin İngiliz ve İtalyan müzakereleri etrafında neşrettiği bu haber iki memleket arasındaki anlaşma esaslarını on bir maddede hülâsa ettikten sonra sonuncu maddeyi şu yolda kaydediyordu:

"Madde 11 — İtalya Umumî Harpten sonra Türkiyenin kendi lehlerine Filistini terketmiş olduğu devletlerden biri olmak hasebiyle İngiltere bu memleketin statükosunda İtalyanın hukukunu haleldar edecek hiç bir değişiklik yapmamağı teahhüt eder."

İlâve edelim ki bu haber fransızca Beyoğlu gazetesinde olduğu gibi fransızca İstanbul gazetesinde de çıkmıştır. Fakat fransızca Beyoğlu gazetesindeki haberden biraz başka olarak şu tarzda yazılmıştır:

"Madde 11 — İngiltere Filistin statükosunu değiştirmeyeceğini, değiştirse bile İtalyanın menfaatlerine hürmet ve riayet edeceğini teahhüt eder."

Bununla beraber, dikkat ile okunduğu takdirde haberin bu ikinci şeklinde dahi İtalyanın Filistin üzerinde hususi bir alâka beslediğini anlamak zor değildir.

Bu haberin fransızca Beyoğlu gazetesi tarafından neşredilen şekli olmasa zihinlere şöyle bir mülâhaza varit olabilir: Osmanlı imparatorluğundan ayrılmış olan Filistin İngiliz mandası altına verilmiş bir yerdir; manda altında olan bütün memleketler üzerinde birinci derecede alâka sahibi mandater devlet olduğu şüphesiz olmakla beraber bu mandayı veren devlet olmak sıfatiyle İtalyanın da alâkadar olması tabiidir. İhtimal ki İtalyanın Filistin üzerindeki alâkası bu mahiyettedir. İtalya bu tarzda bir kayıtla İngilterenin Filistin üzerinde bugünkü derecesinden fazla bir hâkimiyet hakkı almasına taraftar olmayor demektir. Yahut bir müddet evvel Musolini'nin ağzı ile İslâm âlemi üzerinde bir himaye hakkı ilân etmiş olan İtalya Filistinin Müslümanlar gözünde haiz bulunduğu mevkii düşünerek İngilterenin Filistinde Yahudileri tutan siyasetine karşı Müslümanlara taraftar bir siyaset gütmek isteyor demektir.

Halbuki telgrafın fransızca Beyoğlu tarafından nakledilen şekli daha manalıdır. Zira bu şekilde İtalyanın Filistin üzerindeki alâkasının sebebi izah edilirken:

"İtalyanın Umumi Harpten sonra Türkiye tarafından kendi lehlerine arazi terkedilmiş olan devletlerden olduğu" kaydolunuyor. Bu ifadeye

ASIM US

(Sonu Sa. 6 Sü. 5)

Çekoslovakya taarruza uğrarsa

Fransa taahhüdünü

Her türlü şerait altında yerine gelireceğini dört devlete bildirdi

(Yazısı 6 ncı sayfamızda)

Dünkü içtimalardan birinde..

Balkanlı misafirlerimiz

Dün iki ziyafet verildi. Bugün öğleden sonra Yalovaya gidiyorlar

(Yazısı 6 ncı sayfamızda)

Balkanlı misafirler ziyafette..

Romen hariciye nazırının beyanatı

"Hükûmetim, ehemmiyeti hergün artan Balkan antantına bütün kuvvetile müzaheret edecektir.„

B. Komnen

Bükreş, 8 (A.A.) — Rador Ajansı bildiriyor:

Hariciye Nazırı B. Komnen matbuat mümessillerini kabul ederek aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

"Azasından olmakla bahtiyar bulunduğum hükûmet, memleketin dış politikasını an'anevî esas üzerine idame edecektir. Faaliyetimin yüksek gayesi ebedî hudutlarımızın değişmez çerçevesi içinde barışın muhafazası olacaktır. Bu maksatla, ittifak ve dostluk bağlarımızı kuvvetlendirmeğe, ayni zamanda bütün devletlerle ve bilhassa komşularımızla olan münasebetlerimizin inkişafına çalışacağım.

(Sonu sa.7 sü. 2)

Dâhi Türk mimarı Sinan

Bugün 350 nci ölüm yıldönümü kutlanıyor

Bugün, dâhi Türk mimarı Koca Sinan'ın 350 nci yıldönümüdür. Yarattığı ölmez san'at âbidelerile Türk zekâ ve kabiliyetinin üstünlüğünü bütün dünyaya tanıtan Sinan, bugün mezarı başında anılacak, Türk milletinin sevgi ve saygısı bir daha canlandırılacaktır.

Sinan'ın hayatı ve eserleri hakkındaki yazıyı bugün ilâvemizde bulacaksınız.

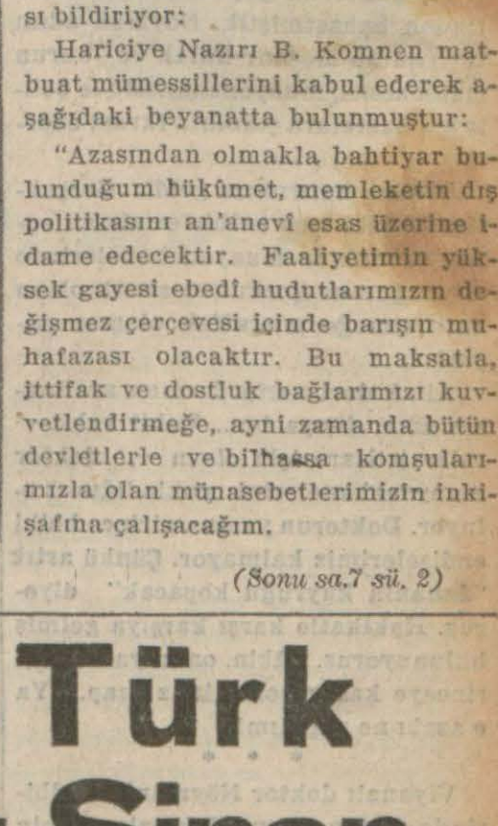

Koca Sinan

Bugünkü ilâvemiz
3 renkli şık bir kapak içinde çıktı
Müvezzilerden istemeği unutmayınız

Çankırı Saylavı Mustafa Dün Vazife Başında Vefat Etti

(Yazısı 6 ıncı sayfamızda)

Katalonya karanlıklar içinde

Cumhuriyetçiler bütün erkekleri silâh altına alıyorlar

Barselon, 8 (A.A.) — Hükmet makamları hararetle müdafaa hazırlıkları yapmaktadırlar. Sıhhati tam olan bütün erkeklerin silâh altına alınması hakkındaki kararnamenin bugün neşredileceği teyit edilmektedir.

Fabrikalarda ve umumî hizmetlerde kadınlar erkeklerin işlerini yapacaklardır.

Her gün bir çok gönüllüler cepheye sevkedilmektedir.

Saragos, 8 (A.A.) — Barselona elektrik cereyanını veren enerji menbalarını ihtiva etmesi dolayısiyle mühim bir şehir olan Tremp'in Frankistler tarafından zapti üzerine katalonya merkezinin yarısı ile bu eyaletin mühim bir kısmı elektrikten mahrum kalmıştır.

Frankistler şimdi bilhassa iki noktayı tazyik etmektedirler:

1 — Katalonyanın şimalinde Pallaresa barajı. Burası bu eyaletin başlıca endüstrilerine cereyan vermektedir.

2 — Katalonyanın cenubu, Frankistler buraya cumhuriyetçi İspanyayı i-

(Sonu: Sa. 6 Sü. 3)

Fantezi:

Doktorların bekleme odalarını

korkulu bir yer olmaktan kurtarabilir miyiz?

Yazan :

Hikmet Münir

Birkaç gün evvel **Günün akisleri** sünumuzda dünyaca meşhur Viyanalı bir doktorun gayet zarif bir âdetinden bahsetmiştik. Nöyman adını taşıyan bu meşhur kulak ve burun mütehassısı, muayenehanesinde bekleyen hastalara çikolâta ikram edermiş.

Oradan hatırımıza geldi. Gerçekten bu gibi bazı tedbirler almak suretiyle doktor muayenehanelerinde duyduğumuz korkuları azıcık olsun hafifletmeğe muvaffak olamaz mıyız?

Allah dert verip derman aratmasın ama, dünya bu... Vakit vakit — velev istişare için olsun —, doktor muayenehanelerini yokladığımız oluyor. Doktorun yanına girince belki endişelerimiz kalmayor. Çünkü artık "dananın kuyruğu kopacak" diyoruz. Hakikatle karşı karşıya gelmiş bulunuyoruz. Lâkin, onun yanına girinceye kadar çektiğimiz azap... Ya o azabı ne yapalım!

* * *

Viyanalı doktor Nöyman'ın tedbirinde, bütün dünya doktorları için bir işaret var. Muayenehanelerinde yapılacak bir ıslâhatın ilk ışıkları seziliyor. Bundan hemen istifade edip her doktor kendi temayülüne göre muayenehanesinde bir değişiklik yapmazsa, kıyamet kopmaz ama, dünyanın daha iyi bir yer haline gelmesi için sarfedilen gayretlere de bir şey ilâve etmiş olmayız. Gayemiz, insan ıstıraplarını biraz daha azaltmak değil midir? Bunun büyüğüne, küçüğüne bakmayıp önüne geçmek için elimizden gelen her şeyi yapmalıyız, gibi geliyor bana.

Viyanalı doktor muayenehanesine gelip te bekleme odasında sıra bekleyen hastalara, kendi yanına girinceye kadar oyalanmaları için çikolata ikram ediyormuş. Biz de akide şekerinden başlayarak kişniş, peynir, badem, nöbet... hülâsa her türlü mamul şekerden hastalara dağıtmak kabildir.

Yahut doktorlar, kendi ihtisaslarının nevini gözönünde tutarak, kapısını çalacak hastaların dertleri hakkında yapacağı tahminlere göre, onlara diğer bazı zararsız hediyelerde de bulunabilir. Meselâ, mide ve bağırsak mütehassısları her ihtimale karşı ziyaretçilerine evvelâ maden suyu vesaire gibi şeyler ikram etse gerektir.

* * *

Bazı doktorlar, muayenehanelerinde bekleyen hastaların üzülmemesi, oyalanması için musiki nevinden bir şey bulundursalar, ne iyi olacak! İsterlerse gramofon çaldırsınlar, isterlerse radyo... Fakat iki üç saz ve şarkı ehlinden mürekkep küçük bir sanatkâr grubuyla derli toplu fasıllar yapılması şüphesiz ki daha münasip düşer. Bu suretle, bir doktor muayenehanesine girmekten kimse korkmayacaktır...

Musiki fasılları devam ededursun, arada bir, hoş nükteleri ihtiva eden bir konferans, vermek, yahut bir monoloğ söyletmek ayrıca üzüntüyü giderici bir şeydir.

* * *

Bazı doktorlarda edebiyat meraklı da vardır. Onlar, vaziyeti kendi tabiî temayüllerine göre hem kendileri için bir zevk olabilecek, hem de ziyaretçilerine bir avunma mevzuu teşkil edebilecek derecede idare ederlerse, gene ortaya parlak, canlı bir bekleme salonu çıkar.

Yeni ve eski birçok edebiyat meraklıları var. Müşteriler önünde onlara âleni münakaşalar yaptırılabilir. Birinci mısraları ayni harfle başlayan karşılıklı şiirler okunur. Müsabakalar tertip edilir. Kimbilir, belki edebiyat meraklıları gerçekten harekete gelir, bazı küçük şaheserler bile yaratılabilir... Görüyor musunuz, işler nereye kadar varıyor.

* * *

Gelgelelim ruh doktorlarına... Onların muayenehaneleri her halde diğer doktorlarınkinden başka olmak gerekir. En ziyade neşeye, ihtiyaç gösteren bekleme yerleri onlarınkidir. Bu itibarla, en güzellerinden seçilmiş olmak şartile renk renk odalar bulundurmak şöyle dursun, bu odaların her birinde ayrıca, icat eserleri görülmek lâzımdır. Öyle ki, bazı defalar, hastalar, gördüğü sevinç ve şetaret eserleri arasında daha muayenehaneye girmeden ve henüz bekleme odasındayken tedavi edilmiş olur; ve oradan evine döner.

Bu vaziyet, ücretin tahsili bakımından doktorların pek lehine değildir ama, her halde onun da bir yolu bulunur. Hastaların böyle eğlenceli bekleme odalarında tedavisi tahakkuk ederse, o zaman doktorların şahsî yoklamalarına da lüzum kalmaz belki... Dış kapıdan bir duhuliye alınır. Hasta bir hamamın göbek taşında oturur gibi bir miktar kendini bulduktan sonra o binanın sahibine uzun ömürler dileyerek sefayi hatırla çıkıp gider.

* * *

Viyanalı doktorun açtığı çığır, ya bana atılacak bir şey değil. Doktorların, muayenehanelerinde bazı ıslâhat yapmaları orayı sevilecek bir yer haline koymaları, hem kendi lehlerindedir de.

Şimdi yalnız hastalandıkları zaman doktoru yoklayan ahali, o vakit en aşağı her altı ayda bir, bir doktorla sıhhati etrafında istişare etmeği itiyat edinir.

Doktor muayenehaneleri, sağlam adamların da daima arzu edeceği bir yer haline gelir. Bugünkü endişe, tereddüt ve sıkıntılar ortadan tamamen kalkar.

O zaman meselâ, muayenehanesinde hastalarını, bekledikleri müddetçe musiki ile oyalamak gibi bir zarafet gösteren doktora şahsî dertlerimize ait bir sualle birlikte sorarız:

— Bu hafta ne faslı var muayenehanenizde, üstat?

Yiyecek nevinden ikramlarda bulunan doktorlara:

— Geçen haftaki börekler fena değildi. Fakat biraz da yemiş bulundursanız bizi ihya etmiş olacaksınız vallahi...

Edebî ziyaret veren doktora:

— Yahu, biraz da gençlerin şiirlerinden okutsanıza... Tıpta bütün terakkiyatı takip ediyorsunuz da; sanat mvzuubahis olduğu zaman ne kadar eski ruhlusunuz..

. . . . . .

Haydi bayan ve bay doktorlar! Buna elbirliğiyle bir gayret edelim. Beşeriyete saadet getirmek değil mi maksat?...

Pariste esrarengiz bir cinayet

Pariste geçen gün çok esrarengiz bir cinayet olmuştur:

34 yaşlarında, Röje Kremyö isminde bir genç mühendisin 48 saat odasından çıkmadığı görülüyor. Polise haber veriyorlar. Polis geliyor. Kapıyı vuruyor: Ses yok. Kapıyı anahtarla açmak istiyorlar: Açamıyorlar, çünkü içerden kilitlidir ve anahtar üzerindedir..

Kapıyı kırıp giriyorlar. O zaman, herkes feci bir manzara karşısında kalıyor:

Genç mühendis, yerde yüzükoyun yatmaktadır. Üzerinde pijaması vardır ve başından aldığı iki ağır yara üzerine ölmüştür.

Kim öldürdü? Mehçul! Yalnız, maktulün yanı başında bir pardesü bulunuyor.

Mühendisin kardeşi, bu pardesünün ağabeyisinin pardesüsü olduğunu söylüyor. Bir yabancının o halde. Fakat kimin? Katilin! Fakat! Katil nereden kaçmış olabilir? Kapı içerden kilitli. Pencereler açık değil ve üzerlerinde ne bir kan lekesi var, ne bir parmak izi...

Acaba Roje, katil kaçtıktan sonra mı kapıyı içerden kapadı? Fakat buna ne lüzum vardı?

O halde, bunun cinayetten başka bir şey olduğuna hükmedilebilir. Fakat o pardesü ne? Yoksa, ortada bir katil olduğu hissini uyandırmak için mi böyle yapmış?

Velhasıl, hâdisenin sebebi ve nasıl cereyan ettiği anlaşılamıyor.

Tanıdıkları, Roje'nin bugün çalışmıyorsa da hali vakti yerinde olduğunu söylüyorlar. Sonra, tanışıp görüştüğü kadın falan da yokmuş. Kendisini görmeğe yalnız kardeşi ve arada sırada bir tüccar gelirmiş.

Paris polisi tahkikata devam ediyor.

Edirneye Gezi

Edirne lisesinden yetişenler cemiyeti Trakya Umumî Müfettişi General Kâzım Dirik'in daveti üzerine elli kişilik bir kafile halinde 21 nisan akşamı başlamak ve 24 nisan sabahı bitmek üzere Edirneye bir gezi tertip etmişlerdir. Kafileye on beş kişilik bir heyet halinde Beyoğlu Halkevi temsil kolu da iştirak edecektir.

Günlerin peşinden :

Talâk !

Dünyanın en büyük zenginlerinden Johor Sultanı yedi sene evvel Londra camiinde nikâh ile aldığı Vilyam Vilson ismindeki bir İngiliz kadınını bu defa bırakmış. Hâdise bütün İngiliz gazetelerini ehemmiyetle meşgul ediyor. Şu itibarla ki Sultan karısından ayrılmak için hiç bir sivil formalite icrasına lüzum görmemiş. Sadece iki şahit bularak bunların yanında:

— Talâk!"

Kelimesini dört defa telâffuz edivermiş... Ve beş, on saniye içinde bu beş harfli kelimenin dört defa tekrar edilmesi yedi sene devam eden bir aile bağını kırmağa kâfi gelmiş... Halbuki bizim bildiğimiz nikâh bağını çözmek için (Talâk) kelimesini dört defa değil, bir defa söylemek bile yetişir; üç defa söylenecek olursa geri dönmek için "hulle yapmak" lâzımgelir. Bu sebeple bize merak olan şey Johor Sultanının İngiliz karısını boşamak ve bir daha geri dönmemek için "Talâk" kelimesini üç defa söylemesi yetişirken, dört defa söylemiş olmasıdır ki bu dördüncü talâk kelimesi de Sultanın hülle ile de geri dönmek imkânını ortadan kaldırmak için olsa gerektir!

HASAN KUMÇAYI

MAHKEMELERDE

Metresini yaralıyan suçlu

Bıçakla yaralanan Sümbül davasından feragat etti

Ağırceza mahkemesi dün bir ayakkabı boyacısını metresini öldürmek kasdiyle yaralamak suçundan muhakeme etmiştir.

Suçlu Rüstem Pallı vakayı şöyle anlatmıştır:

— Sümbül ile 4 aydanberi metres yaşıyorduk. Fakat kendisi son zamanlarda beni aldatmağa ve Salih isminde biriyle düşüp kalkmağa başlamıştı. O gece kendisi ile kavga ettik. Ertesi sabah ben işime gidiyordum; bir de baktım ki, Sümbül sokakta dostunu bekliyor, birden tepem attı. Hemen bıçağıma davrandım. Ondan sonrasını hatırlamıyorum.

Suçlunun bu ifadesinden sonra Lûtfiye adlı bir kız ve yaralanan Sümbül şahit olarak dinlendi. Sümbül davasından feragat etmişti. Dedi ki:

— O gece Rüstem ile kavga etmiştik. Ertesi sabah çamaşır yıkamak üzere Ayaspaşaya gitmiştim.. Birden karşı sokaktan Rüstem koşarak geldi. Bana vurmağa başladı. "Yeter artık, canımı acıttın,, dedim. Bir de baktım ki, üstüm başım kan içinde. Yumrukla vurdu sanmıştım. Halbuki bıçakla vurmuş..

Tokatlı isminde bir şahit gelmemişti. Mahkeme, ihzaren celbine karar vererek duruşmayı talik etti.

Arkadaşlarını Kementle Boğanların Muhakemesi

Birkaç ay evvel Kumbaracı yokuşundaki bir ekmekçi dükkânında hemşerileri Abdullahı içirip sarhoş ettikten sonra boğazına kement geçirip boğan katil Ömer ve Bekirin Ağırcezada devam edilen duruşmalarına dün de devam olunmuştur.

Katil Ömer geçen celsede, maktul Abdullahın babasını vurduğunu ve kendisinden haraç istediğini iddia etmiş, müdafaa şahitlerinin dinlenmesini istemişti.

Mahkeme dün müdafaa şahidi İhsan ve Halil Çavuşu dinlemiştir. Halil çavuş, Abdullahın Ömerin babasını vurduğunu, memlekette işitmiş olduğunu fakat Abdullah tevkif olunur olunmaz İstanbula geldiğini söyledi.

Duruşma diğer şahitlerin celbi için başka bir güne bırakıldı.

Fuhuşa Teşvik Yüzünden

Beyoğlunda Abanoz sokağında 5 ve 15 numaralı umumî evlerin sahibi 65 yaşında Kevser kadın, dün Asliye ikinci ceza mahkemesinde Emine adlı iki çocuk anası bir kadını fuhşa teşvik suçundan muhakeme olunmuştur.

Kevser kadın suçunu inkâr ederek:

— Ben altmış beş yaşında ve namusiyle yaşıyan bir kadınım. Kimseyi fuhşa teşvik etmiş değilim. Bu Emine denilen kadın, iki çocukludur ve vesikalı umumî bir kadındır.

Mahkeme, Emine kadının hakikaten umumî bir kadın olup olmadığının zabıtai ahlâkiyeden sorulması için duruşmayı başka bir güne bıraktı.

Sahte Senet İşinde Alâkası Olan Biri yakalandı

Lâğvolunan İstanbul ikinci noterliğinde Nuri adında biri namına tanzim olunan sahte senet işinde Hakkı ve Celâl adında iki kişi yalancı şahitlik yapmak suçu ile tevkif olunmuşlardı.

Dün de bu suçla alâkadar olduğu anlaşılan Hikmet adında bir muameleci yakalanarak birinci sorgu hâkimliğine verilmiş, sorgusu sonunda tevkif olunmuştur.

Bir Odacı Tevkif Edildi

Bakırköy belediye odacısı Necip dairede mahfuz bulunan birçok halı ve seccadeleri muhtelif zamanlarda çalarak satmıştır.

Bu gözü doymaz hırsız, evvelki gün de arkadaşı odacı Halidin sandığını kırarak açmış, içindeki 200 lirasını aşırmıştır.

Halidin müracaatı üzerine yakalanan Necip evvelki suçlarını da itiraf etmiş, birinci sulh ceza hâkimi Reşit tarafından tevkif olunarak derhal tevkifhaneye gönderilmiştir.

Şüpheli Bir Ölüm

Kantarcılarda oturan Nadirenin beş yaşlarındaki kızı Nadide geçenlerde annesi komşusu ile kavga ettiği sırada korkmuş, Cerrahpaşa hastahanesine yatırılmıştır.

Nadide kız dün sabah hastahanede ölmüştür. Adliye doktoru kendisini muayene etmiş, vücudunda hiç bir yara eserine tesadüf etmediğinden ölümü şüpheli görerek cesedi morga kaldırtmıştır.

İlâçtan Mı Öldü?

Küçükpazarda Yavuz Sinan mahallesinde oturan 45 yaşlarında Hami iki gün evvel hastalanmış, o civardaki bir doktor kendisini muayene ederek bir ilâç vermiştir.

Fakat Hâmi ilâcı içtikten sonra ölmüştür. Ailesi kendisinin ilâçtan zehirlenerek öldüğünü iddia ederek, müddeiumumiliğe başvurmuştur.

Haminin cesedini dün adliye doktoru Enver Karan muayene etmiş, ceset morga kaldırılmış, ilâç ta tahlil olunmak üzere kütüphaneye gönderilmiştir.

Tan Ve Cumhuriyet Davalarında Dünkü Celse

Muharrir Sabiha Zekeriya tarafından, Cumhuriyet gazetesi aleyhine açılan neşren hakaret davasına dün de asliye ikinci ceza mahkemesinde devam olundu.

Geçen celsede Cumhuriyet neşriyat direktörü Hikmet Münif tarafından Ahmet Emin, Sabiha Zekeriya ve Sabur Salim aleyhlerine açılan dava sukut etmişti.

Dünkü celsede Hikmet Münifin vekili avukat Semih yazılı ifadesini Mahkemeye verdi ve kısaca şunları söyledi:

— Birbirini takip eden dava mevzuu yazılar tetkik olunduğu takdirde mahiyetlerinin sadece bir ilmî münakaşadan ibaret olduğu görülür. Yazılarda hiç bir suretle hakaret yoktur. Halbuki Sabiha Zekeriyanın Tanda 19 ve 21 tarihlerinde yazıdığı yazılarda asıl bizim hakarete uğradığımız anlaşılır.

Mahkeme, evrakı tetkik etmek üzere duruşmayı 12 Nisan saat 11 e bıraktı.

KURUN

ABONE TARİFESİ

	Memleket içinde	*Memleket dışında*	
Aylık	95	155	Krş.
3 aylık	260	425	„
6 aylık	475	820	„
Yıllık	900	1600	„

Tarifesinden Balkan Birliği için ayda otuz kuruş düşülür. Posta birliğine girmiyen yerlere ayda yetmiş beşer kuruş zammedilir.

Abone kaydını bildiren mektup ve telgraf ücretini, abone parasının posta veya banka ile yollama ücretini idare kendi üzerine alır.

Yeniden 5 abone yazan veya 5 abone birden yazılanlara, mekteplerle köy odalarına ayrıca tenzilât yapılır.

Türkiyenin her posta merkezinde KURUN'a abone yazılır.

Adres değiştirme ücreti 25 kuruştur.

Dünkü Hava

Hava, yurdun cenup ve doğu kısmı ile Orta Anadolu bölgelerinde dün kapalı ve yer yer yağışlı diğer bölgelerde bulutlu geçmiş, rüzgâr garbi bölgelerde orta kuvvette esmiştir. Dün Istanbulda hava az bulutlu geçmiş rüzgâr cenubî istikametten saniyede 1 - 3 metre hızla esmiştir. Saat 14 de hava tazyiki 757.1 milimetre idi. Sühunet en yüksek 10.9 ve en düşük de sıfır santigrad kaydedilmiştir.

15 Yıl Evvel Bugün:

Darülbedayiin Şehir Tiyatrosuna tahvili için encümeni mahsusca hazırlanan lâyiha tetkik edilmek üzeredir. Şehremaneti cemiyet belediyeden mayıs içtimamda Şehir Tiyatrosu tesisi için miktarı kâfi tahsisat talep edecektir.

Müessese şimdilik mütevazi bir kadro ve tahsisat ile işe başlıyacak ve emanetçe daimi bir himayeye mazhar olacaktır. Şehir Tiyatrosu için ayrıca mükemmel bir bina yaptırılacaktır.

Şehir Haberleri

Ecnebî ve akalliyet okullarına

Muallim olabilmek için vasıflar tesbit ediliyor

Ecnebi ve ekalliyet okullarına yeni bir çalışma şekli verileceğini evvelce yazmıştık. Bu arada ecnebi ve ekalliyet okulları için müşterek maddeleri ihtiva eden yeni bir kılavuz hazırlanmaktadır.

Bu kılavuzda ecnebi ve ekalliyet okullarına gerek Türkçe kültür dersleri için, gerekse diğer dersler için öğretmen olabilmek vasıfları bulunacaktır.

Bundan başka muhtelif imtihan şekilleri, ecnebi ve ekalliyet okullarına talebe kayt, kabul ve nakil işleri, mezuniyet ve tayinleri ve tesbitleri bu kılavuzun esas maddeleri arasındadır.

Şimdiye kadar ekalliyet okullarında vazife gören Türkçe ve kültür dersleri öğretmenlerinden başka sayı ve diğer dersleri okutan kendi öğretmenlerine muayyen bir ücret verilmekte idi.

Bunlar okul idaresinin öğretmenle yapacağı anlaşmaya göre para alıyorlardı. Yeni kılavuzun esas maddelerinden biri de bu öğretmenlerin alacakları maaşların asgarî miktarının tayinini teşkil etmektedir.

Öğretmenlerin ücretleri 40 liradan başlıyacaktır. Zamlarının ne vaziyette olacağı da işaret edilmektedir.

SPOR İŞLERİ İÇİN YENİ BİR TALİMATNAME

İlk, orta ve liselerin Üniversitede yapılacak spor işleri etrafında Kültür bakanlığı yeni bir talimatname vücuda getirmektedir. Talimatnamede Üniversite spor teşkilâtını alâkadar eden mühim maddeler olduğu gibi diğer muhtelif tahsil çağlarında öğretilecek spor ve beden hareketleri hakkında da izahat verilmektedir.

Ayrıca ilk, orta ve lisede yapılacak idman şekilleri de ıslah edilerek talimatnameye geçirilecektir.

—o—

İktısat İşleri:

Zeytinyağ Fiyatları

Zeytin yetiştiren bölgelerden gelen malûmata göre, bu yıl zeytin mahsulü çok bereketli olmuştur. Bir kısım yerlerde yeni mahsulün toplanmasına başlanmıştır.

İstanbul piyasasında bu haberlerin tesiri derhal görülmüş, zeytinyağı fiyatları yeniden 3 - 4 kuruş yükselmiştir.

Şimdiki halde ekstra ekstra yemeklik yağlar toptan 48 kuruş üzerinden satılmaktadır. Bundan başka birinci nevi yağlar 45 ten muamele görmektedir.

Asıl fiyatların yükselmesine sebep, Adanadan gelen pamuk yağlarının fiyatlarında yeniden 60 kuruş bir yükseklik görülmesidir. Diğer taraftan öğrendiğimize göre bir kısım banka - larda zeytin muamelesi yapan tüccarların fiyatlarını yüzde sekize indirdiklerinden fabrikalar bankalara mallarını ipotek ettirerek satıştan muayyen bir zaman için kaçınmaktadırlar. Maamafih zeytin piyasası umumiyetle ve bilhassa geçen yıla nazaran çok iyidir.

Sovyet Rusya 40 Bin Keçi Derisi Aldı

Sovyet Rusyadan birkaç tanınmış firma bu ay içerisinde piyasamızdan 40 bin tane keçi derisi almıştır.

Bundan başka yine Sovyet Rusyaya 30 bin adet de oğlak derisi sevkedilmiştir. Keçi derisinin çifti 205 ten oğlak derisinin çifti de 125 kuruştan satılmıştır.

Tiftik Ve Yapağı Kontenjanları

Almanyanın Türk tiftiklerine vermiş olduğu kontenjan tamamen doldurmuştur. Yapağı için kontenjan verilmiş olmasına rağmen Alman tüccarları yapağılarımızı pahalı görmüşler, başka memleketlerden yapağı almağa başlamışlardır.

Diğer taraftan açık kalan yapağı kontenjanının tiftikten değiştirilmesi Alman permi daireleri tarafından arzu edilmekte olduğu haber verilmektedir.

Hattâ bu hususta bazı tüccarlarımıza da Almanyadan malûmat geldiğinden tüccarlar derhal aralarında bir toplantı yaparak bu mesele etrafında görüşmüşler, vaziyeti borsa idare heyetine açarak hükûmetimizin Alman kontenjanındaki yapağı miktarı yerine tiftik ikame edilmesi için alâkadarlarla temasa geçmesinin muvafık olacağını ileri sürmüşlerdir.

Borsa idare heyeti bu vaziyeti makul gördüğünden keyfiyet derhal İktısat Vekâletine bildirilmiştir.

Kösele Fıyatları

Deri ve köseleler bu hafta da geçen haftaki ayni fiyat üzerinden muamele görmüşlerdir. Birinci nevi sığır köselesi, 155 - 165 kuruştan, ikinci nevi sığır köselesi 135 - 145 kuruştan muamele görmüş, birinci nevi manda 120 den, ikinci nevi manda köselesi de 110 kuruştan satılmıştır.

Esnaf Cemiyetlerinde Dünkü Toplantı

Dün esnaf cemiyetleri birleşik merkezinde merkez heyeti ile yardım teşkilâtı komisyonu müştereken ikinci bir toplantı daha yapmıştır.

Dünkü toplantı bundan evvelki toplantıya nazaran daha fazla alâkalı olmuş, esnaf dispanserine alınacak röntgen için yapılmış olan teklifler son bir defa gözden geçirilmiş, üzerinde münakaşalar yapılarak hangisinin isteklere en uygun olduğu araştırılmıştır.

Merkez heyeti ve yardım komitesi gerek röntgen için, gerekse yeni sağlık yurdu için alınacak bina etrafında yapılan tekliflere mukabil teklifleri hazırlamak üzere toplantıya son vermiştir. Her iki teklif birkaç güne kadar hazırlanarak alâkadarlara verilecektir.

Türk Musikisi Tarihî Eserler Konseri

İstanbul konservatuvarının hazırladığı Türk musikisi tarihî eserler konseri yarın akşam sat 21 de Fransız tiyatrosunda verilecektir.

Konservatuvar bu konserin mükemmel olması için çok güzel bir program hazırlamıştır.

—o—

(Köroğlu) arkadaşımız

(Köroğlu) arkadaşımızın bugün çıkan sayısiyle on birinci yılma bastığını memnuniyetle öğrendik.

Türk matbuatına yalnız sevilmiş romanlar, zarif fıkralar vermekle değil, siyasî bir halk gazetesinin de muvaffak örneğini vererek temayüz eden Burhan Cahit, Köroğlunu harf inkılâbımızın başında tesis etmişti. Onun için Köroğlunun geçen on yıl içinde kendi emeğile başlıbaşına kazandığı mevki, ayni zamanda halk tabakası arasında yeni harflerle okuma zevkinin yerleşip inkişaf etmesine yaptığı hizmetin de bir delili olur.

(Köroğlu) belki yaşı tarihten de evvelki devirlere uzanan, fakat Türk köylüsünün dünden bugüne hayalinde yaşatarak sevdiği bir kahraman tipidir. Adını alan gazete o tipe sadık ve o halka yararlı oldu. Arkadaşımızın yeni yılını kutlarız.

—o—

Bay Necati gömüldü

İstanbul Vali ve belediye reisi Muhittin Üstündağın dayısı İstanbul şehir tiyatrosu muhasebecisi Necati Gürkaya'nın ansızın kalp durması neticesinde öldüğünü yazmıştık.

Merhumun cenazesi dün öğle namazından sonra Teşvikiye camiinden kaldırılarak Feriköy mezarlığına gömülmüştür.

Bazı mebuslar, Vali ve belediye reisi Muhittin Üstündağ, Harp akademisi komutanı General Ali Fuat, şehrimizde bulunan İzmit Valisi Hâmit Oskay, umumî meclis azalarından bazıları, vilâyet ve belediye erkânı, Şehir tiyatrosu mensupları ve diğer pek çok zevat cenaze merasiminde hazır bulunmuşlardır

Adliye Vekili Şükrü Saraçoğlu

Muhtelif adlî meseleler hakkında dün gazetemize beyanat verdi

B. Şükrü Saracoğlu

Şehrimizde bulunan Adliye Vekilimiz B. Şükrü Saraçoğlu, dün öğleden sonra geç vakit adliyeye gelerek, İstanbul müddeiumumisi Hikmet Onat ve diğer hâkimlerden müteşekkil bir toplantıya riyaset etmiştir.

Şükrü Saraçoğlu toplantıdan sonra kendisini gören bir arkadaşımıza muhtelif adlî meseler hakkında şu beyanatta bulunmuştur:

— Münferit hâkim teşkilinden vazgeçilmiştir. Meşhut suçların ağırcezalara da teşmili ve meşhut suç kanununun tevsii için bir kanun lâyihası hazırlanmış, Büyük Millet Meclisine sevkolunmuştur. Bu kanun hassaten ağırcezaları da çerçevesi içine almaktadır.

İcra işlerimizi ıslah etmek maksadile getirttiğimiz icra mütehassısı İzmir ve civarında tetkikat yapmıştır. Şimdi de İstanbul ve civarında tetkiklerine devam etmektedir. Esasen Profesör Leyman bu mesele hakkında bankalardan, ticaret odalarından, büyük müesseselerden ve bu işle meşgul hâkimlerden, icra işiyle alâkalı makamlardan birer mütalea almıştır.

Raporu aldıktan sonra, bu mütaleaları da evvelemirde ihtiyaçlara daha uygun bir safhaya sokabileceğimizi ümit ediyoruz.

Diğer taraftan Noter kanununun adliye encümeninde tetkiki hitam bulmuştur, denebilir. Pek yakında Meclis heyeti umumiyesinden geçirebileceğimizi zannediyorum. Avukatlık kanunu ise 3 gün evvel adliye encümeninde tetkika başlanmıştır. Tetkikatın bu içtima devresinde hitam bulacağını ve lâyihanın kanuniyet kesbedeceğini ümit ediyorum.

Dünyanın büyük bir kısmında bütün adli tebliğat posta ile yapılmaktadır. Bu şeklin bizde de tatbiki için hazırlanan kanun lâyihası ve nizamname projesi Nafia Vekâleti ve Adliye Vekâleti mümessilleri arasında son bir tekikten geçirilmektedir.

Komisyonun tetkikatı hitam bulduktan sonra lâyiha Meclise sevkedilecektir.

Bu hizmeti üzerine almak suretiyle işleri artacak olan postahane idaresi, açıkta kalacak adliye mübaşirlerinden tercihen istifade etmeği taahhüt etmiştir.„

Kıymetli Adliye Vekilimizin bu akşamki ekspresle Ankaraya dönmesi muhtemeldir.

Muvazene vergisi indirildikten sonra memurların istifadeleri nekadar ?

Muvazene vergisinde tenzilât yapan kanun lâyihasının Meclise verildiğini yazmıştık. Yapılacak beşte bir nisbetindeki tenzilâttan memurların ne kadar istifade edecekleri şu cetvelin tetkikinden anlaşılabilir:

Maaşlı Devlet Memurları		Ücretli Devlet Memurları		Hususi İşlerde Müstahdemler	
Asli maaş	Yıllık istifade	Ucret miktarı	Yıllık istifade	Ücret miktarı	Yıllık istifade
10	9,12	25	5,64	25	5,52
12	10,20	30	6,84	30	6,72
14	11,04	35	7,92	35	7,80
16	11,64	40	8,88	40	8,76
17,5	12,48	45	9,96	45	9,84
20	13,20	50	10,92	50	10,68
22	14,40	60	13,08	60	12,72
25	16,32	70	15,00	70	14,76
30	18,12	80	17,16	80	16,80
35	21,00	90	19,08	90	18,72
40	22,92	100	21,24	100	20,76
45	26,52	125	26,28	125	25,80
55	33,72	150	31,44	150	30,60
70	42,60	200	40,56	200	39,60
80	51,60	250	50,40	250	49,20
90	57,84	300	60,36	300	58,80
100	79,56	350	69,96	350	68,40
125	97,80	400	79,56	400	77,76
150	116,16	500	97,80	500	96,22
		600	116,16	600	102,48

Bakırköy Yenimahalle mevkiinde

Güzel ve yeni bir istasyon yapılıyor

Devlet Demiryolları idaresi Bakırköyden biraz ötede Yenimahalle mevkiinde büyük yeni bir istasyon yapmağa karar vermiştir.

Yenimahalle denilen yerde şimdiye kadar bazı tamir vesaire için iş harici edilen bir kısım vagonlar bulunduruluyordu. Fakat bu vagonlar hem yol güzergâhında iyi bir menzara teşkil etmemekte hem icabı halinde kullanılmak üzere alınmak istenildiği zaman müşkülât çekiiyordu.

Bu defa yapılması kararlaştırılan istasyon bütün bu müşkülleri tamamiyle bertaraf edecektir.

Yer altında ve üstünde olmak üzere tesisatı havi ve komşu devletler tren istasyonlarına müşabih bir şekilde yapılacak bu istasyon için Devlet Demiryolları idaresi 50 bin liralık tahsisat ayırmıştır. İş mutemedine havale edildiğinden inşaata pek yakında başlanacaktır.

Mevsuk bir menbadan öğrendiğimize göre; Devlet Demiryolları idaresi bundan sonra bütün hatlarda geniş tetkikat yaptırarak ihtiyaç görülen yerde yeni istasyon yaptıracağı gibi eskilerden tamire muhtaç olanlarını da birer birer tamir ettirecektir.

—o—

Gümrüklerde:

Gümrükte Yeni Tayinler

Gümrük ve İnhisarlar Vekâletinden dün İstanbul Gümrük Başmüdürlüğüne yeni bir tayin listesi daha gönderilmiştir.

Bu listeye göre; İstanbul Gümrük Başmüdürü muavini Rüştü Erkuş, başmüdürlük birinci şube müdürlüğüne, posta gümrüğü müdürü Neşet Köceyer, başmüdürlük ikinci şube müdürlüğüne, Galata posta müdürü Cevat Ulusoy, ithalât gümrüğü müdürlüğüne, Sirkeci gümrük müdürü Salih Özer Galata yolcu salonu müdürlüğüne, gümrük satış müdürü Enver Onur Sirkeci gümrüğü müdürlüğüne ve Ankara gümrük müdürü Mahmut Süer de İstanbul satış gümrüğü müdürlüğüne tayin edilmiş bulunmaktadır.

inanmayın!

Günün birinde postadan şöyle bir mektup alacaksınız:

"Ben eski müderrisi ulemadan merhum ... hocanın mahtumu ... hocayım

Yaşım altmış beşi geçmiş ve saçım ve sakalım bembeyaz olmuş bulunduğu halde başıma bir felâket geldi Yirmi aydır mahkûmum.

Cenabı hak hele ihtiyar halinde kimsenin başına felâket ve kaza vermesin.

Peder merhumdan sonra bir kitapçı dükkânı açmıştım. Bir genç müteaddit defalar kitap getirip sattı. Halinden ümit etmedim. Meğerse çalıyormuş. Kefilsiz aldım diye bana da otuz ay ceza verdiler.

Kimi kimsem olmadığından yirmi aydır şurada verilmekte olan yalnız kuru ekmekle kaldım. İhtiyarlık hasebiyle ağzımda diş de kalmamış. Artık halimi siz tasavvur buyurun.

Şu mektubumla sizden ricam: Kabilse beynerrüfeka birkaç kuruş toplayıp bana bir muavenet göndermenizdir. Beş vakit namazımda dua ederim. Cenabı hak size hayatta bir dakika keder ve ıstırap vermesin. Ricami kabul ettiğiniz takdirde: mektubumun içine ayrıca mufassal adresimi yazarak koydum.

Yollayacağınız kimse kapı gardiyanına verirse bana içeri yollarlar.

Söz temiz kalbe aittir. Mektubumla rahatsız ettiğimden dolayı affinizi diler mahsusen selâm eylerim. „

Hapishanede
Kitapçı ..... Hoca

İmza sahibini bittabi tanımıyacaksınız; fakat mektubun size hitap edip etmediğinde tereddüde düşerek, bir kere daha zarfına bakacaksınız: Doğru. Hem işinizin, unvanı, hem kendi adınız... Tıpkı tıpkısına yazılmıştır.

Inanmayınız!

Bu mektup yalnız size yazılmış değildir. Hapishane dışında yıllarla ve çeşitli yollarla edinilmiş mümarese mahsulüdür; hapishaneye düşüren sanatın hapishane içinde kurduğu tezgâhtan çıkmaktadır. Dikkat ederseniz ifade de, yazı da 65 yılını geçirmiş bir ihtiyar kitapçının kalem çızıntısı değil, her kapıyı açmıya savaşan bir maymuncuğun hareketini görürsünüz.

Hiç bir üzüntü duymadan yırtıp sepete atabilirsiniz. Sizin merhamet duygularınızı istismar için dökülen bu diller tamamiyle sahtedir. Salnamelerin, almanakların, türlü neşir ve istihbar vasıtalarının önüne yığdığı adreslere her gün bu basma kalıp mektuptan gider. 100 de 10 unu avlamış olduğunu ve bu ondan beşer lira geldiğini farzedin: 3 lira sermaye ile 50 lira kazanmak.... Yüzde 150 kazanç, hem de hapishanede cezayı sezasını çekerken....

Sakın inanmayınız!

—o—

El Arabaları

Belediye el arabalarının cadde ve sokaklarda yol kenarlarına bırakılmasını yasak edecektir. El arabaları kullanılacağı zaman da bu dükkânlardan çıkarılacak, iş bittikten sonra tekrar içeriye alınacaktır.

ASRIN ÇOCUKLARI

Yazan: Ferenç Körmendi

Çeviren: Vahdet Gültekin

96

— II —

SAF HAYAT

Ara sıra da Paula'ya düşman gibi bakıyor: Paula beyazlar giyinmiş; ayaklarında beyaz çorap, beyaz iskarpin, bahçede elini kolunu sallaya sallaya geziyor, gidiyor bir sıraya oturuyor. Şehirli bir çocuk olduğu belli onun; yabancı o; Peppin'den başka türlü bir çocuk o; ustalarının evine misafir gelmiş.

Paula'nın arkadaş olmak istediği ilk çocuk Peppin oldu. Peppin de ona, ilk olarak, bu dünyanın yabancısı olduğunu ve daima da yabancı kalacağını öğretti. Paula, bahçede, ağaçların altında, sıraya oturmuştu. Baktı. Peppin de, evin köşesindeki büyük bir taşın üzerine oturmuş, hiç bir şey yapmıyor. Hemen kalktı çocuğun yanına gitti. Bir iki dakika durdu karşısında baktı. Reppin de başını kaldırıp ona baktı ama, sonra duvara yaslandı. başını öteye çevirdi.

Paula:

— Gelsene benlen Reppin, dedi.

Öteki sordu:

— Nereye?

Paula, eliyle ağaçlıklı bahçeyi göstererek:

— Bahçeye, dedi.

Peppin, omuzlarını silkerek:

— Gelmem, dedi.

— Neye gelmiyorsun?

Çocuk, başını çevirdi:

— Gelmiyorum işte, dedi.

Paula: "Benden korkuyor, diye düşündü. Mektepte de fakir çocukları bizden korkarlardı..... Sonra biraz daha yaklaştı çocuğa:

— Bak şimdi hiç bir işin yok; neye gelmiyorsun benlen?

Peppin, çekinerek:

— Ne istiyorsun benden? dedi.

— Hiç bir şey istemiyorum.. (durdu biraz, sonra:) Hadi gel! yoksa Balazs amca görür diye mi korkuyorsun?

Ötekisi, başını kaldırdı, saçları güneşte yine parladı; kabadayı bir tavırla:

— Korkmasına korkmıyorum ama, dedi, istemiyorum! (sonra tekrar sordu:) ne istiyorsun benden?

Paula biraz tereddüt etti, durdu. Düşünüyordu: "şimdi öyle bir şey söylemeliyim ki anlasın sahiden kendisinden bir şey istemediğimi... Benim istediğim, gelsin yanıma otursun konuşalım... biraz ahbaplık edelim...,,

Sonra Peppin'e:

— Sana pul vereyim mi? dedi.

Öteki hemen:

— İstemem, dedi, ne yapayım ben pulu!

— Mektübe yapıştıracak değilsin, tabii. Hani çocuklar biriktirirler, yabancı posta pulları vardır, işte onlardan..

Paula'nın neden bahsettiğini her halde pek anlamamış olan Peppin:

— Ben biriktiremiyorum ki, dedi.

Paula durdu biraz düşündü, sonra yine:

— Hadi gel, dedi, ben pervaneli vapurumu getiririm, yalakta yüzdürürüz.. yahut tirencilik oynarız, sen biletçi olursun.. yahut da yayımı getiririm, ok atarız... istersen sana bisiklete binmesini öğreteyim...

Şimdi düşünme sırası Peppinde, gözlerini açmış, öyle, Paulaya bakıyor. Paula yine ısrar ediyor:

— Madem işin yok.. diyor.

Fakat öteki çocuk onun lâkırdısını ağzında bırakıyor:

— Gelmiyeceğim işte, rahat bırak beni!

Paula dehşetli kırılıyor ama, inatçı olduğu için, hâlâ ısrar ediyor. İçinden "Rahat bırakayımmış! diye söyleniyor. Gel beraber oynıyalım diyorum sana, fenamı? bütün oyuncaklarımı sana vereceğim işte...,, sonra, tatlı bir sesle:

— Neye gelmiyorsun? diyor. Korkma! görseler bile.. bir şey yapmazlar.. benlen berabersin çünkü!

O zaman Peppin anlıyor ki olmaz demekle başa çıkamıyacak ,niçin olmaz söylemek lâzım. Hafif hafif başını sallıyarak biraz tereddütle duruyor, sonra birdenbire:

— Gelmiyorum işte! git sen kendin gibi efendi çocuklariyle oyna! diyor ve münakaşayı kapatarak, koşuyor gidiyor fırına.

Paula orada kendisini istemedikle - rini düşünmiyor ama, kendini yalnız hissediyor. Oturduğu odada tahaf bir koku var. Toth anne her gün geliyor soruyor ona yemeğe ne yapayım diye. Balazs amca da ormana gider misin benlen beraber diye soruyor, — ormana yahut tuğla fabrikasındaki havuza, yüzmeye. Balazs amca ona artık küçükbey demiyor, oğlum diyor.

Bir gün eve öğretmen Nagy Szabo nun çocuklarını çağıralım da Paula ile beraber oynasınlar dediler; eczacı Helmeisterlere götürmeyi düşünüyorlardı. Hakikaten, ogün öğretmenin çocukları geldi ama, resmiğ bir halle girdiler o küçük oturma odasına o - turdular; boyuna susuyorlardı. Paulanın sordukalrına da evet veya hayırdan başka cevap vermiyorlardı. Ta - haf tahaf gülümsiyerek birbirlerine bakıyorlar, Paulaya gözlerini dikmiş, öyle, bakıyorlardı.

Sonra, Paula'yı aldılar, eczacı Helmeister'in evine de götürdüler. Orda çocuğu ecza kokan bir odaya aldılar. Karşısında da saçları kanepelerin renginde iki çocuk oturmuştu. Bu çocuklarla da konuşmak istedi ama, onlar da evet ve hayırdan başka bir şey bilmiyorlardı. Baktı olacak gibi değil, o da hiç ağzını açmadı; nihayet Toth anne geldi, aldı onu götürdü eve.

Paula kendini yalnız hissediyor ama, biliyor ki şurda iki hafta kaldı, onun için hiç esef etmiyor, kendisini diğer insanlardan ayıran duvarı delmeğe çalışıyor. Günlerini o küçük oturma odasında geçiriyor, bahçede geçiriyor. Peppin yanına gelmiş gelmemiş, hiç aldırış etmiyor artık. Eczacı Benda'nın çocuklarını çağıralım, gel seni hâkim Devenyi'nin çocuklarına götürelim dedikleri zaman olmaz diye ayak direyor.

Bütün bu insanların arasında kendisini yalnız hissediyor, çünkü bunların arasında öyle kimseler var ki yanına yaklaşmak istemiyorlar; bazıları da var, ara sıra onu sokakta Toth anne ile veya Balazs amca ile beraber gördüler mi görmemezlikten geliyorlar.

Kendisini yalnız hissediyor ve biliyor ki, beyaz elbiselerini giyip bahçeye çıkacak oldu mu, ekmekçi çırakları onunla hemen alaya başlıyorlar. Bunlara aldırış bile etmiyor artık.

Güneşten küçük şehir yanıp tutuşuyor. Zaman hissi kayboluyor, dakikalar saatlere, günler gecelere karışıyor. Paula'nın ara sıra geçen yaz geliyor, yahut Peştedeki odasını, mektebi düşünüyor. O zaman içinde ve kafasında acı bir his duyuyor. Artık orada bir dakika bile duramıyacakmış gibi geliyor, içindeki bu can sıkıntısına tahammül edemiyeceğini zannediyor, soğuk soğuk ürperiyor, bir saniye daha avluda veya bahçede kalırsa hiddetinden terter petinecek, duvarlardaki sahanları, tabakları yerlere atıp bin parça edecek gibi oluyor! Fakat hiç bir şey yapmıyor; ağlamıyor da, mahzun da değil. Sade, yalnız; bu vaziyetin değişeceği de yok. Acaba burdan kaçıp fırına mı gitse?

(Devamı var)

Yeni Neşriyat

Kanunlarımız

Kanunlarımızı bu adla bir külliyat halinde toplayıp alâkalı nizamnameler ve bütün tadillerle bir arada neşretmek suretindeki hizmeti Bay Kemal Ergin için başlı başına bir memleket hizmeti sayılmalıdır. Memnuniyetle gördük ki Bay Kemal Ergin, 1937 sonunda hükmü cari olan bütün mevzuat için yeni bir (Arama cetveli) tertip ve neşretmek ve (Kanunlarımız) serisini de dokuzuncu ve onuncu ciltlerin ilâvesiyle bu hizmeti tamamlamak himmetinde bulunmuştur.

Bu on cilt kanunlarımızla alâkalı olanların kütüphanesinde tek bir merci halini alıyor. Bir kanun hükmünü arayan vatandaş, bu sayede yalnız birçok ciltleri karıştırmaktan kurtulmuş olmayor; bütün bu araştırmalardan sonra yine bir eksik bırakarak yanlış, hatalı bir vaziyette kalmanın cezasını çekmekten de kurtuluyor.

(Kanunlarımız)ı takım olarak edinenlere eski ciltlerde tadile uğrıyan yerlere işaret olunmak üzere de ayrıca düzeltme etiketleri bastırılmıştır. Bunlar zamklı oldukları için üzerlerinde işaret olunan yerlere kolaylıkla yapıştırarak müracaatta bir yanlışlığa uğramak ihtimalinin de önü alınıyor.

(Arama cetveli) haddi zatinde bu on cildin bir fihristi mahiyetinde ise de cetvel alfabe sırasiyle yapılmış ve bir isimde bulunan kanun mevzuuna taallûku olan bütün tefsirler, kararlar, nizamnameler, talimatlar divanı muhasebat raporları, şûra ve tevhidi içtihat kararları, umumi tebliğler de bunun altında sıralanmış olduğu için bugün elimizde olan mevzuatın tam bir fihristi olarak bundan müstakil bir kitap halinde istifade etmek te mümkündür.

Okurlarımıza haber vermeyi bir vazife sayarız .

Adliye Hikâyesi

Frits Langın keşfettiği yıldız!?

YAZAN:

MEHMED SELIM

Tefrika Numarası: 5

Mevsimin mutat balolarından birinin verildiği bellenmiş salonlardan birine bu kış her nasılsa ayak basmış olan donuk görünüşlü adam; bir suale karşı, salonda tutuk ve ürkek duran genç bir kadının İstanbula gelen rejisör Frits Lang tarafından yıldız olmak üzere keşfedildiğini ortaya attıktan bir hafta sonra. Maçkada, oturduğu apartımanın en üst katındaki ufak dairenin küçük salonunda, kendisini ziyarete gelen o kadınla karşı karşıya:

— Yani, böyle yaparsam, ben de sinemada mı oynıyacağım?. Ama nasıl olacak bu?... Ben bunları nasıl yapacağım?. Hani, o beni keşfettiğini söylediğiniz adam nerede?.. Oyle bir adam yok, ki ortada, öyle herkesin zannettiği gibi elimden tutup da bana yol gösterecek?

—O adam var, yahut da yok! Rejisörünüz Frits Lang, yahut da başkası! Siz bu cihetlerle zihin yormayınız; siz..

—Peki ,ama nasıl olur? Bir türlü kavrıyamıyorum! Ben,..

— Müsaade ediniz! Siz, yıldız namzedi pruvasını yaparak, bu işi ilk safhada başardınız bile! Şimdi..

— Pruva mı? Ne zaman, nerede?

— Bir hafta evvel, o gece, baloda!

— Gene anlamadım!

— Beni, artık sualle sözümü kesmeden, sonuna kadar sabredip de iyice dinlerseniz, anlıyacaksınız!.. Bakınız, aslı olsun, olmasın, ortaya atılan bir söz üzerine bütün balo çalkandı, sizin etrafınızda dalgalandı. Herkes sizi rejisör Frits Lang görmüş, beğenmiş, yıldız yapmak üzere alıp götürecek diye belledi. Siz, önceden bu belleyişten haberiniz olmadan, dansa sürüklenerek, seyrederek ister istemez rolünüzü oynamağa başladınız. Ertesi gün, daha ertesi gün,. hulâsa bugün, bu saat, bu dakika, bu saniyeye kadar da devam ediyorsunuz!... Ne mükemmel vaziyet!. Şimdi benden aksine bir tavzih, bir tekzip neşrini istiyeceğinize, tavsiyemi tercihle rolünüzü oynamağa devam ediniz bundan sonra da! Fakat yıldızlık meselesi üzerine bu şayianın asılsızlığını iddia ede ede, buna rağmen kimseyi sözünüzün doğruluğuna inandıramıyarak zoraki oynayış tarzınızı, artık değiştireceksiniz. Meselâ, ya - rın,.. hattâ bugünden tezi yok, size benim adresimi veren o Amerikan züppesi delikanlıya,.. hayır, onu bırakınız, ma - demki o hakkınızda yalan, yanlış şeyler yazdı, ağzınızdan beyanat, tarafınızdan verilmemiş mülâkat uydurdu, ona değil de onun bu suretle atlatmış olduğu başka bir gazeteciye beyanat, mülâkat veriniz, gazete fotoğrafçısının muhtelif pozlarda resminizi çekmesine müsait davranınız ve....

— Demin, atlatmış ,diye bir şey dediniz galiba? O ne demek?

— Bu gazetecilikte dilden düşmiyen bir tabirdir. Yani, bir gazetecinin, rakip gazeteciyi veya gazetecilerin alamadığı havadisi ötekilerden evvel gazetesinde neşrettirmesi! Şimdi siz, sizin meselede atlamış görünen bir gazeteciye doğru bir hususi mülâkat verirseniz onlar bunu bilhassa barizleştirirler; bahsiniz de bu suretle kızışır!.. Ne diyordum? Ha! Ve sonra sözlerinizi, artık bir kere şayi olan bir şeyi daha fazla inkâr etmeyip teyid tarzında olsun!

— Ama aslı olmıyan...

— Kaçamaklı, hattâ esrarlı bir tarz da teyit! Bu, size karşı zaten mevcut alâkayı büsbütün alevlendirir, harlandırır!

— Ben, aslı olmadığı halde ne gibi şeyler söyliyebilirim? Düşünemiyorum bile!

— Ben, size şimdi söyliyeceğiniz şeyleri birer birer sayıp dökerim: yeter ki rolünüze devama razi olunuz!

— Bilmem, ki; ne diyeceğimi, ne yapacağımı şaşırdım? Büsbütün şaşırttınız beni!.

Genç kadın, başı, vaziyeti kavrayamayışla kasılırcasına bir sıkıntı içerisinde, gene ayni şeyi araştırdı:

— E, peki; nasıl yıldız olup da sinemada oynıyacağım, ya? Onu bir türlü anlatmıyorsunuz, ki!

(Devamı var)

ölüm

Galatasaray Lisemizin ve Mülkiye mektebimizin en eski mezunlarından ve eski öğretmenlerinden Bay Şekib'in Zonguldakta öldüğünü teessüfle haber aldık. Olümüyle binlerce talebesini ve kendisini tanıyanları büyük bir mateme sokan Bay Şekip birkaç lisana âşina, son derece halûk, temiz kalbli bir münevverdi.

Abdülâzizin mabeyincisi rahmetli Bay Kâmilin oğlu ve arkadaşımız Sua Dervişin, Ruhi Dervişin ve Nizamettin Nazifin dayısı idi. Allah rahmet eylesin.

Günün Akisleri

HER ŞEYE RAĞMEN dünyada yalnız bir nesnenin değişmediğini görüyorum.

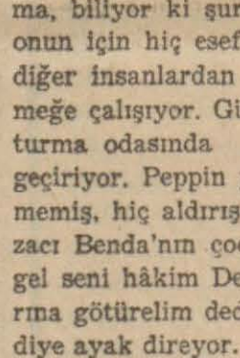

Nurullah Ataç

Bu değişmeyen şey, bittabi otomobillerin şekli değildir.

Kadın şapkaları değildir.

Merkezî Avrupanın haritası değildir.

Münekkit muharririmiz Nurullah Ataçın demir kalemidir.

HER GÜN SİZE güzel makaleler sunan muharrirlerin kendileriyle tanışmak, onlarla beraber bulunmak enteresan bir şeydir.

O makalelerin nasıl hazırlandığını görürsünüz.

Muharririn düşünüş tarzını öğrenirsiniz:

Yazarken havaya mı bakıyor, suya mı? Elini başına mı koyuyor, cebine mi? Yazarken çok çiziyor mu; yoksa tereyağından kıl çeker gibi kolaylıkla mı döktürüyor? Kızıyor mu, gülüyor mu? Konuşaraktan mı yazıyor, yoksa bir odaya kapanıp esrarengiz mırıltılar çıkararaktan mı makalelerini hazırlayor? Bunları görürsünüz ve o makaleler size ayrıca bir alâka mevzuu teşkil eder; iki misli enteresse olursunuz.

BAZI MUHARRİRLER kurşunkalemle yazarlar. Bazıları — evet, inanınız — kamış kalemle...

İbnul'enin Mahmud Kemal, kamış kalemle yazanlardan biridir. "Bataklık çiçeği" ve "Zaniyeler" muharriri Selâhattin Enis ise, en aşağı beş tane mürekepli kalem taşır cebinde... Her üç beş cümlede bir kalem değiştirerek yazar.

Bazı muharrirler de demir kalemle yazıyor ki, işte Nurullah Ataç onlardan biridir. Hem de ayni demir kalemle yazmak iddiasında olan bir muharrir... Elinde bundan on beş sene evvel satın aldığı âkik renginde bir kalem sapı var ki, yalnız uçlarını değiştiriyor, ve eski uçları da, büyük muharebelerde kullanılmış silâhlar gibi saklayor.

BU İTİBARLA Nurullah Ataçın evinde askeri müzelerin paslı koleksiyonlarını andıran büyücek bir meşher bulunuyor. Oldukça uzun ve daima fikir muharebeleriyle geçmiş bir hayatın kargılarından müteşekkil bir meşher!...

Sakladığı kalem uçlarında görülen kurumuş mürekkeb damlalarını, kazanılmış harplerde bile dökülmesine mani olamadığımız kanların benzeri telakki etmek lâzımgelir.

NURULLAH ATAÇ bu kalem sapını tam on beş sene evvel 25 kuruşa almış. Her sabah bir sandık büyüklüğündeki çantasının içerisinden çıkardığı hokka, bir deste "Esericedit" kâğıdiyle birlikte bu tarihî kalemi de masasına koyar. Onların üçüne birden uzun uzun baktıktan, hayalinde yarattığı düşmanların kütle halindeki kalabalığına âdeta güzel bir meydan hazırladıktan sonra, silâhını — pardon, kalemini — birdenbire kavrayarak yazmağa girişir...

Hücum hareketlerini her gün "Haber" refikimizde ve resmî tebliğ mahiyetindeki raporlarını da muhtelif diğer gazete sütunlarında; edebiyat heveslilerinin mecmualarında görüyorsunuz.

KAHRAMAN ÜSTAT, geçenlerde bu meşhur kalemini çantasında bulamayınca müthiş telâşa düşmüştü. Evinde bıraktığını tahmin ederek matbaadan bir otomobile atladı. Kadıköy iskelesine, oradan bir vapura binerek, yaz ve kış oturduğu Büyükadaya gitti.

Halbuki mübarek kalem, üzerinde taşıdığı paltonun, nasılsa girdiği iç cebinden bir delik açarak, eteklerine, dizlerinin hizasına kadar inmiş. Orada torpillenmiş küçük bir tahtelbahir gibi yatıp duruyormuş.

Onu buluncaya kadar geçen bir gün bir gece içinde, Nurullah Ataç bir tek kelime yazamadı. Geçenlerde mutat fıkralarından birinin çıkmayıp yerine başka bir yazı konulmasının sebebi de bu imiş.

Yılan Eti

BİR ECNEBİ GAZETE, Japonyada yılan etine rağbet gittikçe arttığını yazıyordu.

Kadınlar öğle yemeklerine yorgun argın gelen kocalarına yılan hazırlayormuş, ve sabahları pazara çıktıkları zaman hangi yılan etini beğeniyorlarsa, sureti mahsusada hazırlanmış camekânların içerisinden işaret edip alıyorlarmış.

Her gün Japon lokantalarında takriben 1000 kadar yılan sarfediliyormuş.

Bu hâdise hakkında bir şey söylemeğe yerim müsait olmadığı gibi, hacet de yoktur; değil mi?

H. M.

Edebî roman: 68

OSMANOFLAR

YAZAN: Kenan Hulûsi

O zaman Groşenka bir daldan ötekine fırlayan bir kuş kadar birdenbire canlanır:

— Nasıl derdi, beni hatırlıyor mu?

Ve o kadar Grigorofa yakın sokulurdu ki, âdeta ayni cümleyi yeniden söylemesini bekler ve bunu anlıyan Grigorof, Yuvanna Mihailoviçin kızına uzun uzun babası Yusufla nasıl evlendiğini anlatır; Halil Osmanofun kıskançlık dakikalarını söyler ve bütün kabahatin Ahmet Osmanofta ve sonraları Zehrada olduğunu ilâve ederdi:

— Eğer Zehra Osmanoftan isterse Yuvannayı tekrar Osmanoflara getirebilir?.

— Niçin yapmıyor şu halde?.

Grigorof bu dakikalarında Groşenkaya tekrar sokulur, ve eğer baba bir gezinti yapıyorlarsa kollarını Groşenkanın omuzuna doğru atar:

— Yapmıyor, derdi; çünkü korkuyor Yuvanna Mihailoviçten.

Groşenka ne büyük bir sükûtun içine dalardı. Ve yine de bu büyük sükûtten onu hiç bir şey çekip çıkaramazdı; sadece Grigorof uyandırmasını bilirdi:

— Yuvanna Mihailoviçin tekrar Osmanoflara gelmesini istiyor musun Groşenka?

Bunu söyler ve birdenbire yol üzerinde dururdu.

Groşenkanın gözlerinin içine bakar; âdeta mutedil kelimelerle birkaç evvel söylediğini tekrar ederdi:

— İstiyor musun Groşenka..

Ne güzel gülerdi Groşenka.. Büyük bir emeli özliyen bir adam gibi gülerdi:

— Mümkün mü Petro amca bu?.

— Mümkün mü?.. Bunu nasıl soruyorsun Groşenka.. İmkân dahilinde olmıyan hiç bir şey var mı acaba?..

Bu sefer Grigorofa yeniden Groşenka sokulurdu. Bu imkânın nasıl meydana geleceğini sormaz, fakat Grigorofun istediği vakit bu imkânı derhal yaratabileceğini düşünürdü.

Şüphesiz ki Groşenkanın Petro Grigorofa en çok sokulduğu dakikalar bu dakikalardı. Halbuki Groşenka şimdiye kadar anası Yuvanna Mihailoviç için neler düşünmemişti? Bilhassa Osmanoflardan ayrıldığı gece kendisine haber bile vermeden Groşenkayı yalnız başına bıraktığı zaman... Odasında yalnız kalmanın manasını Groşenka o saniyede ne kadar acı olarak anlamıştı?.

Yalnız mı?. Hayır, belki de annesiz kalmanın acılığını...

Halbuki gene Groşenka hiç bir vakit Yuvanna Mihailoviçi her saniye görmüyordu ki... Sabahleyin, belki de Zehra Osmanofun uyandığı dakikalardan bile erken kalkan, yahut tam bunun aksi olarak öğleye kadar yatan Yuvanna Mihailoviç içerde olduğu dakikalar kapıyı üstünden kilitleyor; ve dışarda ise bir alev gibi yanına hiç kimse yaklaşamıyordu. Groşenka da mı yaklaşamıyor? Birçok kereler Yuvanna Mihailoviçi tek başına görmek isteyen yahut sokulmak lüzumunu duyan Groşenka bunu tecrübe etmişti. Ya katiyen içeriye girmeğe muvaffak olamamış, yahut Yuvanna Mihailoviçin karşısında konuşacak bir insan tabiatiyle karşı karşıya gelmemişti. Bahçede kendi kendine gezindiği dakikalarda ise Groşenka daha çok kibrine yediremiyerek yanına yaklaşmıyordu. Şu halde Groşenka anasının Osmanoflarda mevcut bulunduğu zamanlarda bile onunla konuşamıyordu ki... Sadece, Yuvanna Mihailoviçin bu çekingen tabiatini vakit vakit düşünmeğe mecbur kalan Groşenka her nedense ona acıdığı dakikalar olurdu. Fakat; Yuvannanın kendisini terkettiği gece... Araba sesini duyar duymaz hemen odasını kilitlemek lüzumunu duymuştu.

Niçin?. Çünkü Osmanoflardan her hangi birinin içeri geleceğini biliyordu. Neler söyleyeceklerdi Groşenkaya?..

Belki onu tesliye edecekler; yahut tekrar geri geleceğini söyleyecekler; ve her halde anası Yuvanna Mihailoviç hakkında bir şey söyleyeceklerdi. Fakat Groşenka bunların hiç birisini istemiyor; ne işitmek ve ne de dinlemeksizin, yatağının üzerinde hıçkıra hıçkıra kalmayı tercih ediyordu. Nitekim kapının vurulduğunu duymuştu; ve içeriye Ahmet Osmanofun gelmek istediği muhakkaktı.

Onu, adımlarından anlamış, bir saniye, kapıyı kilitlemesine rağmen birdenbire açılarak içeriye gelecek gibi, göz kapaklarını silerek büyük Osmanofun vuruşlarını dinlemiş ve ve kapı deliğinden sesini işitmişti:

— Groşenka... Groşenkacığım..

Ahmet Osmanofun Groşenkayı babasından daha çok sevdiği muhakkaktı. Kapıyı açarak kendisini Ahmet Osmanofun kollarına atmak ve orada kendi kendine ağladığı dakikalar gibi değil, daha yüksek sesle ve bütün kalp acılarını akıtarak ağlamak istedi. Büyük amcanın Groşenkayı kolları arasına alarak sımsıkı tutacağı muhakkaktı. Ve tıpkı kapıda olduğu gibi hiç kimseye işittirmeyecek kadar sakin bir sesle konuşacak:

— Groşenkacığım, diyecekti; niçin üzülüyorsun?.

Ve Groşenka bu soruşta hiç bir fevkalâdelik olmadığı halde gözyaşlarının beyaz bir mendille alınır gibi kuruduğunu duyacak ve alnını, Ahmet Osmanofun beyaz sakalları tırmalarken hayatının en mesut saniyelerini yaşayacaktı. Yalnız niçin Groşenka babası Yusuf Osmanofu değil de Ahmet Osmanofu düşünüyordu; ve bu dakika yanına ancak o gelmişti?. Groşenka bir esrar gibi hayalinde kımıldanan bu macerayı bir türlü çözemez, fakat babası Yusuf Osmanofa karşı garip bir kinin içinde kımıldamaya başladığını da hissederdi, sadece Groşenka anası Yuvannanın Osmanoflardan uzaklaştığı gece kapıyı açmamıştı. Bir ve iki saniye onu dinlemiş; Ahmet Osmanofun sesi, bir fısıltı gibi saniyeden saniyeye uzaklaşmış; sadece bu fısıltıyı kulaklarında hissederek ayağa kalkmaktan kendini alamamıştı. Nereye gidecekti Groşenka... Osmanofların avlusuna bakan odasının penceresine doğru zaptedilmez bir hırsla çekildiğini duyuyordu. Zaten ancak kendisini yatabileceği kadar küçük odanın içerisinde bir adım attı; pencerenin önündeydi. Fakat bunu o kadar tuhaf ve karışık bir takım hisler içinde yapıyordu ki, uzun bir yol yürümüş kadar kendisini yorgun buldu; pencerenin önüne geldiği zaman ayakta durabilmek, yahut yaşadığını anlayabilmek için bir şeye temas etmek lüzumunu duymuştu; ve Yuvanna Mihailoviçin uzaklaşan arabasındaki sarı bir ışık gözlerinin önünde ancak gözükebiliyordu; tıpkı bir denizin içerisinde olduğu kadar titrek, yahut hemen sönecek kadar donuktu; Groşenka gözleriyle kaybedinceye kadar bu sarı ve donuk ışığa baktı mı?.. Yalnız, ne kadar çabuk ve bir rüzgârın alıp götürdüğü bir nefes kadar hızlı uzaklaşıyordu. Groşenka hiç bir vakit bu dakikalarını hatırlayamazdı, sadece, kısa yahut uzun, bu sarı donukluk gözlerinin önünde kaybolduğu dakika, yatağına bir külçe gibi yığılmıştı. Groşenka, o gece Yuvanna Mihailoviçi rüyasında gördü mü?.. Hiç bir şey hatırlamıyordu.

Osmanofların bu ayrılık gecesinden sonra Groşenkayı Yuvanna Mihailoviçten tamamiyle ayırmak için çalışacaklarına şüphe yoktu; Petro Grigorofun Osmanoflarda en çok anladığı şey buydu. Ve Osmanoflar bunu yapıyorlardı. Halbuki Groşenkaya Yuvanna Mihailoviçi bir ana gibi müşfik göstermek lâzımdı. Grigorof bunu yaptığı takdirde, Osmanoflarda canlı bir bomba imal edeceğini biliyordu.

(Arkası var)

Dünyanın en büyük cinayet âlimi işten çekildi

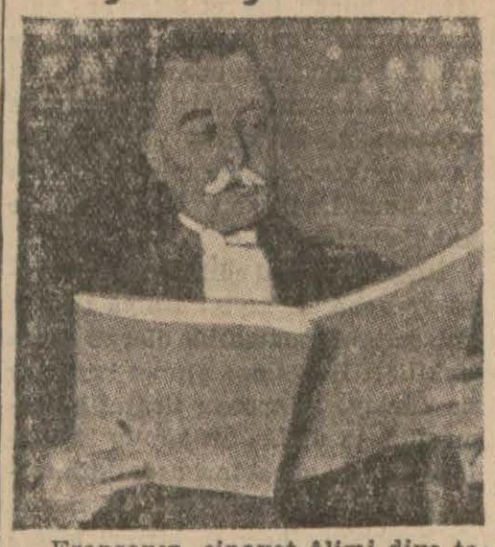

Fransanın, cinayet âlimi diye tanınan, meşhur gazetecilerden Vilmes, 35 senedenberi çalıştığı bu sahadan çekilmiştir.

Cinayet, sahtekârlık, suikast, kalpazanlık gibi işlerde, suçluları meydana koymak için, büyük zekâ, maharet ve bilgisini daima muvaffakiyetle kullanmış olan bu adam, Staviski hâdisesinde, muammanın çözülmesi hususunda büyük bir rol oynamıştır.

Vilmes, 36 senelik meslek hayatında on binden fazla katili bulmuş, bir o kadar diğer suçluyu meydana çıkarmıştır.

Yaş dolayısiyle tekaüde çekilen bu adamın yerini dolduracak kimse görülemiyor.

—o—

Altı nüsha basılan kitab

Loyd Corcun eski hususî kâtibi Sir Con Devis ile Hari Grinvol isminde iki muharrir "Süveyş kanalı faciası" isminde bir kitap neşrediyorlar.

Bu kitabın bugüne kadar ancak beş altı tanesi basılmış, matbaadan çıkmıştır. Geri kalanlar da tahrip edilmeye mahkûm. Çünkü, Con Devis, kitap hazırlandıktan sonra, hepsini bastırmadan önce, hariciye nezaretinin fikrini almak isteyor ve ilk basılan beş altı kitaptan birini hariciyeye gönderiyor.

İngiliz hariciyesi, hakikaten, kitabın bazı yerlerini mahzurlu buluyor ve değiştirilmeden basılmasına müsaade etmiyor. Basılmışsa yakılması ve ortadan kaldırılması lüzumunu bildiriyor.

Fakat, bu müddet zarfında Sir Con Devis ölmüştür. Eseri kim yeni baştan yazacak? Diğer muharrir Heri Grinvol bu kitabı düzeltmektense, neşretmekten tamamiyle vazgeçmeyi tercih ediyor.

Bu yüzden, şimdi yalnız, matbaadan ilk çıkan o beş altı kitaptan başka, bütün "Süveyş kanalı faciası" yakılacaktır.

Bunun üzerine, bütün Londra kitapçıları faaliyete geçiyorlar: İlk çıkan kitapların kimde olduğunu araştırıyorlar ve bir kitaba yüzlerce İngiliz lirası vaadediyorlar...

ÇOCUKLARINIZ İÇİN
En güzel bir kitap
Türk ikizleri

- Çocuk Esirgeme Kurumunun vaktile bir aile kütüphanesi olarak bastırdığı İkizler serisinde duyduğunuz bu eksikliği bu güzel ve resimli büyük hikâye kitabı ile doldurulmuş buluyoruz.
- Kültür bakanlığı eseri tetkik etmiş, ilk okul çağındaki çocuklar için faydalı eser olduğunu tasdik etmiştir.
- Ankara caddesinde Vakit Kitap evinde arayınız: Fiatı 60 kuruş; posta için 4 kuruş ilâve ediniz.

Profesör Pitar dün ikinci konferansını verdi

Istanbul, 8 (A.A.) — Profesör Pittar, ikinci konferansını vermiştir. Profesör ezcümle demiştir ki:

Jeologlar, arzın tarihini üç büyük fasla taksim etmişlerdir ki şunlardır: İlk, ikinci, üçüncü ve dördüncü devirler. İnsan hiç şüphesiz, üçüncü devirde zuhur etmiştir. Fakat bunu henüz keşfedemedik. Dördüncü devreye insan devri demek mümkündür.

Bu dördüncü devir, başlıca iki jeolojik ve arkeolojik zamana taksim edilmiştir: Jeologların pleistosen'i arkeologların poleolitik'ine - yontulmuş taş devri - ve jeologların holosen devri, arkeologların meolitik'ine - cilâli taş devri - tekabül eder. Paleolitik, şelleon denilen devir - şel, bahrî, arazi - ile başlar ve bu devri aşölen devri - aşöl, sam depart - manı - takip eder.

Şelleen devrinin mümeyyiz vasfı, sıcak ve rutubetli bir iklimdir. Bunun delilini nebatat ve hayvanatın cinsi irae etmektedir. Paris arzında kanari defneleri denilen nebatat kendiliğinden yetişmektedir, nehirlerin kıyılarında kadim filler ve bir nevi gergedanlar dolaşır, sularda hipopotam ve bugün ancak Afrika ve Asyanın sıcak mıntakaların - da mevcut olan naimeler yaşar.

İnsanlar, henüz mağaralarda yaşamamaktadırlar. İnsanlar, mağaraları ancak soğuk devrede işgal etmeğe başlarlar. İnsanlar, yol yamaçlarına yerleşmişlerdir. Av hayvanatı çoktur ve avcılık kolaydır. Bu insanların adedi fazla değildir. Bu insanların bugünkü Avusturyalılar ve Başiman'lar gibi ufak kabileler teşkil etmiş olmaları muhtemeldir.

Silâh ve âlet olarak kullandıkları başlıca âlet, böbrek şeklinde bir çakmak taşı olup kenarları her taraftan, orta yeri badem şeklini muhafaza edecek surette, kıvrılmıştır.

İklim tahavvülleri devri olan ve soğuğun sıcak devre yerine kaim olduğu aşölen'de bu teknik bakidir. Fakat iş çok daha ihtimamlıdır. Kenarlar, küçük parçalar koparılmak suretiyle yeniden yontulmuş ve bir ağız vücude getirilmiştir. Bu insanların bakiyelerinden pek az bir şeye malikiz. Bu buluşlar ve rekonstitüsiyonlar ileride izah ve teşrih olunacaktır.

Şeleen medeniyeti hakkında insaniyetin bizzat ve menşeleri noktai nazarından esaslı bir ehemmiyeti haiz bir mesele mevzubahs olur.

Asya ve Afrikada olduğu gibi Avrupada da şelen ve muştalarına tesadüf edilmekte olduğundan bu ihtiram bu üç kıtada ayni zamanda yapılmış olup olmadığı, yalnız bir noktada yapılan bu ihtiram müteakiben her tarafa intişar edip etmediği suale şayan görülür. Bu, hususî bir noktai nazardan bakılırsa, tek menşe veya müteaddit menşe meselesi demektir. Amerikaya gelince mesele daha ziyade naziktir. Şeleen manzarası arzeden ve Trenton'lara bulunmuş olan âletler hakikaten bu Şeleen devresine mensup ise Amerikaya ilk nüfusun yerleşmesi hakkındaki fikirlerimizi yeniden gözden geçirmek icap eder.

Korkudan bayılmış

Tramvay ve elektrik şef kontrolü Halit dün bir tramvaya ters taraftan atlarken düşmüştür. Tramvay durunca kontrolün yanına gidenler kendisini yaralanmış zannetmişler, eczahaneyek kaldırmışlardır.

Orada yapılan muayenede vücudünde bir yara bere olmadığı, korkudan bayıldığı anlaşılmıştır.

—o—

Camilere Verilecek Su

Belediye ile Evkaf arasında camilere verilecek Terkos suyu yüzünden çıkan ihtilâf hakkında Devlet Şûrasınca verilen karar belediyeye bildirilmiştir.

Bu karara göre, belediye terkos suyunu evkafa ait müesseselere bedava verecektir.

Ancak bu kararda ekalliyetlere ait müesseseler hakkında bir kayıt olmadığından belediye bu hususta ne gibi bir muamele yapılacağını sormuştur.

Toplantılar:

Edirne Lisesinde Yetişenler

Edirne Lisesinden yetişenler cemiyeti yıllık toplantısını yarın saat dokuzda Veznecilerde Trakya yurdunda yapacaktır.

Görüp düşündükce:

Vergilerdeki inişin manası

YAZAN: S. Gezgin

Memleketin gelir kaynakları, eskiden yalnız vergiden ibaretti. Bir toprağın sade üstünü fethetmekten doğan, bu yanlış zan, kafalara paslı çivilerle mıhlanmıştı. Sökülmesi kolay olmadı.

"Musul„u beş yüz sene elinde tutanlar, oradan beş maşrapa gaz alamadılar. "Ergani„ eskiden de "maden„ diye anılırdı. Fakat onu işliyenlere rastlamadık. Bir şeye sahip olabilmek için onun yer yüzüne fıştkırması bile çok kere yetmedi.

Irmaklarımız, boşuna aktı Ormanlarımız, yangınlara ve cahil odunculara kurban gitti. Yaratılışın zaten gizlediği yeraltı hazinelerine, biz de bilgisizliğimizin zırhını geçirdik. Eller gelir, topraklarımızı eşer, kasalarımı altmla patlatır ve çıkıp giderken de yüzünüze gülerdi.

Bugün, artık o kapkara geçmişle aramıza asırlar girmiştir. Toprağın bağrı yarılmış, galeriler, derinliklere doğru uzanmıştır. Fabrikaların sayısı, her gün biraz daha artıyor. Memlekette iş meydanları genişliyor. Yıllardır, kuruluş çağındayız. Gümrükle, kanunla, bütün devlet gücile Türkün alın terini altın damlası yapmağa uğraşıyoruz.

Kuruluş çağlarında, hamle hızı vardır. Bu büyük devlet iktısadiyatını kuran mühendisler, bütün dikkatlerini ana çizgiye harcarlar. Kenarda, köşede kalmış küçük pürüzlerin onlarca pek de değeri yoktur.

Arada sırada büyük makinedeki bir çarkın bozuk işleyişi işte bu yüzdendir. Onlar değiştirilip atılır. Kimse dönüp bakmaz bile, ileriyi görmiyenler, hızın asıl zorladığı uzak hedefi seçemiyenler, buna parmaklarını uzatarak söylenmek isterler. Fakat peynir gemisini yürütemiyen lâf, devlet gemisini durdurabilir mi hiç?.....

Birkaç gündür, gazeteler vergilerin indirilmesi için Mecliste konuşulmağa başlandığını yazıyorlar. Vergi indirmek... Tanzimattan sonra, eğer yanılmıyorsam, ilk defa vaki olan bir hârikadır. Vergiyi, hep biner hiç inmez diye tanırız.

Bunun gerçekleştiği günü unutmıyalım. Çünkü gerçek iktısat bayrammız o gündür.

Buna ne ile muvaffak olduk?.... Yukarda saydığım müsbet ve ileri çalışmalarla ,toprağın yalnız üstüne değil, altına da sahip olmakla Bunun, dünya piyasalarının alt üst olduğu, borsaların iflâs toplariyle yıkıldığı günlere rastlayışı içimizdeki inan kuvvetini arttırıyor.

Hergün bir fıkra:

Bir diplomat sözü

Meşhur diplomat Taleyran bir gün kendisine büyük şair süsünü veren biri ile yolda beraber gidiyor ve şair mütemadiyen şiirlerini okuyup ona dinletiyormuş. Yolda esneyen bir adama rastlamışlar. Paleyran adamı işaretle şöyle demiş:

— Biraz yavaş söyleseniz, herif galiba sözlerinizi işitiyor..

Blum kabinesi dün istifa etti

(Ustyanı 1 incide)

ması imkân dahilindedir.

Esbabı mucibe lâyihasındaki umumî hatlar, yavaş yavaş ekonomik bir infirada doğru gitmekte olduğunu göstermektedir.

Esbabı mucibe lâyihasının ikinci bir vasfı da, her şekilde ve her vaziyette bir enfermasyonun başlamasıdır.

Projede bir çok kontrol, ferdî faaliyet üzerinde sıkı himaye ve mütezayit devletleştirme tedbirleri yer almıştır. Bu, memleketin umumî bir surette kollektifleştirilmesi yolunda bir başlangıç teşkil eyliyecektir.

Proje, Fransız demokrasisi zihniyetine muhaliftir. Maliye encümeni, enfarmasyonu hükûmet faaliyetinde esas olarak tutan bu projeyi reddetmiştir.

Ayan meclisi, hükûmet projesini reddeden maliye encümeninin kararını tasvip etmekle, ananesine sadık kalarak, memleketin menfaatlerine bir kere daha büyük hizmet etmiş olacaktır.

Sosyalistler hariç olmak üzere ayan meclisinin bütün diğer azaları, maliye encümeni mazbata muharririnin nutkunu şiddetle alkışlamışlardır.

Bunu müteakip söz alan Blum demiştir ki:

Riyasetimde kurulmuş olan ilk hükûmet, malî güçlüklerden,Ortodoks usuller tatbiki suretile çıkmak istemiştir.

Fakat hazine tediyatı o derece hızlı gitmektedir ki, hükûmete verilen krediler, ancak Nisan ortalarına kadar genişliyecektir.

Projeye karşı ileri sürülen teknik tenkitler, hiç bir esasa istinat etmemektedir. Eğer bugün bu proje reddedilirse, yarın vaziyete yine bir hal sureti bulmak lâzım gelecektir. Zira, kabinede yapılacak bir değişiklik ile meselenin esasında hiç bir değişiklik vukua gelmiyecektir.

Ayan meclisi, bugün mebusan meclisinin arzusu hilafına hareket etmekle, kanunu esasinin kendisine verdiği hakların en ileri hududuna kadar varmış olacaktır.

B. Blum bundan sonra maliye encümeni reisi B. Kayyo kısa bir müdahalede bulunmuş ve bunu müteakip, ayan meclisi 49 reye karşı 223 rey ile hükûmet projesinin madde madde müzakeresine geçilmesini reddeylemiştir.

PARLAMENTO GRUPUNDA VERİLEN İZAHAT

Paris, 8 (A.A.) — Saat 18,50 de B. Blum yanında Vensan Ariol olduğu halde List parlâmento grupunda izahat vermiştir.

Bu toplantıda bulunanlardan mebusan koridorlarında alınan intibalara göre B. Blum istifa etmek niyetinde olduğunu bildirmiş ve sosyalist grupu Blumu icraatından dolayı tebrik ederek istifası kararını tasvip eylemiştir.

B. Blum gittikten sonra grup müzakerelerine devam etmiş ve gelecek kabineye sosyalistlerin iştiraki ihtimallerini sosyalist millî meclisinin toplanması keyfiyetini tetkik eylemiştir.

BLUM BAŞVEKÂLETTE

Paris, 8 (A.A.) — B. Blum zaşvekâlete saat 19,50 de gelmiş ve biraz sonra da bütün sosyalist nazırlar kendisine mülâki olmuştur.

Kabine toplantısı saat 19,20 de başlamış ve 19,45 e kadar devam etmiştir.

Bu toplantıyı müteakip kabine azası, Reisicumhura istifanemelerini vermek üzere Eliseye gitmişlerdir.

Paris, 8 (A.A.) — Sosyalist partisinin millî meclisi yarın akşam için içtimaa çağırılmıştır.

KABİNENİN İSTİFASI

Paris, 8 (A.A.) — B. Blum B. Vensan Oriol ile birlikte saat 20 de Eliseye gelmiş ve diğer nazırlar ve siyasî müsteşarlar da kendisini takip eylemiştir.

Kabine azası, derhal devlet reisinin huzuruna kabul edilmişler ve 15 dakikalık bir mülâkattan sonra saraydan saat 20,15 de ayrılmışlardır.

B. Blum, gazetecilerin beyanat istemesi üzerine, mülâkatın "umuru cariyenin tedviri,, ne dahil bulunmadığı cevabını vermekle iktifa etmiş ve bu nükteli sözle de kabinenin istifa ettiğini ve bu istifanın da kabul edildiğini bildirmiştir.

Paris, 8 (A.A.) — Reisicümhur B. Lebrön, saat 21 de ayan reisi B. Janöiyi ve saat 21,30 da da mebusan reisi B. Heryoyu kabul etmiştir.

Paris, 8 (A.A.) — Radikal sosyalist partisi grupu ile icra komitesi bürosu, yarım saat 11 de toplantıya çağırılmıştır.

Paris, 8 (A.A.) — Sosyalist partisi parlamento grupunun bu akşamki toplantısı neticesinde neşrettiği bir tebliğde ezcümle deniliyor ki:

Sosyalist partisi parlamento grupu, reyiâm ile seçilen mebusların arzularını izhar etmesini müteakip umumî seçim mahsulü olmıyan ayan meclisinin, çalışan kütlelerin meşru isteklerini temsil eden bir hükûmetle bir kere daha mücadeleye gireceğini zannetmekte idi.

Ayan mclisi önünde hükûmetin projelerini müdafaa ederken Blumun göstermiş olduğu entellektüel dürüstlük cidden takdire lâyiktir. Fakat ayan meclisinin aleyhe rey vermesi üzerine hükûmet için iktidar mevkiinde kalmak imkânsız bir hale gelmiştir.

Zira, bu suretle hükûmet elzem addedilen malî vasıtalardan mahrum kalmış ve ayan meclisindeki kuvvetli muhalefet ise her hangi bir uzlaşma hal suretini düşünmeye imkân bırakmamıştır.

Memleketteki bütün cumhuriyetçilere soğukkanlılıklarını muhafaza etmelerini tavsiye ederiz. Sosyalist partisi grupu, halk cephesi birliğini idame etmek ve ayni zamanda Fransız milletinin meşru isteklerini bazı sınıf hodbinliklerine karşı muzaffer kılmak endişesi ile hâdiseleri çok yakından takip etmektedir.

Paris, 8 (A.A.) — Reisicümhur, saat 22 de B. Daladieri kabul etmiş ve kendisine kabineyi kurmak vazifesini vermiştir.

Paris, 8 (A.A.) — Saat 23,10 da Elise sarayından çıkan B. Daladier, gazetecilere şu beyanatta bulunmuştur:

Reisicümhur, yeni kabineyi kurmak vazifesini bana tevdi etti. Ben de bu vazifeyi kabul ettim.

Enternasyonal politikanın inkişafları ve dahilî ve malî güçlükler sebebile, kabinenin nihayet pazar sabahı kurulmuş olması lüzumuna kani bulunuyorum. Azmim bu yoldadır.

Cumhuriyetin ve vatanın menfaati namına bütün Fransız enerjilerinin anlaşması hakkındaki hitabımın her muhitte müsait akisler bulacağını ümit etmekteyim.

Bugün yalnız protokol icabı, ayan ve mebusan reisleri ile B. Blumu ziyaret eyliyeceğim ve bu gece başka her hangi bir istişarede bulunmayacağım.

Paris, 8 (A.A.) — Politik mehafil, sosyalistlerin B. Daladiein kabinesine iştiraklerinin pek gayrimuhtemel olduğunu bildirmektedir.

Orta Okul Muallimliği İçin İmtihan Açılıyor

Ankara, 8 (Telefonla) — Ilkokul öğretmenleri arasında ortaokullarda türkçe, Tarih Çoğrafya, riyaziye fenbilgisi ve biyoloji öğretmenliği yapmak istiyenler için sözlü ve yazılı imtihan açılacaktır. Imtihan günleri kararlaşmıştır.. Türkçe 15, Tarih coğrafya 16 riyaziye 17 fenbilgisi ve biyoloji 18 haziranda yapılacaktır. Müracaat tarihi 18 - 4 - 38 e kadardır.

KISA ANKARA HABERLERI:

§ Ayrancı bağlarında 50 yaşlarında bir kadın ölü olarak bulunmuştur. Tahkikat yapılıyor.

§ Adliye teftiş heyeti reisliğine müfettişlerden Sezai tayin edilmiştir.

§ Kastamoni Belediye reisliğine avukat Izzetin intihabı tasdik edilmiştir.

§ Ankara ilkokul öğretmenlerinden 25 kişi Türkkuşu modelcilik kursuna girmişlerdir. Kurs bir ay sürecektir.

Büyük Millet Meclisinde

Ankara, 8 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün Fikret Sılay'ın başkanlığında toplanarak askerî ve mülkî tekaüt kanununun 26 ve 43 üncü maddesinin tefsiri hakkındaki mazbata ile Türkiye - Letonya ticaret mukavelenamesinin tasdikine ait kanun lâyihasını müzakere ve kabul etmiştir.

İtalyadan ithal edilecek bazı eşyaya ve gene Türkiye - İtalya ticaret anlaşmasına müteallik olarak İcra Vekilleri Heyetince alınan kararlar ile Türkiye - Japonya ticaret anlaşmasının tasdikine ait kanun lâyihalariyle ordu subayları heeytinin terfilerine ait kanunun "B" fıkrasına ek kanun lâyihasının birinci müzakerelerini yapmıştır.

Büyük Millet Meclisi pazartesi günü toplanacaktır.

—o—

Çankırı Saylavı Mustafa Dün Vazife Başında Vefat Etti

Ankara, 8 (Telefonla) — Çankırı saylavı Mustafa Onsay bugün Meclis toplantısında bulunduktan sonra maliye encümenine gelmiş, ani bir fenalık neticesinde vefat etmiştir. Mustafa Selânikte 1882 de doğmuş hukuk, maliye tahsil etmiş evli ve beş çocuklu idi. Istanbul maliye mürakipliğinden saylav seçilmişti. Saylavın vazife başında ölümü burada derin bir teessür uyandırmıştır.

Antakyada Türklerle Alevîler Müşterek Namaz Kıldılar

Antakya, 8 (Hususî) — Son günlerde Süveydiyede ölen Şeyh Marufun oğlu Hüseyinin cenaze namazı 120 Türkün de iştirakiyle ilk defa olarak Antakya müftüsü tarafından kaldırılmıştır. Bu namazı Alevilerle Türkler yanyana olarak beraberce kılmışlardır. Cenazeye iştirak eden Alevi ve Türk mevcudu bin kişiyi bulmuştur.

Vergi Tahsilâtında 22 Milyon Vazlalık Var

Antakya, 8 (Telefonla) — Antakyana kadar on aylık tahsilât miktarı 207 milyon 655034 dü. Maliye, 12 milyon 188937 si sabıkadan olmak üzere 219 milyon 845011 lirayı bulmuştur. Geçen yılın ayni aylarına nisbetle fazlalık 22020233 liradır.

Antakya Konsolosumuz Vekâlet Emrine Alındı

Ankara, 8 (Telefonla) — Antakya konsolosu Firuz vekâlet emrine alınmıştır. Firuz bugünlerde merkeze gelecektir. Antakya konsolosluğuna Celâl Tevfiğin tayini kararlaşmıştır.

Katalonya

(Üst tarafı 1 incide)

kiye bölerek denize doğru yaklaşmaktadırlar.

Diğer cihetten Frankistler Tortasanın muhasarasını ikmal etmek üzere bulunmaktadırlar.

Salamanka, 8 (A.A.) — Umumî karargâhtan tebliğ edilmiştir:

Dün Talarn ve Klaret köyleriyle Puigmasana Ermitajını işgal ettik.

Cenuptaki kuvvetler Noguera Pallaresa nehrini geçerek Tremp'i Barajı ve su depolarını işgal etmişlerdir. Keza bu kuvvetler Vilaithana ve Lapopla de Sogur köylerini ve Barselonun iki hattına elektrik veren santralı almışlardır.

Ayni zamanda Kabet ve Terradets elektrik santallarını işgal ettik ve Balguer - Tremp yolunun 46 ıncı kilometresine kadar ilerledik.

Diğer dokuz köyü daha kurtardık ve bu köylerin ahalisi bize büyük bir kabul gösterdiler.

Aragon kıtaatı Villa Naeva de Lasalı zaptettiler. Lejiyonerler Şertaya giden yolun 25 inci, Pauls yolunun da 4 üncü kilometresine vardılar ve bu yolun cenubunda 225 rakımlı tepeyi işgal ettiler.

Diğer bir fırka düşmanın mukavemetini kırarak Koskolloza tepesinin doğu şimalinde Latosayı, Muntanolayı ve batı tepesinde de Blankayı zaptetmiştir.

Guadalahara'da bütün düşman hücumlarını püskürttük.

Balkanlı misafirlerimiz

Balkan Antantı ekonomik konseyi ve Balkan matbuat kongresi komisyonları dün Yıldız sarayında toplantılarına devam etmiştir.

Ekonomik konsey hususî olarak toplanmıştır. Matbuat kongresinin de kültürel, teknik ve siyasal komisyonları toplanarak dört Balkan devleti matbuatı kanaliyle hepsinin menafiini mucip olacak mevzular etrafında görüşmüşlerdir.

Öğleyin Balkan Antantı ekonomik konseyi Türk murahhas heyeti reisi B. Hasan Saka tarafından bütün ekonomi heyetleri şerefine Perapalas otelinde mükellef bir ziyafet verilmiştir. Ziyafette Adliye Vekili ve Hariciye Vekil Vekili Saracoğlu Şükrü de bulunmuştur.

Ayni suretle matbuat umum müdürü B. Naci Kırcıman tarafından Balkan Antantı misafir gazetecileri şerefine Serkldoryanda bir ziyafet verilmiştir.

Her iki ziyafet de çok samimî ve kardeşçe bir hava içinde cereyan etmiştir.

Matbuat kongresi ve konseyi bu sabah gene Yıldız sarayında toplanan misafirler, hususî bir vapurla Yalovaya götürülecektir.

Geceleyin Yalovadaki Termal Otelde kalacaklar, yarın saat on birde ayni hususî vapurla Büyükadaya giderek öğle yemeğini orada yiyecekler ve akşam şehrimize dönecekterdir.

Fransa taahhüdünü Her türlü şerait altında yerine getireceğini dört devlete bildirdi

Paris, 8 (A.A.) — "Havas":

Fransanın Moskova ve Varşova büyük elçileriyle Prağ ve Bükreş orta elçilerine hariciye nazırı tarafından verilen talimat hakkında salâhiyettar makamattan alınan sarahatler son günlerde verilen malûmatı teyit eylemektedir.

Hariciye nazırı ile Fransız mümessilleri arasında yapılan noktai nazar teatisi bilhassa Anşuluzun orta ve şark Avrupasında yaptığı akisler ile Çekoslovakyanın vaziyeti etrafında vukubulmuştur.

Bu mümessillerin bulundukları memleketlerden her birinde Avusturyanın ilhakı derin bir endişe uyandırmıştır. Efkârı umumiye bilhassa heyecana düşmüştür. Eğer münhasıran efkârı umumiye nazarı itibara alınmak lâzım gelirse Almanyanın genişleme emellerine karşı faal bir müdafaa hareketi için icap eden bütün şartlar mevcut deemktir. Fakat bazı hükûmetler, ayni derecede heyecana kapılmış olmakla beraber dahilî siyaset bakımından veya diğer herhangi sebepten ve belki de Fransanın azimkâr hattı hareketinden şüpheye düştüşlerinden olacak fiiliyatta bu endişelerini izhar etmemişlerdir.

Fransa mümessilleri, Paris hükûmetinin Çekoslovakya hakkında aldığı sarih kararın bütün ehemmiyetini mezkûr hükûmetlere bildirmek talimatını almışlardır.

Fransa, Çekoslovakyaya olan taahhütlerini herhangi şartlar altında olursa olsun yerine getireceğini resmen teyit eylemiştir.

Çemberlayn dahi, Çekoslovakya taarruza uğradığı ve Fransa da onun yardımına koşarak ihtilâfa girdiği takdirde İngilterenin alacağı vaziyet hakkında tereddüde mahal bırakmamıştır.

Binaenaleyh alâkadar hükûmetlerden temayülâtlarını ve garp devletlerinin onların teşriki mesaisine ne dereceye kadar güvenebileceklerini sormak zamanı artık gelmiştir.

Polonya, Fransaya bir askeri ittifak ile bağlıdır. Ve 7 Mart 1936 da bütün taahhütlerini yerine getirmeğe amade olduğunu açıkça beyan eylemiştir. Fakat Polonya ile Çekoslovakya arasında hiç bir muahede yoktur. Bundan başka iki devletin karşılıklı münasebetleri ekseriya müşkül safhalar arzeylemektedir.

Romanya Fransa ile o kadar sarih taahhütleri ihtiva etmiyen bir muahede imzalamıştır. Böyle bir muahede olmamakla beraber iki memleket arasındaki samimiyet o kadar derindir ki, onların anlaşması asla ciddî manialara uğrayamaz.

Sovyetler Birliğinin Fransız - Çekoslovak muahedesi üzerine Çekoslovakya ile aktettiği muahedenin tatbikinde bu memleket ile Romanya ve Polonya arasındaki münasebetler hayatî bir ehemmiyeti haizdir. Fransa, herhangi bir Avrupa ihtilâfı takdirinde vaziyetin ne olacağını kat'î olarak bilmek ister.

Bir haber

(Üstyanı: 1 incide.)

göre İtalyanın Umumî Harpten sonra Türkiye tarafından kendi lehlerine arazi terkedilmiş devletlerden biri olmak sıfatiyle Filistin üzerinde beslediği alâkanın Suriyeye, Arabistana, hattâ Irak'a da şamil olması ihtimali hatıra geliyor. Bu takdirde acaba İtalya Osmanlı imparatorluğundan ayrılmış olan topraklarına umumî sulh masasında taksimi ile bu memleketler üzerinde kurulmuş olan idare tarzlarından bugün memnun değil midir? İtalyanın Filistin hakkında ileriye sürdüğü talep daha şümüllü düşüncelerin şimdilik ortaya çıkmış bir parçasından mı ibarettir? Yahut gene dünkü sayımızda işaret ettiğimiz veçhile İtalyanın Filistin hakkında ileri sürdüğü ihtirazî kayıt Almanyanın müstemleke taleplerı ile de münasebeti olan bazı düşünceler mahsulü müdür?

Hülâsa İngiliz hariciye nezaretinin neşrettiği bir tebliğ İngiliz - İtalyan müzakerelerinin neticesi hakkında yapılan bütün neşriyatın tahminlere müstenit şeylerden ibaret olduğunu söylemekle beraber Evening Standard gibi İngiliz gazetelerinin bu müzakerat hakkında müsbet ve muayyen bir takım haberler neşrinde devam etmeleri, bahusus Filistin gibi İngilterenin gerek stratejik, gerek umumî siyaset noktasından fevkalâde ehemmiyet verdiği bir memleket idaresi hakkında İtalya tarafından "İtalyan hukuku mahfuz olmak kayıt ve şartile" denilmiş olması bütün bütün manasız olamaz. Çünkü ateş olmayan yerden duman çıkmaz.

ASIM US

Çinlilerin muvaffakiyetleri devam ediyor

Hankeu, 8 (A.A.) — Çin tebliği: Şimal cephesinde düşman kuvvetleri Suşov muharebesinde uğradıkları hezimet üzerine Taierşvang - Lingşeng hattı boyunca umumî bir ricat hareketine başlamışlardır. Kıtaatımız düşmanı fasılasız takip etmektedir. Kıtaatımız tarafından düşmana verdirilen zayiat takriben on bindir. Bundan maada birkaç bin kişi de kıtaatımız tarafından sarılmış bir vaziyette bulunmaktadır. Bir kısım düşman kuvveti Çemberden kurtularak Taierşvangın 12 kilometre şimalinde Şişuyana kaçmağa muvaffak olmuşlardır.

Çin akıncıları şimdi Yuşeng mıntakasında büyük bir faaliyet göstermeğe başlamışlardır. Şantung'un merkezi olan Tsinandan altı kilometre mesafede Paimaşan istasyonu akıncılarımız tarafından zaptedilmiştir.

§ Amerika ticaret heyeti tetkiklerde bulunmak üzere Kayseriye gittiler. Beraberlerinde Türkofisten Enver Yelkenci bulunmaktadır.

Romen Har.ciye Nazırı

(Üsttarafı 1 incide)

Romanyanın Lehistan ile, Küçük Antant ve Balkan Antantı devletleriyle aktettiği ittifaklar, dünyanın bu bölgesinde barışın muhafazası için kuvvetli bir garanti teşkil etmektedir.

Küçük Antant, politik ve ekonomik bakımdan, yaşayan kıymeti bir çok defalar ölçülmüş bulunan bir organizmdir ve Avrupa barışının temellerinden birini teşkil eder. Bu ehemmiyeti müdrik olan hükûmetim bu mühim barış âletini bütün kuvvetiyle muhafaza etmesini bilecektir.

Ankara konferansında Romanya mümessili sıfatiyle, Balkan Antantı kolleğleriyle teşriki mesaime en iyi alâmetlerle başladım. Hükûmetim bu ehemmiyeti her gün artan organizme, mıntakavî kardeşlik ülküsünün tahakkuku için bütün kuvvetiyle müzaharet edecektir.

Lehistanla olan sıkı ve dostane teşriki mesai bağlarımız muhafaza ve takviye edilecektir. Evvelce Leh - Romen paktını kuranlarla teşriki mesai etmiş olmakla müftehirim. Lehistan - Romanya ittifakının güttüğü tamamen pasifik ülküye sadıkım.

Fransaya, milletimizin büyük Fransız milletine karşı beslediği itimatlı ve minnettar sevgi ile takviye edilmiş bulunan dostluk muahedesile bağlıyız. Hükûmetim bu dostluğu mıntakavî emniyet sistemimizin mühim bir istinat noktası olarak telakki etmektedir.

Başlıca meselelerimizden biri, enternasyonal faaliyetin bütün istikametlerinde, Büyük Britanya ile olan münasebetlerimizin inkişafına çalışmak olacaktır.

İngilterenin barış ve enternasyonal iş birliği fikrinin zaferi için sarfettiği gayretleri bütün kuvvetimizle takviye arzusundayız.

Berlinde uzun müddet devam etmiş olan memuriyetim, Almanya ile olan münasebetlerimizi bütün teferruatiyle tanımaklığıma imkân verdi. Bu münasebetlerin, dostane bir fikir ve ruh içinde ve iki memleketin coğrafî vaziyetlerinden tabiî olarak doğan ekonomik ve kültürel mahiyette münasebetlere fevkalâde bir itina göstermek suretiyle inkişafına çalışmak istiyorum.

İtalya ile olan münasebetlerimiz, ırk yakınlığımıza ve iki lâtin milletini birleştiren birçok kıymetli hatıralara uygun olmalıdır. B. Musolini'yi tanımak şerefine nail oldum ve bize ait olan hislerini anlamış olduğumu zannediyorum. Buna binaen bu hislerin bizimkine uygun olduğunu ve bu suretle eski ve tahrip edilmez bir dostluğun muhafaza ve takviyesi için bir garanti teşkil ettiğini söylemeğe cesaret edebilirim.

Hükûmetim, Romanya ile Sovyetler Birliği arasında mevcut iyi komşuluk münasebetlerinin inkişafına bütün samimiliği ile hadim olmağa karar vermiştir.

Dost devletler haline gelebilecek komşularımız olan Macaristan ve Bulgaristan ile henüz mevcut bütün zorlukları en dostane bir ruh içinde halle çalışmak suretiyle en samimi münasebetler teminine çalışacağız."

KURUN

GÜNDELİK SİYASİ GAZETE

Gazetemize gönderilen yazılar gazeteye girmek için ise zarfının köşesine (gazete) kelimesi yazılmalıdır.

Karşılık istiyen okurlar mektuplarına 10 kuruşluk pul koymalıdırlar.

Basılmıyan yazılar geri gönderilmekten kıymetsiz yollanmış mektuplardan içine konulan paraların kaybolmasından ilânlarda çıkan yazılardan dolayı direktör hiç bir üstüne soru sorgu almaz.

Günü geçmiş sayılar 10 kuruştur

Gazetemizde çıkan yazıların resimlerin her hakkı saklı ve kendisi içindir.

Dün ve Yarın
Tercüme Külliyatı

1 inci Seri

No.		Kuruş
1	Safo	100
2	Aile çemberi	100
3	Ticaret, banka, borsa	75
4	Devlet ve ihtilâl	75
5	Sosyalizm	75
6	Rasin I	75
7	İşçi sınıfı ihtilâli	60
8	Lâşuur	60
9	İsfahana doğru	100
10	Rasin II	75

(Bu seriyi birden alanlara 1 lira 33 kuruş ikram edilir, ve 2 lira 32 kuruş peşin olmarak kalanı ayda 1 er liradan veresiye bırakılır.)

2 nci Seri

11	Gorio Baba	100
12	Deliliğin psikolojisi	50
13	İlkbahar selleri	75
14	Engerek düğümü	60
15	Rasin III	75
16	Samimi saadet	50
17	İstatistik	30
18	Çocuk düşürtenler	60
19	İlim ve felsefe	30
20	Cemiyetin asılları	100

(Bu seriyi birden alanlara 1 lira 30 kuruş ikram edilir, ve 2 lira 20 kuruş peşin alınarak kalanı ayda 1 er liradan veresiye bırakılır.)

3 üncü Seri

21	Hükümdar millet	50
22	Yeni ilmi zihniyet	75
23	Komünizm	50
24	Günün iktısadi işleri	60
25	Cumhuriyet	50
26	Tercüme	100
27	Değişişler	75
28	Lâokon	30
29	Kapitalizm buhranı	50
30	Salambo	125

(Bu seriyi birden alanlara 1 lira 22 kuruş ikram edilir, ve 2 lira 88 kuruş peşin alınarak kalanı ayda 1 er liradan veresiye bırakılır.

4 üncü Seri

31	Rasin IV	60
32	Metafizik	40
33	İskender	60
34	Kadın ve sosyalizm	100
35	Demokrit	25
36	Dinler tarihi	125
37	Filozofi ve sanat	40
38	Etika	100
39	Heraklit	25
40	Ruhi mucizeler	75

(Bu seriyi birden alanlara 1 lira 4 kuruş ikram edilir, ve 2 lira 36 kuruş peşin alınarak kalanı ayda 1 er liradan veresiye bırakılır.)

5 inci Seri

41	Deprofündis	50
42	Günün hukuki ve içtimai meseleleri	75
43	Efâtun	35
44	Gizli harpler	7[illegible]
45	Disraelinin hayatı	10[illegible]
46	Metafizik nedir	25
47	Yeni adam	75
48	İrsiyetin tesirleri	75
49	Politika felsefesi	75
50	Estetik	25

(Bu seriyi birden alanlara 1 lira 59 kuruş ikram edilir ve 2 lira 36 kuruşu peşin alınarak kalanı ayda 1 er liradan veresiye bırakılır.)

6 ncı Seri

51	Erneit I	100
52	Para	25
53	Sezar	40
54	İlmî felsefe	40
55	Karıncaların hayatı	75
56	Demosten	35
57	Çiçeron	[illegible]
58	Hipnotizma	100
59	İnsan	50
60	Yeni kadın	4[illegible]

(Bu seriyi birden alanlara 1 lira 26 kuruş ikram edilir; ve 2 lira 4 kuruş peşin alınarak kalanı ayda 1 er liradan veresiye bırakılır.)

7 nci Seri

61	Vikontun ölümü	30
62	Eneit II	100
63	Liza	100
64	Evlilik	20
65	Gizli pamuk harbi	50

Satış Yeri:
Ankara Caddesi — VAKIT Kitabevi

Et Fiyatları Ucuzlamak Üzere

Belediye ile kasaplar cemiyeti tarafından kurulan şirketin Ceyhan mıntakasından satın aldığı karaman koyunları şehrimize gelmeye başlamıştır.

Evvelki gün altı vagon, dün sekiz vagon gelmiştir. Bugün de on, yarın 20 vagon koyun gelecektir.

Karaman koyunları ayakta canlı olarak kilosu 24 kuruştan verilmektedir.

Halbuki şimdiye kadar celepler canlı koyunun kilosunu 30 kuruştan veriyorlardı.

Şirket, dün bütün kasapları bu satış fiatinden haberdar etmiştir. Bu fiyat gelecek haftaya kadar devam edecek, toptan fiyat düşüklüğü sayesinde perakende et fiyatında da yeniden tenzilât yapılacaktır.

Toptancılar fiyatı indirmezlerse toptan satılan ete azamî fiat konacaktır.

Bir müddet sonra et fiatinin çok daha ucuzlıyacağı muhakkak görülmektedir. Karamanın otuz kuruşa kadar düşeceği söylenmektedir.

İSTANBUL BELEDİYESİNDEN:

Belediyemiz tarafından şehrimiz ihtiyacı için getirilen kasaplık koyunların yarından itibaren tercihan perakendeci kasaplara ayakta kilosu yirmi dört kuruştan peşin para ile satılması tekarrür etmiştir.

Arzu eden kasapların borsa idaresine müracaatları lâzımdır.

Şehir Meclisinde Görüşülen Meseleler

Şehir Meclisi dün saat on beşte ikinci reis vekili Bay Tevfik Türenin başkanlığında toplandı. Mezarlıklar ücret tarifesinde yapılması icap eden tadilâta dair teklif bütçe encümenine, Bebek - İstinye yolu istikametine dair Nafia encümeni mazbatası kabul edilmiş, belediye zabıtası talimatnamesinin müzakeresine geçilmiştir.

Sucuk ve pastırmalar hakkındaki maddeler okunurken Bay Feridun Manyas makamca yeni bir maddenin ilâvesine lüzum gösterildiğini söyledi. Buna göre Sosisler'in on beş gün, pastırmalar dokuz ay, salamlar üç ay, sucuklar altı ay dayanmakta olduğundan bu müddetin sonunda satış yapmak yasaktır.

Diğer madde ile de perakendecilerin dükkânlarında bir haftalık satış ihtiyacı kadar mal bulundurmaları mecburiyeti konuyordu.

Azadan Bay Hamdi Rasim bu maddenin tatbik kabiliyetini sordu. Bay Hâlil Hilmi bu madde kabul edilirse sucuk ve pastırmalar her hafta dükkân değiştireceklerini söyledi.

Diğer bazı azalar da bu hususta fikirlerini beyan ettiler. Neticede encümenin bu madde üzerinde yeniden tetkikat yapmasına karar verildi.

Sucuk ve pastırmalara kurşun mühür konması mecburiyeti hakkında da münakaşalar oldu. Sıhhat müdürü B. Ali Riza Sıhhat Vekâleti ile Ziraat Vekâleti arasında bu mesele hakkında müzakere devam ettiğini söyledi.

Alâkadar yüksek makamdan tebliğat yapılıncaya kadar sucuk ve pastırmalara kurşun vurulması mecburiyeti kabul olundu.

Bakkal dükkânlarının kârgir olması kaydına Bay Rasim itiraz etti. Müzakere sonunda bu mecburiyet de kaldırıldı.

Meclis Salı günü toplanacaktır.

Konferanslar:

Münakaşalı Konferans

Şişli Halkevinden:

Okullarda disiplin meselesi etrafında Halkevimizde tertip edilen münakaşalı konferansların 4 üncüsü 10 nisan pazar günü saat 16 da yapılacaktır.

Doktor Feyzi Ahmed

Deniz hastanesi cild ve zührevî hastalıkları mütehassısı...

Pazardan maada hergün öğleden sonra saat 3-6 ya kadar hastalarını kabul eder.

Adres: Ankara caddesi Cağaloğlu yokuşu köşe başında numara 43 telefon: 23899

ÇAPRAZ
Kelime bulmacası

Yeni bulmacamız

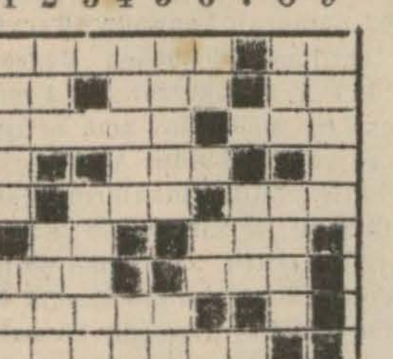

Dünkü bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	K	A	R	A	V	A	N	A	■
2	A	T	■	Ç	A	Y	■	M	A
3	R	■	D	İ	R	■	D	İ	Ş
4	T	E	R	L	İ	■	İ	R	İ
5	■	N	A	M	L	İ	■	■	K
6	N	■	M	İ	■	G	R	İ	■
7	E	L	■	Ş	A	R	A	P	■
8	■	İ	■	■	■	İ	N	E	K
9	A	K	T	Ö	R	■	A	K	A

YUKARDAN AŞAGI:

1 — Hiristiyanların ibadethanesi, alfabede ikinci harf. 2 — Dumanın birikmesi, yüzün rengi, memleket. 3 — Çocuklara anlatılan hikâye, arka. 4 — Tâbi olma. 5 — Kan, çakmak taşı ile tutuşturulan nesne. 6 — Dahi, mürekkep olmıyan. 7 — Bir nevi toprak, güven. 8 — Harpte bir yerin ele geçirilmesi. 9 — Dünyanın en büyük şellâlesi.

YUKARDAN AŞAGI:

1 — Bir ilim şubesi, beslenen düşmanlık. 2—Bir peygamber, erkek olmıyan 3 — Deniz sahilinde görülen. 4 — Cümle, dalyanların balık tutmakta kullandıkları. 5 — Karşılaşan iki kişinin ilk yaptıkları, bir nota. 6 — Bir gıda, bir nota. 7 — Damarda bulunur. 8 — İlk rakam, insan. 9 — Ele giyilen.

BORSA

Ankara 8-4-938

Hizalarında yıldız işareti olanlar, üzerinde muamele görenlerdir. Rakamlar saat 12 de kapanış satış fiyatlarıdır.

ÇEKLER

* Paris	35 895	* Madrid	12 7388
* Nevyork	0 7890	* Berlin	1 9793
* Milâno	15 0220	* Varşova	4 1942
* Brüksel	4 6938	* Budapeşte	3 9840
* Atina	87 0225	* Bükreş	106 21
* Cenevre	3 4463	* Belgrad	34 6337
* Sofya	63 6942	* Yokohama	2 7356
* Amsterdam	1 4283	* Stokholm	3 0896
* Prağ	22 68	* Londra	628
Viyana		* Moskova	23 85

İstikrazlar

* 1933 T. Bor I	19 50	* Ergani İstik.	100 25
„ „ „ II		S. Erzurum	95 50
„ „ „ III		* S. Erzurum	96

Efektifler verilmemiştir.

Zahire Borsası

8 - 4 - 938

Buğday yumuşak	5 28	— —
Buğday sert	5 20	— —
Arpa Anadol	4 5	— —
Çavdar	4 33	— —
Yulaf çuvallı	4 34	— —
Kuşyemi	7 10	— —
Fasulye ufak	8 —	— —
Susam	16 20	16 25
Z. yağ yemeklik	39 —	43 20
Sansar derisi	1600 —	1800 —
Kunduz „	1000 —	1330 —
Tilki „	300 —	400 —

Gelen		Giden	
Buğday	1055 Ton	Kepek	39 „
Çavdar	15 „	Yapak	12.75 „
Un	99 „	İç fındık	26.50 „
Susam	33 „	Razmol	160 „
Mısır	97,50 „	Kuşyemi	22 „
Kuşyemi	10 „	Susam	15 „
Keten tohu.	18.75 „	Börülce	20 „
Arpa	25.25 „	Afyon	6 „

Kısa haberler

§ Denizli mebusu B. Yusufun evvelce tekaüt hakkını haiz devlet memurluklarında çalışmış, benzin, şeker ve petrol inhisarlarının devletçe idare edildiği zamanlarda müseccel ve daimi vazifelerde ücretle çalıştırılanların tekaütlükleri Devlet Demiryolları memurları gibi yapılması hakkındaki kanun teklifini müzakere eden bütçe encümeni bu teklifi müzakere sonunda reddetmiştir.

§ İktısat fakültesi tarafından yapılan aile bütçeleri anketinin ikinci defterleri talebeye dağıtılmıştır.

§ Bursaya tâbi köylerden birinde Şaban adlı bir köylü tarlada çalışırken küreğine takılan bozuk ve eski bir bomba ile oynarken, bomba birdenbire patlamış Şaban ve arkadaşı Mümin ağır surette yaralanmışlardır.

§ İş kanunu mucibince, bir âmme hizmeti olarak işsizlere iş ve müesseselere de işçi bulmak maksadiyle teşkil edilecek büro 939 senesi haziranından itibaren faaliyete başlıyacaktır.

§ Hamidiye mektep kruvazörümüz yakında deniz yarsubaylarını hamilen uzun bir seyahata çıkacak, Rados, Kıbrıs, adalarını ziyaretle İskenderiyeye dönecektir.

§ Bursa süt tozu fabrikası amelelerinden Cemalin karısı ikisi erkek biri kız olmak üzere bir batında üç çocuğu dünyaya getirmiştir. Yavrular tam sıhhattedirler.

Sinan İhtifali İçin Halkevi Programları

Şehremini Halkevinden:

Mimar Sinanın 250 nci yıldönümü münasebetiyle Eminönü halkevinin Sinanın Süleymaniyedeki mezarı başında yapacağı ihtifalden sonra bütün üyelerimizin saat 17,30 da Şehremini Halkevinde toplanarak Sinanın çevremizin biricik eseri olan Ahmetpaşa camii ziyaret edilecek ve burada muhtelif arkadaşlar tarafından söz söylenecektir. Davetiye yoktur. Herkes gelebilir.

Fatih Halkevinden:

Evimizin 9 nisan 938 pazartesi günü saat 21 de büyük Türk Mimarı Koca Sinanın yüldönümü dolayısiyle bir ihtifal düzenlenmiştir. 1. Açış (Ev başkanı) 2. Sinanın eserleri ve Sinanın devrine kadar eski Türk mimarlarının yaptığı eserler. (Mimar Kemal Altan). 3. Sinanın hayatı ve sanatı. 4. Büyük Türk yazıları üzerinde bir konuşma. (Muallim Reşat Ekrem Koçu)

Konferansta projeksiyonla Sinanın vesikaları ve Sinandan evvelki Türk âbideleri gösterilecektir.

BUGÜN KALKACAK VAPURLAR

Sadıkzade	Mersinden	9,5 da
Saadet	Bandırmadan	6,5 de

GELECEK VAPURLAR

Saadet	Bandırmaya	7 de
Bursa	Bartma	18 de
Saadet	Bandırmaya	20 de

TURAN Tiyatrosu

Bu akşam sanatkâr Naşit ve arkadaşları Hakkı Ruşen, Eyüp Sabri birlikte Madmazel Miçe - Pençe[illegible] varyetesinin iştirakile GULEN GOZLER komedi 3 perde

ERTUĞRUL SADİ TEK Tiyatrosu

Edirne Cumhuriyet sinemasında cuma günü akşamından itibaren yalnız bir hafta temsil verecektir.

HALK OPERETİ

Pazartesi akşamı 9 da Kadıköy Süreyya sinemasında Bay - Bayan büyük operet 3 perde.

Yazan: Mahmut Yesari, beste: Seyfettin Sezai kardeşler.

İstanbul Sıhhî müesseseler Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

Leyli Tıb Talebe Yurdu talebeleri için yaptırılacak olan 930 çift yazlık iskarpin açık eksiltmeye konulmuştur.

1 — Eksiltme: Cağaloğlunda Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Müdürlüğü binasında kurulu komisyonda 13 - 4 - 938 çarşanba günü saat 14,30 da yapılacaktır.

2 — Muhammen fiyatı: Bir çift iskarpin için 460 kuruştur.

3 — Muvakkat garanti: 320 lira 85 kuruştur.

4 — İstekliler şartname ve nümuneyi her gün Çenberlitaş civarında Fuatpaşa türbesi karşısında Leyli Tıp Talebe Yurdu merkezinde görebilir. Ve şartnameyi de parasız olarak alabilirler.

5 — İsteklilerin cari seneye ait Ticaret Odası vesikasiyle 2490 sayılı kanunda yazılı belgeler ve bu işe yeter muvakkat garanti makbuz veya banka mektubiyle birlikte belli gün ve saatte komisyona gelmeleri.

(1627)

Emlâk Satışı

Emniyet Sandığı Direktörlüğünden:

Bayan Emine Yaserin 18239 hesap numarasile üç yüz yirmi lira borcundan dolayı birinci derecede ipotek edip vadesinde borcunu ödemediğinden hakkında yapılan takip üzerine 3202 numaralı kanunun 46 ıncı maddesinin matufu 40 ıncı maddesine göre satılması icabeden Boğaziçinde Beylerbeyinde Şemsibey mektep sokağında eski 8 mükerrer yeni 1 numaralı bahçeli ahşap bir evin tamamı bir buçuk ay müddetle açık arttırmaya konmuştur. Satış Tapu sicil kaydına göre yapılmaktadır. Arttırmaya girmek isteyen seksen lira pey akçesi verecektir. Milli bankalarımızdan birinin teminat mektubu da kabul olunur. Birikmiş vergilerle çöp ve fener resimleri ve vakıf icaresi ve taviz bedeli borçluya aittir. Arttırma şartnamesi 15 - 4 - 38 tarihinden itibaren tetkik etmek isteyenlere sandık hukuk servisinde açık bulundurulacaktır. Tapu sicil kaydı ve sair lüzumlu izahat da şartnamede ve takip dosyasında vardır. Arttırmaya girmiş olanlar, bunları tetkik ederek satılığa çıkarılan gayrimenkul hakkında her şeyi öğrenmiş ad ve itibar olunur. Birinci arttırma 16 - 5 - 38 tarihine müsadif pazartesi günü Cağaloğlunda kâin sandığımızda saat on beşten on yediye kadar yapılacaktır. Muvakkat ihale yapılabilmesi için teklif edilecek bedelin tercihan alınması icabeden gayrimenkul mükellefiyeti ile sandık alacağını tamamen geçmiş olması şarttır. Aksi takdirde son arttıranın taahhüdü baki kalmak şartile arttırma on beş gün daha temdit edilerek 31 - 5 - 938 tarihine müsadif salı günü ayni saatte son arttırması yapılacaktır. Bu arttırmada gayrimenkul en çok arttıranın üstünde bırakılacaktır. Hakları tapu sicilleriyle sabit olmayan alâkadarlar ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususiyle faiz ve masarife dair iddialarını ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbiteleriyle beraber dairemize bildirmeleri lâzımdır. Bu suretle haklarını bildirmemiş olanlarla hakları tapu sicilleriyle sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Daha fazla malûmat almak isteyenlerin 937/64 dosya numarasiyle sandığımız hukuk işleri servisine müracat etmeleri lüzumu ilân olunur. (1964)

İstanbul Belediyesi İlânları

Hepsine 1100 lira bedel tahmin edilen Aksarayda Oruçgazi mahallesinde Selimpaşa sokağında 30/32 N. lı ahşap konak ankazı satılmak üzere açık artırmaya konulmuştur. Şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 82 lira 50 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubiyle beraber 19 - 4 - 938 salı günü saat 14 de Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (B.) (1802)

Belediyemiz için lüzumu olan bir tane hasta taşıma otomobili açık eksiltmeye konulmuştur. Buna 3200 lira bedel tahmin edilmiştir. Şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 N. lı kanunda yazılı vesika ve 240 liralık ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 19-4-938 salı günü saat 14 de Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (B.) (1798)

Belediye Sular idaresinden:

Elektrik şirketi tarafından Taksim terfi üzünümüzdeki transformatörlerin temizlenmesine lüzum görülmesi sebebiyle bu üzünden su alan yerlerden Taksimden Tünele kadar olan saha ile Sıraserviler, Cihangir, Ayazpaşa, Gümüşsuyu semtlerine 10 - - 4 - 1938 pazar günü sabah saat 8 den 13 e kadar terkos sularının hafif tazyikli ve az akacağı sayın halka ilân olunur. (1945)

Birinci sınıf Operatör

Dr. CAFER TAYYAR

Umumî cerrahî ve sinir, dimağ estetik cerrahisi mütehassısı

Paris Tıb Fakültesi S. asistanı, erkek, kadın ameliyatları, dimağ estetik "yüz, meme, karın buruşukluğu ve gençlik ameliyatı". (Nasaiye ve doğum mütehassısı.)

Muayene saatları 8 den 10 a kadar

Meccanen

Öğleden sonra ücretlidir. Tel. 44086 Beyoğlu, Parmakkapı, Rumeli han.

ZAYİ

Maltepe Ikinci okuldan aldığım 334 - 335 senesine ait tasdiknamemi zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur. (25169)

Vahide

ZAYİ

Selânik Feyziye lisesinden almış olduğum şehadetnamenin 1333 senesi Selânik yangınında yandığından hükmü olmadığını bildiririm (25168)

Nafız Oğlu Mehmet Nafiz

Istanbul 5 inci Icra Memurluğundan:

Bir borçtan dolayı mahcuz olup paraya çevrilmesine karar verilen elbise dolabı, halı ve Singer dikiş makinesi açık arttırma suretiyle 19 - 4 - 938 tarihine müsadif Salı günü saat 2 - 3,5 kadar Büyükderede Mektep sokağından 2 No. lu evde satılacaktır. Almak istiyenlerin gösterilen mahalde mezkûr saatte hazır bulunmaları ilân olunur. (25175)

Dr. Irfan Kayra

Röntken Mütehassısı

Her gün öğleden sonra saat 3 ten 7 ye kadar Belediye, Binbirdirek Nuriconker sokak No. 8 - 10.

DOKTOR

Necaettin Atasagun

Her gün sabahları sekiz buçuğa akşamları 17 den 20 ye kadar Lâle li tayyare apartmanları ikinci daire 17 numarada hastalarını kabul eder. Cumartesi günleri 14 den 20 ye kadar hastalarını parasız, Kurun, Haber okuyucularını dakupon mukabilinde muayene eder. Telef: 23953

Sahibi ASIM US

Neşriyat müdürü Refik A. Sevengil

Arada büyük fark var

Pertev Çocuk Pudrası: şimdiye kadar hiçbir benzeri tarafından taklid edilememiştir. Bu pudranın, en büyük meziyeti bilhassa çocuk cildleri için hazırlanmış olması ve terkibinde tahriş edici hiçbir madde bulunmamasıdır.

PERTEV ÇOCUK PUDRASINI

Şişman, vücutlu, bazı kimseler de kullanmaktadırlar. Vücudün iltivalarında ve koltuk altlarının pişiklerine karşı bundan daha müessir bir pudra henüz keşfedilmemiştir.

ONU DİĞER ADİ *(TALK PUDRA)* ları ile karıştırmayınız.

Preventorium ve Sanatorium Direktörlüğünden:

Muvakkat teminat lira	kuruş	Keşif bedeli lira	kuruş
102	50	1366	75

Hazırlanan keşfine göre Preventorium ve Sanatorium arazisinde mevcut su kuyusunun tâmir, derinleştirilmesi ve suyun yükseltilmesi işi 12. 4. 938 tarihine tesadüf eden Salı günü saat 15 de İstanbul Cağaloğlunda yüksek Mektepler Muhasebeciliği binasında pazarlıkla talibine ihale edilecektir.

Bu kuyu inşaatını yapmak isteyen Müteahhidin münakasa gününden bir gün evvel saat 15 - 17 arasında yüksek Mektepler Muhasebecilinde müteşekkil Komisyona müracaat ederek bu gibi işler yapabileceğine dair vesika göstererek ve pazarlığa girmek için bir ehliyet vesikası alacaktır.

İsteklilerin pazarlığa başlamazdan bir saat evvel Depozitolarını mezkûr Muhasiplik veznesine yatırmış bulunacaklardır.

Keşfi görmek ve daha fazla tafsilât alamk için Direktölüğüne baş vurulabileceği ilân olunur. (1920)

30 gün sürecek

Resimli eğlenceli büyük müsabaka

2 yıldız biribirini arıyor

Onları bulmak ve buluşturmak sizin elinizde ?!

Şimdilik size meçhul olan bu 2 yıldızın, sevdiğiniz en meşhur yıldızlar olduğunu söyliyelim.

Onları arayıp bulunca, kendiliğinizden öğrenmiş olacaksınız; buluşturmanın yanı sıra, bulmakta zevk verecek, bütün 1 ay sizi eğlendirecektir !?

Tafsilât için gazetemizi takip ediniz

KURUN : Sayısı her yerde yüz para

KURUN

İLÂVESİ

Cumartesi
9 Nisan
1938

Sayı:
117

KURUN sayfalarında

Yeni roman ve müsabakalı eğlenceler

Tafsilâtı iç sayfalarımızda okuyunuz

Bataklıktan imparatoriçeliğe

Yazan: KADIRCAN KAFLI

İspanyadan irana, Rus bozkırlarından Afrika içlerine kadar zamanın en büyük imparatorluğuna hâkim olan, hükümdar ve generalleri parmaklarında oynatan bir kadının hayatı

Romandan bir parça:

Koridora, üst kenarı tavana yapışan pencereden solgun bir ay ışığı giriyordu. Burası yan yatırılmış geniş ve derin bir kuyu gibi korkunçtu. Derinlerden ara sıra aslan kükremeleri, kaplan hırıltıları, kurt ulumaları, fillerin yerleri tekmelemesinden çıkan sesler geliyordu.

Gittikçe koyulaşan karanlık içinde kalın kapılar, demir parmaklıklı küçük pencereler ancak sezilebiliyordu.

Gece ilerliyor ve korkunç seslerin yerini korkunç bir sessizlik kaplıyordu. Gözleri kapalı gelenler burada birkaç saat kalsalar kendilerini altıncı asrın en büyük, en şatafatlı, en kalabalık şehrinde değil, Hindin, Afrikanın balta girmemiş ormanlarında, tam manasiyle pençe ve diş kuvvetinin hâkim olduğu yerlerde sanacaklardı.

Vakit gece yarısını geçmişti.

Odalardan birinde kesik kesik konuşuyorlardı:

— Mikrula, sen son günlerde bir başka türlü oldun?

Gitmek için sabırsızlandığını sezdiren ince bir kadın sesi cevap verdi:

— Yanılıyorsun Akaçyos, ben her zaman senin karınım!

— Karım olman başka, sevmen başka!

— Anlamıyorum.

Erkeğin biraz boğuk olan sesi hırçınlaştı:

— Sen mi anlamıyorsun? Asteryos da Oraniyanın her zaman kocasıdır. Onu boşamayı belki aklından bile geçirmez. Fakat Hipodrom'a düşen bütün güzel dansözler yetmiyor da sokaklarda gözüne kestirdiği kadınlara bile saldırıyor.

Kadının sesi şimdi biraz titrekti:

— Sen Asteryos gibi değilsin! Beni seversin!

Bir öpücük duyuldu. Sonra yine kadın konuştu:

— Ben senin gibi kocayı nerede bulurum? İsa evlenseydi ancak senin kadar olurdu.

Akaçyos soluk aldı. Hınemı güçlükle gizliyerek çıkıştı:

— Asteryos'a benziyen sensin gibi geliyor bana! Ben de etrafında Oraniyanın etrafındaki, alaylı yahut acıyan bakışları görüyorum.

Yeniden bir öpücük sesi ve hıçırtılar.

Genç kadın kollarını kocasının boynuna dolamış, ona sokulmuştu:

— Yanılıyorsun sevgilim, seni zehirliyorlar. Eğer hayatımdan seninle geçen zamanlarım çıkmış olsa yemin ederim ki, Meryemden farksız olacaktım! Bırak bu sözleri de bana inan! Seni sevmesem bunca yıl şu yoksulluğa katlanır mıydım? Ben çirkin değilim; benden daha az güzel olanlar inekler içinde yaşıyorlar. Erkekler, kadınlarda güzellikten sonra pek az şey arıyorlar. Hattâ hiç bir şey aramıyorlar. Anlıyorum, kıskanıyorsun. Kızmam; çünkü kıskançlık sevmektendir.

Yeniden öpücükler!...

Erkeğin sert soluklara karışan yorgunca sesi sordu:

— Madem ki, beni seviyorsun, iki saattenberi niçin hep arkanı döndün? Niçin bir taş gibi durdun?

— Yorgunluktan... Ne kollarım, ne de ayaklarım tutuyordu. Başımı tutamıyordum. Şu edepsiz Ksenyosun yaptığını biliyorsun: sabahleyin gitti, güneş batarken geldi. Seni Asteryos çağırdığı zaman aydara et verme zamanıydı. Koca man bir manda budu getirdiler. Kart mı kurt... Parçalaymcıya kadar anamdan emdiğim süt burnumdan geldi...

— Neyse, fakat senin bu halin yeni değil ki...

— Sus da beni dinle, sözümü bitireyim: Eti önüne koyarken bozayı üstüme atıldı. Neredeyse zinciri koparacaktı. Koparacak gibi geliyor bana o... Fakat kafasına vura vura susturdum. Zincirini iki kat yaptım. Su vermesi de ayrı dert... Öte yanda Konito ile Teodora saç saça gelmişler. Ayı yavruları da oynaşırlarken Anastasyavı yere düşürmezler mi, bastı yaygarayı! Hangi verine yetişeyim? Bunlar yetmiyormuş gibi tam o sırada bir aslan kafesinden boşanmış! Ortalık allak bullak oldu.

Bu fevkalâde canlı, aşk ve entrika dolu tarihî romanı KURUN sayfalarında takip ediniz

12 Nisan SALI GÜNÜ

Orman cinayetleri !?

Mevzuu tahayyül edilmiş bir eser, bir roman değil; hakikî vak'aların canlı bir üslupla yazılmış hikâyesi

Resmî vesikalara ve hususî malûmata dayanarak yazan; tanınmış Alman muharrirlerinden :

Kurt Şromayer

Her hangi bir vesaikle ormanlara, bu arada balta görmemiş kısımlara sığınarak vahşileşen, canavarlaşan adamların işledikleri tüyler ürpertici cinayetler..

Suç, suç üstüne

Ormandaki haydut, önce bir hayalet gibi ortadan kayboluyor. Derken kâh şurada, kâh burada ortaya çıkıyor. Birdenbire orman bir yerinden tutuşuyor, yangının sirayet etmemesi için canla, başla uğraşılırken, başka bir yerden bir silâh sesi işitiliyor. Kurşun sıktığı yere varılıncaya kadar, orman haydudu, ganimetiyle dağ, tepe aşmıştır; yahut da herhangibir yeri siper almış, orman memurunun izini araştırmasını tarassuttadır. Ve ertesi gün ölüm tehdidi yazılı bir mektup gönderiyor: "Geberecelesin!" imza yerinde: "Yabaniler çetesi reisi"?

Bu haydutların baltalarile ağaçlar devriliyor, kurşun seslerile hayvanlar kaçışıyor, korucular, orman memurları, candarma, bütün muhataza teşkilâtı peşlerinde.. Fakat onlar, kâh batıl itikatlı yerlileri esrarengiz hareketlerle sindirerek, kâh kendilerine yataklık eden aşağılık metreslerinin yataklarında sabahlıyarak, takip karşısında saklanıyorlar; sonra tekrar ortaya çıkarak etrafı kasıp kavurmak, canlara kıymak üzere!

Bu ikinci romanımıza:
16 NİSANDA başlayoruz

RESİMLER :

Aşağıda solda; orman haydutu, etrafı kollıyarak bakınıyordu. Acaba orman memuru silâh sesini işitmiş miydi? Yukarıda sağda; orman memuru silâh sesini işitmişti. Derhal dürbinini gözlerine götürdü, haydudu görebilmek için etrafı gözden geçirdi!

A lâ Mari Antuvanet? !

Baloda bir kadınla bir erkek arasındaki konuşma:

— Bravnın karısı, saçlarını ne hale koydurmuş, gördünüz mu? Yukarıya doğru öyle kabarttırmış, öyle kabarttırmış, ki! Anlaşılan aklı pek havada!

Erkek, böyle demenin sebebini araştırıyor:

— Neden havada olsun? Bu, şimdi son modadır; alâ Mari Antuvanet!

— Ya, öyle mi? Mâri Antuvanet modası, ha? Hani, şu Fransızların kanlı ihtilâlinde kafası başı kesilen kraliçenin saç biçimini taklid? Lâkin, o güzel kadına yaptığı saç tuvaleti yakışıyordu; resimlerinden belli! Ona kıyan fransızlar acele etmeyip bekleseler di-de, onun yerine, taklid saç tuvaletile büsbütün sakilleşen bu Bravnın karısının kafasını keselerdi.

—o—

Temizliyecek, Değil mi?

— Haydı, çocuğum! Misafirimizin elini öp, o da seni öpecek; sonra git artık yat!..

— Peki anne!

Çocuk misafire doğru yürürken, birdenbire annesine döndü:

— Ama yatmadan evvel dadım beni yıkayıp temizliyecek, değil mi?

—o—

— Esef etme. Ben de otel sahibi olmadan evvel hamaldım...

— Evet ama, ben hamal olmadan evvel otel sahibi idim.

Canbazhane sahibi paayı en emniyetli yere koyuyor.

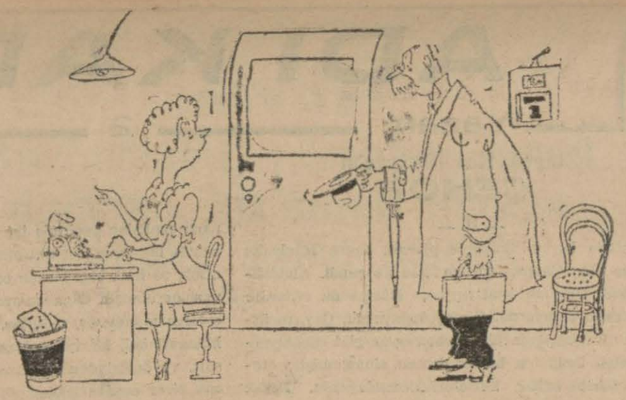

— Direktör Amerikada, efendim oturun, bekleyin..

Şaka

Evli, Evlenmiş!

Hapishane gardiyanı, mehbusların bulunduğu bir kovuşun kapısından dağırıyor:

— 245 numaralı! Karınız gelmiş, görüşmek istiyor!

— Hangisi?

— Hangisi mi? Karınız, diyorum!

— Evet, ama benim mahkûmiyetim, evli bulunduğu halde evlenmek maddesinden!..

—o—

Kısasa Kısas!

İki kadın, hayli uzun zaman karşılaşmamışlardı. Yeniden karşılaştıkları zaman, içlerinden biri, diğerine şöyle dedi:

— Seni gördüğüme pek sevindim; fakat sen, şöyle az, buz değil, adam akıllı ihtiyarlamışsın!

Diğeri, bu isnadın altında kalmadı; tatlı bir gülümseyişle, şu acı mukabeleyi yerleştirdi:

—Sahi mi? Lâkin, ben de seni katiyen tanıyamazdım; sen de o kadar değişmişsin ki! Ancak bundan on sene evvel giydiğin esvabdan senin sen olduğunu anladım.

—o—

7 inci Uykudaydım? !

— Saat kaç?

— Saatın kaç olduğunu bilmiyorum; geceleyin durmuş!

— Kaçta durmuş acaba?

— Bilseydim, hemen yeniden kurardım. Kaçta durduğunu bilmek için keramet sahibi olmak gerek; ben o vakit belkide 7 nci uykudaydım!.

—o—

Sıcak Ve Soğuk!

— Bir şey bilmiyorsam, bilmiyorum: cahilsem, cahilim! Bundan ne çıkar? Ben cehaletinden utanıp dasıcak sıcak ter dökenlerden değilim!

— Peki, ama böyle çırılçıplak devamlı surette üşümek, buz gibi ter de döktürmüyor mu size?

— Ahmet dün kalbini bana verdi.

— Dikkat et kırma sakın: Geçen gün benim kırdığımı söylemişti.

— Sofrada altı kişiyiz, sen dört kişilik tatlı getirmişsin...

— Merak etme, akşama kadar çocuklar elbette bir şey yaparlar, ceza veriz, yemeğe almayız...

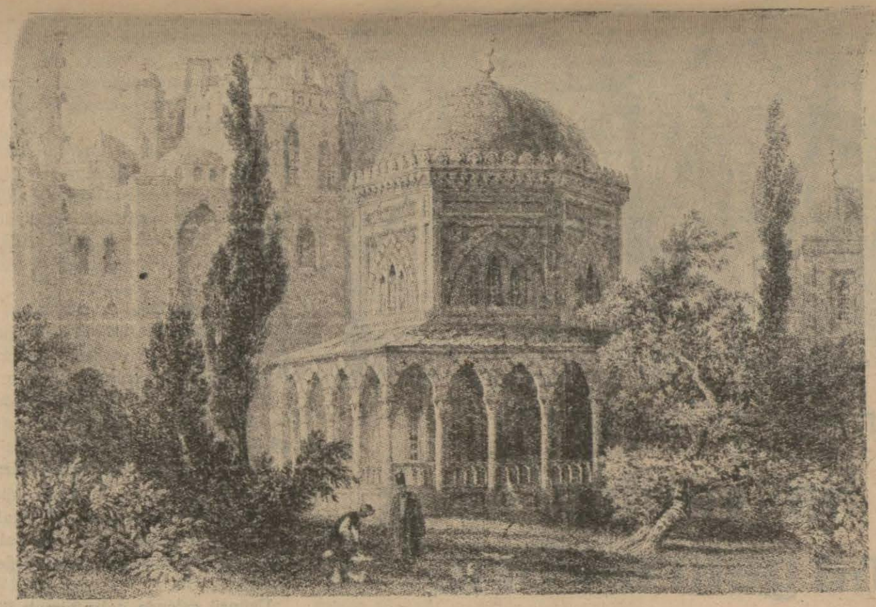

İşte, koca Sinanın Süleymaniyesinin yüz sene evvelki hali... — içi kadar dışı da güzel, heybetli ve eşsiz.

Dâhi mimar, bu camii yaptırdığı vakit ancak iyi bir amele olduğunu söylüyor. Bu söz onun sanat kudretini bütün azameti ile göstermiyor mu?. Sinan bu eserinden sonra bir de Edirnede güzel bir eser daha meydana getirdi. Fakat onun bütün eserleri ister çıraklık, ister ustalık zamanında olsun mimarî tarihinin daima iftiharla yadedeceği eşsiz eserlerdir. Biz Sinanın Süleymaniye için söylediği sözü ancak büyük bir sanatkâr tevazzu olarak hatırlamaya mecburuz.

Koca Sinan

Türk milletinin bugün andiği dahi mimar

Türk dâhasının önünde diz çöktüren ve kudretini asırlardan asırlara intikal ettiren Koca Sinanın bugün ölümünün yıldönümüdür.

Sinan ismi zekânın ihatasında mükilâta uğradığı bir küllün ifadesidir. "81 cami, 50 mesçid, 55 medrese, 26 türbe, 14 imaret, 3 bimarhane, 5 su yolları ve kemerleri, 8 büyük köprü, 17 kervansaray, 33 saray, 6 mahzen, 32 hamam olmak üzere 330 eseri vardır. Küçük eserler bu sayıya dahil değildir." diye bir kaç satırla bir kâgıd üzerinde tesbit edilen rakamlar Sinanın yüksek sanat kudretini nasıl ifade edebilir?

Bunun içindir ki, Sinanı hâlâ lâyikiyle ve hak kazandığı derecede anlamış değiliz.

Türh Tarih Kurumu tarihin bu hakkını vermek için Sinanı anlatmak vazifesini de üzerine almış bulunuyor. Eserin ortaya koyacağı hakikatleri Fuad Köprülü şu satırlarla anlatıyor:

"Şimdiye kadar Şarkta ve Garpte yazılmış bütün eserlerden istifade olunmuştur; Lâkin itiraf etmeliyiz ki, bütün o eski yazılar, tarihi tenkid bakımından çok iptidaî ve sathîdirler. Halbuki biz, Sinanın bibyografisini vücuda getirmek için, şimdiye kadar istifade edilmiş kaynakları sıkı bir tenkide tabi tutarak kullandığımız gibi, ayrıca, şimdiye kadar hiç istifade edilmemiş bir çok yeni kaynaklara da müracaat ettik. Eski edebi ve tarihi eserlerden başka, bir çok resmi vesikalardan (Arşiv, tapu, evkaf, şeri mahkeme kayıdları, vakıfnameler gibi) de istifade ettik. Ve böylece Sinanın hayatı hakkında şimdiye kadar bilinmiyen bir çok şeyleri meydana çıkarmağa ve bir çok yanlışları düzeltmeğe imkân bulduk."

Bu satırlar gösteriyor, ki Sinanın eserleri gibi kendisi de hakkı ile tanınmamıştır. Onun bir çok gizli kalmış üstünlükleri vardır.

Sanat tarihi bakımından Sinanı ve eserlerini tetkik edecek ikinci cild İstanbul Üniversitesi eski profesörlerinden İstanbul Fransız arkeoloji enstitüsü direktörü profesör Albert Gabriel tarafmdan hazırlanıyor.

İşte profesörün mütalealarından da bir kaç parça:

" Sinanın adına bağlı âbideler, Anadoluya, Suriyeye ve Balkan memleketlerine saçılmıştır. Fakat yalnız Edirne ve bilhassa İstanbulda Sinanın temsil ettiği XVI ıncı asır Türk ekolünün bütün parlaklığı ve karakter kudreti görülür. İstanbulda geniş kompozisyonlar teşkil eden sultanların camileri yanında mütevazi mesçidler, ufacık medreseler, mahalle çeşmeleri, çeşid çeşid telâkkilere cevap veren ve üstadın muhayyile kudretiri, amelelerin ciddi ve tam tekniklerini tesdik eden bütün bu eserler yükselir.

" ... sathi ve ekseriyetle tarafgirane bir tedkikin sebeb olduğu yanlışları düzeltmeğe çalışacağız.

"... bundan başka Devlet arşivlerinden alınacak ve çok ehemmiyetli ve neşre dilmemiş vesikalar, bize bazı inşaat mahallerini adım adım takip etmemize ve milli işçiliğin rolünü, işçinin ve Türk işçi teşkilâtının yüksek varlığının bütün vuzuh ile ortaya çıkmasına fırsat verecektir.

" Sinanın eserleri bir kül halinde mütalea edildiği zaman, inşa sanatinin büyük muvaffakiyetlerinden biri olarak görülecek, ve bir adamın dehasile beraber, bir milletin zeval bulmaz hasise ve meziyetlerini de izhar ve teyid edecektir."

"Türk mimarisinin şahika" larını yaratan Sinanın hayatı şu:

Kayserinin Kesi nahiyesinde Ağırnas köyünde doğmuştu. Babası Abdülmennan adında bir köylü idi. Yirmi iki yaşına kadar köyünde kaldı. Bu yaşa geldiği zaman Rumelide olduğu gibi Anadoluda da Yeniçeri ocağına asker toplanıyordu. Sinan da bu vasıta ile Kayseriden İstanbula geldi ve burada acemi oğlan olarak bir müddet kaldı. Yavaş yavaş Yeniçeriliğe yükseldi. Bir çok harplere gitti. Yavuz Selim ile Tebrize, Mısıra gitti. Asker Sinan karşılaştığı her eseri tetkik ediyor, bazılarına hayran oluyor, bazılarının kusurlarını buluyordu. İçinde mimar olmak arzusu uyanmıştı.

Kanuni zamanında Belgrada, Radosa, Muhaca, Viyanaya yapılan seferlerde Sinan, yalnız kılıcı ile değil sanati ile de hizmet etmeğe başlamıştı. Köprüler yapıyor, Van gölünde işlemek üzere gemiler vücuda getiriyordu.

Sinan 50 yaşında iken mimar başı olmuştu. Şehzade camiini 53, Süleymaniyevi 67, Sultan Selimi de 81 yaşında yap-

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

istanbul müzelerinde

Vahşi hayvanları ayak larına getiren Orfe

Yazan: **Niyazi Ahmet**

Müzenin ikinci salonundayız.

Burada bulunan eserler Milâttan yedi yüz sene evvel yapılmış olup Menemende, Aydında, Midillide, Milâsta, Manisada, Kuş adasmdan getirilmişlerdir.

Bu salonda gördüğünüz her şey bir tarih sayıfasıdır. milâsın bir köyünden getirilmiş taşlar, mabut Hekat'a ithaf olunmuş küçük bir mabedin aksamı - dır.

Salonda yer üzerinde görülen bü - yük mozayik, Orfe'nin kıssasını anlatıyor.

Milâttan evvel on üçüncü asırda yaşadığı rivayet edilen Trakya kralının yahut Apollonun oğlu Orfe, zamanın en büyük musikişinası idi.

Güzel sesi bütün vahşi hayvanları ayaklarına kapandırıyor, kan emen canavarlar onun sesi ile kuzu gibi boynu bükük birer hayvan oluyorlardı.

Fakat gene en büyük kötülüğü hayvanlardan görmüştü. Genç karısını yılan sokunca Orfe cehenneme giderek oradaki ilâhları teshir etmeğe başlamıştı.

İlâhlar:

— Ölülerin hududunu aşmadan evvel dönüp arkana bakmaz isen karını sana iade edeceğiz.

Dediler. Fakat Orfe bu sözü dinlemedi ve karısını ancak bir defa görmüştükten sonra oğradığı keder onu bir serseri haline getirdi.. Bir gün vaktile istihkar ettiği Trakya kızları tarafından parçalanarak vücudü ortadan kaldırıldı.

Salonun mukabil tarafında menderes Manisasında bulunmuş diğer bir mabedin aksamı gözüküyor. Burada, iyi ok atabilmeleri için sağ memelerini kesen Amazonlarlarla Yunanlıların bir muharebesini seyrediyorsunuz.

İşte şu büyük sütun bin bir hâdiseye sahne olmuş mabedin sütunudur. Kim bilir kaç insan başı bu taşa çarpa çarpa parçalanmış, kaç insan kanı ile yıkanmış. Daha ilerde Yunanlılarla Romalıların ilâhların babası ve mabetlerin en büyüğü tanınan Jüpiter mabedinin aksamı ile karşı karşıya geliyorsunuz.

Yerde ikinci bir mozayik.. Güzellik ve aşk ilâhesi Venüs'ün oğlu aşkın timsali Eros.

İnsanlığın pençesinden kurtulamadığı aşk denen hastalığı çocuk vücudü ve elindeki ok ve yayla iste bu E - rosu temsil

Gözünüzü çeviriniz, bir Santor resmi. Tisalyede oturan ve ata binmekte eşsiz sayılan bu vahşi şairler daima yarısı insan ve yarısı at olan mevhum bir canavar şeklinde tasvir et - mişlerdir.

Burada ilk göze çarpan muazzam Sidamara lâhdidir. 33 sene evvel Konya Ereğlisi civarında eski adı Sida Mara olan anbar arasmdan getirilmiş. Vaktile küçük Asyada pek ziyade taammüm etmiş olan bir sınıf lâhdin en büyük bir nümunesidir.

Lâhdin üzerinde ölü ile karısı ve kızlarını, uçlarda Jüpiterin de oğulları Diyoskür adı verilen Kostor ile Polloksi görüyorsunuz. Bağlılık ve samimiyet ifade eden bu iki kardeşin biri atları zaptetmekte, diğeri yumruk güreşinde maharet kazanmışlardı.

Salonlarda en evvel göze çarpan büyük eserler değil, orada en küçük bir parça bile başlı başına dakikalarca seyredilebilecek vaziyette sahife ler dolusu yazı yazılabilecek değer - dedir.

Üçüncü salonda daha birçok Sidamada lâhitleri (*), mezar kapıları, sütun ve sütun başlıkları, yukarı salona çıkan merdivenin iki tarafmda Bizansın Ahırkapıdaki meşhur Bukoleon sarayında bulunmuş heybetli iki arslan vardır.

İkinci Todos (408 - 450) tarafından sahil surunun üstünde kurulan Bukoleon sarayı hayvan heykelleri ve bir öküzü yere deviren bu grup ile süslü idi. İmperatör Nisefor Fokas bu sarayda kendisine mahsus bir daire ve porfirden bir şadırvanla bezenmiş avlu yaptırmıştı.

Jan Taimises 969 yılı 10 birincikânun gecesi imperatoru öldürmek için taraftarları ile burada karaya çık - mıştı.

Daha birçok vukuata sahne olan sarayın kim bilir kaç sene kapısını bekleyen yeleleri kabarmış arslan, topraklara karışan muazzam sarayın yegâne hatırasıdır.

Arslanın önünde iki ziyaretçi Bukoleon sarayının tarihini konuşuyorlardı. Biri yanındakine şöyle diyordu:

— Kim bilir, tarihin kaydedemediği daha neler olmuştur o sarayda. Onları, Sfenks gibi karşımızda duran şu arslandan başka kimse bilmiyor..

Öbürü ilâve etti:

— Dile gelse neler anlatmaz.. değilmi?..

(*) Bu lâhdin bir eşi 1930 yılında Afyonkarahisarının 32 kilometre cenubunda Şuhut kasabasında bulun - muştu. Bu lâhit müze müdürümüz B. Azizin nezareti altında Ankaraya naklolunmuştur. Teknesi altı ve ka - pağı 2 ton ağırlığında olan lahit 1,30 metre eninde, 2,50 metre boyunda ve 1,70 metre irtifaındadır. Bu lâhdin bulunmuş ve naklini müze müdürü B. Aziz "Şuhut kasabasında bulunan lâhit) adlı eserinde anlatmaktadır.

mıştı. Koca mimar:

—Süleymaniyeyi yaptığım vakit iyi bir amele, Şehzadeyi yaparken henüz çıraktım, diyor.

Sinan, Edirnedeki Selimiyeyi yaptığı vakıt sanatinin üstadı olduğunu da itiraf etmektedir.

Sanat tarihinin ölmezler arasında ön safı verdiği Sinanın bu şaheserini kendilerine mal etmek istiyen Bulgar dostlarımız, dahî mimarın yıldönümü günlerinde bu bahsi tazelediler. Anastas Sarafof adlı bir yazıcı, Lalu adlı birini Süleymaniyenin yaratıcısı olarak gösteriyor.

Eğer bu Lalu, Sinanın yanında çalışabilmiş ve Selimiyenin bir taşını yerine koymak saadetine erişmişse onun kadar Anastas Sarafof da iftihar edebilir ve bu yerinde duyğuyu herkes alkışlar.

Türk Sinan ise bugün yalnız bizim değil, tarihin, sanatin insan zakâsının üstün bir varlığı olarak bütün insanlığındır. Ve insanlık onun eserleri karşısında daima saygı ile eğilecektir.

Niyazi Ahmed

ADI KADER

Yazan: — 2 — Çeviren:

Büyük Rus Hikâyecisi
ÇEHOF

Haydar Rıfat

— II —

Misafirin haremi kiliseye gitmek üzere Mâriya'yı da yanma aldı. Çayıra inerken ikisi de şendi. Alabildiğine açıklık Olga'nın içini açıyor, Mâriya da eltisinde bir dost ruhu buluyordu. Güneş doğuyordu. Çayırın üstünde ve tâ aşağılarda bir atmaca uyur gibi süzülüyordu; derenin üstünden henüz duman silinmemişti; ötesinde berisinde buhar kütleleri kımıldayordu. Fakat derenin karşı yakasında tepede bir ateş tutuşmuş gibiydi: Kilisenin camları parıl parıl parlayor ve arazi beyinin bahçesinden kopup gelen karga sesleri ortalığı tutuyordu.

Mâriya anlatıyordu:

— Kaynata neyse, ne. Fakat kaynana kötü. Bir teviye kavga. Ekinimiz bahar gelmeden tükendi; şimdi unu bakkaldan alıyoruz. Karı çıldırıyor, çok yiyorsunuz, diyor.

Olga: — Güzel şekerim, dişini sık. Hüner, budur. Kitapta veri var, mevlâ sıkılanların yardımına koşarmış. Olga'nın vaazeder bir hali vardı; karşısındaki söyledikçe söylüyor, hacca gider gibi yürüyordu. Herkese bir kilise mensubu gibi, bir şeyler anlamadan yüksek sesle İncil okurdu. Bir şeyler anlamaz, fakat anladığı kadarı gözlerine yaşlar getirirdi. Allaha inanır, Meryeme inanır, Havariye inanırdı. Dünyada ne sıkıntılara, ne acıntılara, hattâ çıfıtlara kem gözle bakılmaması lüzumuna kanîdi. Hayvanlara hor bakanlara bile ceza verileceği kanaatinde idi. Bunların mukaddes kitaplarda böyle yazılı olduğuna iman ediyordu. Bunlardan hattâ hiç anlamıyarak bir şey okuduğu zaman yüzüne bir halâvet, şefkat ve nur vururdu.

Mâriya sordu:

— Nerelisin?

— Çoktandır Moskova'dayım. Moskova'ya sekiz yaşında girmişim.

Derenin kenarına geldiler.. Karşı kıyıda bir kadın soyunuyordu. Mâriya hemen tanıdı:

— Eltimiz Fiokla, dedi, bugün arazi beyinin evinde çalışacak, arsız, yırtık bir şeydir!

Esmer, saçları dağınık, henüz genç ve yeni yetişen bir kız gibi dimdik olan Fiokla kendini dereye attı ve sıçramaya başladı.

Her tarafına su sıçratıyordu.

Mâriya tekrarladı:

— Yırtık!...

Dereyi iğreti kirişler üzerinden geçiyorlardı. Altlarında saf ve şeffaf suda geniş alınlı barbunya balıkları manga manga yüzüyor; suya doğru sarkan dallarda şebnemler parlayordu. Aşağıdan yukarıya doğru sıcak, leziz bir hava geliyordu. Ne kadar tatlı bir sabah vakti idi. Şayet ihtiyaç, kimselerin yakadan atamadığı korkunç ihtiyaç olmasaydı şu yer yüzünde hayat ne kadar tatlı olacaktı! Fakat işte dönüp köye doğru bir bakmak bir akşam evvelki zalim sahneleri bütün ateşiyle hatırlamaya ve orada her taraftan kucaklayor sanılan bütün hattm göz açıp kapayıncıya kadar uçup gitmesine yetip elverirdi...

Kiliseye vardılar. Mâriya daha ileri gitmeği göze alamıyarak kapıda durdu, dua çanları saat dokuzda çalmaya başladığı halde o vakte kadar olsun bir yere de ilişip oturamadı; hep ayakta durdu.

Tam incil okunmağa başladığı sırada arazi beyinin üstlerine beyaz esvaplar giyinmiş, başlarına geniş kenarlı şapkalar geçirmiş iki kiziyle denizci esvaplı gülrenkli bir oğlandan mürekkep ailesi efradı şerefzuhur etmiş ve halk hep birden onlara yol verir, yer verir bir vaziyet almıştı. Olga onların iltimaile teessür duymuş, onlarm münevver, mümtaz, kibar şahsiyetler olduğuna hükmetmişti, Mâriya onlara sanki insan sınıfmdan dışarı, ve önlerinden çekilmese kendilerini çiğneyip ezecek birer canavarmışlar gibi tiksinerek bakıyordu.

Papaz, vakur bir sesle mezamir okurken kadının kulağında Mâ..aria narası zonklayor, ve kadını titretiyordu.

— III —

Karı kocanın köye geldikleri haberi her tarafa yayılmıştı. İbadet vaktinden sonra birçok kimseler evlerine uğradı. Bunlar evlât ve ayallerinden birinden biri Moskova'da çalışan ailelerdi.

Bu köyün okuma yazma öğrenen çocukları hep Moskova'ya gönderilir, onlar orada lokantalara, otellere garson yazdırılırdı; nasıl ki derenin karşı yakasındaki köy de ekmekçi yetiştirirdi. Bu yıllardan ve yıllardanberi böyle idi. Rivayete göre daha esaret usulü cari iken bunların köylerinden hâlâ ismi yâdolunan biri Moskova klüplerinden birinde metrdotel olmuş ve maiyetine hep kendi köylülerini almıştır. Onlar da serpilip yetişince köye akrabalarına haber gönderip dağıldıkları muhtelif meyhanelere, otellere akrabalarını almışlar. O zamandanberi köy garson hizmetleri için alem olmuştu.

Şimdi hasta olan Nikola bu suretle daha on bir yaşlarında iken Moskovaya götürülmüş. Şimdi evlerine dolanlar içinde kendisini Moskovaya getirtip yerleştirenin ailesi efradına diyordu ki:

— O bana ekmek vermiştir, iş sahibi etmiştir. Onun ömrüne geceli gündüzlü dua etsem yeridir. Ben ne oldumsa onun sayesinde oldum.

O zatin kızkardeşi olan bir ihtiyar kadın cevap verdi:

— Ah, yavrumdan hiç bir haber yok, adı sanı battı.

— Bu kış iyi bir lokantada çalışıyordu. Şimdi Moskova yakinlerinde bir bahçede işlediğini duydum. İhtiyarladı! Eskiden yaz mevsiminde günde on rubleye kadar hak ettiği olurdu. Fakat sonra sonra her şeyi düştü. Şimdi havaya yoruluyor gibidir.

Genç ve ihtiyar kadınlar misafirin ayaklarındaki fötr botlara, soluk yüzüne baktılar ve yeis ile:

— Sen artık kazanamazsın, zaman değişti... dediler. Herkes kızını okşadı.. Çocuk onunu bitirmişti, ufak, nahif bir yapıda idi ve nihayet yedisinde sanılırdı. Bol güneşte kararmış, saçları iyi kesilmemiş, rengi atık uzun gömlekler giyen köyün kızları yanında o, iri kara gözleri ile, saçlarında kırmızı şeriti ile, tuhaf bir manzara teşkil ediyor, tarlalarda tutulup şu köy evine getirilmiş küçürek bir hayvanı andırıyordu.

Annesi kıza muhabbetle dolu gözlerle bakarak, gurur ile:

— Okuma yazma bilir, - dedi. Ve çantasından İncil çıkarıp çocuğun eline sıkıştırarak - oku, hanımlar dinliyecekler, dedi.

Eski, ağır, deri kaplı, köşeleri porsumuş, kirli bir cilt... Evin içini papazlar basmış gibi bir koku neşrediyordu. Yavrucuk kaşlarını yukarı kaldırarak makam ile okumaya başladı: *(Devamı var.)*

Dün ve Yarın

Tercüme Külliyatı

7 seri üzerinde tertip edilmiş olan 65 ciltten ibaret bu kütüphanede bilginizi genişletmek hususunda lâzım olacak edebî, fennî, ve ilmî bütün mevzulara temas olunmuştur. Birinci seriyi birden alanlara bir lira 33 kuruş ikram edilir; ve 2 lira 32 kuruş peşin alınarak kalanı ayda birer liradan veresiye bırakılır.

İkinci seriyi birden alanlara 1 lira 30 kuruş ikram edilir; ve 2 lira 20 kuruş peşin alınarak kalanı ayda 1 er liradan veresiye bırakılır.

Üçüncü seriyi birden alanlara 1 lira 22 kuruş ikram edilir; ve 2 lira 88 kuruş peşin alınarak kalanı ayda 1 er liradan veresiye bırakılır.

Dördüncü seriyi birden alanlara 1 lira 22 kuruş ikram edilir; ve 2 lira 36 kuruş peşin alınarak kalanı ayda 1 er liradan veresiye bırakılır.

Beşinci seriyi birden alanlara 1 lira 59 kuruş ikram edilir; ve 2 lira 36 kuruş peşin alınarak kalanı ayda 1 er liradan veresiye bırakılır.

SATIŞ YERİ
Ankara Caddesi
VAKIT Yurdu

Meraklı şeyler

Bir Japon Generali 30 Dolar

Çinde harbeden Japon kuvvetleri arkasında. Çinliler yüz binlerce çete teşkil etmiştir.

Bu çeteler Japon garnizonlarına hücum ederek asker ve zabitleri esir alıyorlar. Çin başkumandanlığı neşrettiği bir emirle, bir Japon askerini esir tutup getirecek çeteye 7 dolar, yüzbaşıya kadar zabitler için 15 dolar, bir Japon generali için 30 dolar mükâfat verileceğini ilân etmiştir.

Bir mitralyöz 60 dolar, esir edilen bir tayyareye 500 dolar, bir gemiye 40,000 dolar verilecektir.

Bu emirname, Çin çetelerini yeniden harekete getirmiştir.

—o—

Kumar Kâğıtları Üzerine Yazılan Vasiyetnameler

İngilterede zengin bir fabrikatör öldükten sonra ihtiyar olan zengin karısının gözleri kör olmuştur.

Hastalıklı olan bu ihtiyar kadın, titriyen elleri söylemiyen dili ve görmiyen gözleri ile vasiyetname yazamıyacağını anlayınca, mirasçı olarak bırakacağı hısım ve akrabasile bir avukat çağırmıştır. Avukat ihtiyar kadının arzusunu yerine getirmek için, çok enteresan bir vasiyetname usulü tevkif etmiştir.

İki deste oyun kâğıdı aldırmış, bu kâğıtlardan bir kısmının üzerine ihtiyarın bırakacağı mirasları, diğer kısmın üzerine de mirasçıların isimlerini yazmıştır.

Elleri titriyen dili söylemiyen ihtiyar kadına kumar kâğıdı gibi bu kâğıtlar birer, birer çektirilmiştir. Bu suretle miraslar taksim olunmuştur.

—o—

Tevfik Nesim Paşanın Nişanlısı

Viyanada bir lokantacının kızı olan 17 yaşındaki Mariye Yenbner geçenlerde ölen Mısırlı zengin Tevfik Nesim paşa ile nişanlanmıştı.

Tevfik Nesim paşanın ölmesile Viyanaya, babasının yanına dönen genç kızla gazeteciler konuşmuştur.

Mariye, şimdiden sonra zengin, hattâ prens dahi olsa yaşlı bir adama nişanlanmak istemediğini, kendine göre genç ve iş güç sahibi birisiyle evlenmeğe hazır olduğunu söylemiştir.

Garip bir miras davası

Sevgililerini nikâhtan evvel değişen kızlardan mirasa hangisi sahip olacak

Hem eğlenceli hem de garip bir hâdise geçen hafta Paris mahkemelerini ciddî bir surette işgale başlamıştır. Hâdiseyi anlatalım:

1919 da Albert Sinkler ve Hanri Kalbert isminde iki ahbap çalışmak için Pariste yerleşmişler, az sonra da Madmazel Klodet Belo ve Marsel Missel isimlerinde iki genç kızla tanışmışlardı. Albert Koldet ile, Hanri de Marsel ile çabucak dost olmuşlardı. Dostluğunun sevdaya inkılâp etmesi gecikmemiş bir nişanlılık devresi geçirdikten sonra dört genç evlenmek kararına varmışlardı İcap eden evrak hazırlanmağa başlamış nikâhlarının icrası talep edilmiş ve her şey yolunda gitmeğe başlamıştı.

Nikâh günlerinin arefesinde iki dost ilk sevdalarının yavaş yavaş hızını kaybettiğini şimdi her birine diğerinin nişanlısı daha cazibeli göründüğünü biribirine ansızın itiraf edivermişlerdir. Bunun üzerine bir hayli kafa patlattıktan sonra nihayet bu hislerini iki Madmazele de açmağa karar vermişlerdi. Madmazeller nişanlılarının bu hislerini işitir işitmez kendilerinin de ayni his ve kanaatta olduklarını eğer nişanlıların mübadelesi kabil olursa kendilerini fevkalâde bahtiyar addedeceklerini söylemişlerdir.

Fakat içlerinden hiç birisi artık vakit geçirmek istemiyordu. Belki de Madmazeller nişanlılarının bu yeni sevdalarının yeni izinnameler alınmcıya kadar geçmesinden korkuyorlardı. Bunun için ertesi gün nikâh memurluğu huzuruna gittikleri vakit sadece Madmazellerin isimleri ve mevkileri değiştirilmekle iktifa edilmiş, arzuları veçhile nikâhları kıyılmıştı.

İki çift bundan sonra âhenkli bir hayat geçirmeğe başlamışlardı. Yaptıkları iki katlı sahtekârlık akıllarından bile geçmiyordu. Eğer bir müddet evvel Sinkler ölmese idi muhakkak bu sahtekârlık devam edip gidecekti. Fakat onun vefatından sonra kadınlardan her ikisi de hakikî mirasçının kendisi olduğunu iddia etmeğe kalkışmışlardır.

Bu hâdise Paris avukatlarının şiddetle alâkasını celbetmiş ve hukukçuları leh ve aleyhte olmak üzere ikiye ayırmıştır. Bir kısmı, Fransız kanunlarına göre Sinkler'in hakikî olarak Marsel ile evlendiğini nikâh memuru huzurunda alacağı kızın isminin Klodet olduğunu söylemesinin hiç bir hükmü olamıyacağını iddia ediyorlar; diğer hukukçular da bunun tam zıddı olarak müteveffanın varisinin yalnız nikâh dairesinde ismini söylediği karısına münhasır kalacağını ileriye sürüyorlar.

Şimdi bir haftadanberi Paris hâkimleri bu karışık davayı görmeğe başlamışlardır. Bakalım münazaalı mirasın hakikî varisi kim olacak?..

Yaza hazırlık mı

Hayır; henüz kıştan yeni çıkmaya başladığımız mevsimde bayan, Kaliforniya plâjlarında denize giriyor.

Maksim Görki'nin "Kahraman"ı Öldü

Geçen sene ölen meşhur Rus edibi Maksim Gorginin "Anne,, romanı eserlerinin en meşhurlarından biridir.

Bu romanda kahramanlardan biri olan ve Gorgi şöhretinde yaşatan işçi kadın Ana Krilovnazaloşova. bütün halkın büyük bir hürmet ve sempatisi vardı, çünkü herkes, romanda tarif edilen (kahraman) olduğunu ve Maksim Gorginin bu kadını rumanında ölmez bir halde yaşattığını biliyorlarmış. İşte bu (kahraman) kadın geçen hafta nezleden ölmüştür.

Dünyanın beklediği boks

Coe Luis mi, yoksa Şmeling mi?

..., .. haziranda yapılacak beynelmilel bir boks müsabakasının hazırlıklariyle meşgul; Nevyorkta mı, yoksa Şikagoda mı yapılacağı henüz kesenkes belli olmıyan, fakat her halde Amerikada yapılacak olan bu maç, eski dünya şampiyonu Alman Maks Şmelingle şimdiki dünya şampiyonu zenci Co Luisi karşılaştıracaktır. Evvelce Cak Şarkiye yenilerek dünya şampiyonluğunu elinden kaçıran Alman, bu karşılaşma neticesinde şampiyonluk kemerini tekrar kuşanabileceğini umuyor.

Zenci şampiyonla karşılaşmadan, Alman son bir tecrübeye daha tâbi tutulacaktır. Amerikalı Stev Dudasla yumruklaşacaktır. Bu karşılaşma, 16 nisanda Hamburgta Hanzeaten denilen holde yapılacaktır. Ayni tarihte Almanların ikinci ağır siklet yumrukçusu Valter Noyzel de, cenubi Amerikalı Ben Furdla yumruk ölçüşecektir. Bu Alman, evvelce Şmelinge yenilmiştir; buna rağmen, beyenilen bir boksördür.

Şmeling, karşılaşacağı Amerikalının tehlikeli bir rakip olduğuna kanidir ve onu yenerek, şimdiki şampiyonla karşılaşmaya yol bulmağı istediğinden, işe ehemmiyet vermektedir; ona göre boyuna antrenmanla uğraşmaktadır. Gerek Şmeling, gerek Menaceri Maks Mahon, evvelce Amerikada Stev Dudasın dövüşmesine şahit olduklarından, onun usulünü müşahedeye dayanarak bilmektedirler. Dolayısiyle rakip hakkında esaslıca bir kanaat edinmiş bulunuyorlar; üstelik, Amerikalının, gördükleri zamandanberi daha ustalaştığını da unutmıyarak! Şmeling kendisi, bu Amerikalının, zenci şampiyon hariç olarak, son senelerde kendileriyle yumruklaştığı boksörlerin en tehlikelisi olacağı kanaatini açığa vurmuştur ki, bu da dövüş tarihinin ehemmiyetini artırıcı sayılmaktadır.

İngiliz spor hayatında olduğu gibi, Amerikan spor hayatında da bütün mühim hâdiselerde bahse girişler bilhassa hararetlenir, kayde değer rol oynar. Zencile Alman arasındaki maçın Amerikanın iki şehrinden hangisinde yapılacağının daha belli olmamasına rağmen, Okyanusun ötesinde bu noktadan faaliyet şimdiden almış, yürümüştür. Şimdiden bahse girenler vardır. Bu da bu maçı Amerikada spor alâkalıların ne kadar enteresan bulduklarına delildir. Diğer taraftan Almanlar da kendilerinden birinin şampiyon olmasını candan istemekle beraber, onlar, bahse girmekte Amerikalılardan çok daha geridedirler!

"Nevyork devlet gazetesi", "Co Luisle Maks maçına dair ilk akisler,, serlevhalı bir yazısında "Co Luis, 11 Nisanda Şikagoda Harri Tomasla karşılaşmağa hazırlanırken, zencinin vaktiyle kendisini yenen Almana karşı vaziyetine dair mütalealar kaydedildi; bu mütalealar, Maks Şmelinge nazaran bir parça daha Co Luisin lehine ifadelidir. Mütalealarm istinat ettiği bahsimüşterek rakamları, tabiî resmî değildir; sadece tanınmış iki bahsimüşterek bildirdikleri sayılardır. Bununla beraber, Luisin bariz derecede tekemmül ettiği, kendisine itimat beslendiği sabık Alman şampiyoniyle vaktiyle yaptığı ilk maçtaki mağlûbiyetinin acısını çıkarabileceği kanaatini belirtmektedir.,, Böyle diyen bu Nevyork gazetesi, bahse girişmenin bir boks maçının neticesine aslâ müessir olmadığına işaretle, neticenin her iki muhasımın yumruklarında saklı olduğunu da yazıyor.

Almanlar, ağır siklet boks dünya şampiyonluğunu tekrar ele geçirmek için Maks Şmelingin şahsında hiç şüphesiz en iyi silâha sahip oldukları kanaatindedirler. Şmeling, evvelce de bir kere Co Luise karşı üstünlüğünü göstermemiş, fevkalâde tutulan bu boksörün zafer yoluna, onu nakavt mağlûp etmekle set çekmemiş miydi? Bu itibarla ikinci karşılaşmanın eski Alman dünya şampiyonunun şimdiki zenci şampiyonuna karşı kesdirici bir zafer elde edeceği pek yerinde olarak hesaba katılamaz

Bu arada, Alman boksör Adolf Hoyzerin şimdiye kadarki yarı ağır siklet dünya şampiyonu Belçikalı Gustav Rotu geçende Berlinde yenerek, şampiyonluğu kazanmasından da bahseden Almanlar, Alman boks sporunun böyle bir dünya şampiyonluğu temin etmesiyle de övünüyor, böbürleniyorlar! Ve buna dayanarak, Almanyanın yakın zamanda diğer bir dünya şampiyonluğu ile iftihar edeceği imkânsız olmadığından demvuruyorlar; yani Maks Şmelingin ağır siklet şampiyonluğiyle!?

7 Nisanda Almanyada ehemmiyetli başka bir maç da yapılarak, Berlindeki Sporsarayında orta siklet dünya şampiyonluğu maçında, şimdiki şampiyon Fransız Töne ile ona meydan okuyan Alman Yosef Besselman karşı karşıya ringe çıkmışlardır; bu Alman boksörü de Almanlar gayet mükemmel bedenî vaziyette buluyorlardı.

Netice olarak, Almanyada boks sporundan çok şey beklenildiğini ve Almanların professiyonel boks sporunun sağlam yumruklara güvendiğini, ortaya atıyorlar!?.

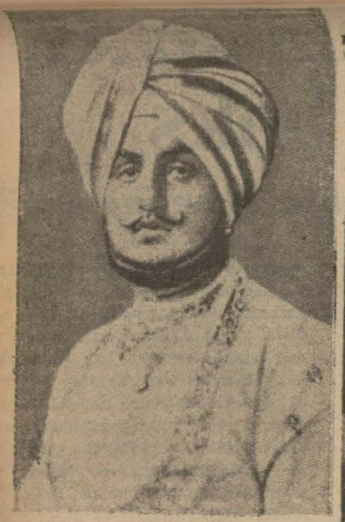

Dünyanın en zengin adamlarından biri olan Patiyala mihracesi son hafta içerisinde öldü. Mihraceler arasında kendisine hususî bir mahiyet verilen Patiyala mihracesi eski Şarkınananelerine Avrupa edep ve erkânını karıştırmış bir zattı. Bu yazıda mihracenin ve bütün mihracelerin Hindistanda ne gibi bir karakter göstermeğe mecbur olduklarını okuyacaksınız.

Dünyanın en zengin adamı öldü...

Kısa bir telgraf haberi ile geçen gün bildirilmişti:

"Patyala mihracesi dün ölmüştür."

Bu bir satır haberin arkasında debdebeli bin bir gece masallarından iri kapanıyordu.

Patyale mihracesinin ismi, Avrupada, seyahate çıkarken vapurun yarısını tutan adam diye kalmıştır. Bunun kadar, dünyanın en zengin adamı unvanı da onun zenginliğini göstermiye kâfidir.

Patyala mihracesi hakikaten, dünyanın en zengin adamı sayılırdı. Bu Hind prensinin senelik geliri bizim paramızla 100 milyon lira kadar tutarmış...

Seyahata çıkarken geminin yarısını mayeti ile işgal eden, sarayındaki havuzları her gün mukaddes Ganj nehirinden su taşıtarak doldurtan bu mihrace en kıymetli hazinelerden birine sahipti. Sarayı Hindistanın en muhteşem saraylarından biri idi.

MİHRACE NEDİR?

Hindistanın bu peri masalı gibi esrarengiz şahsiyetleri kimlerdir? İngiliz hâkimiyeti altında olan memleketlerindeki vaziyetleri nedir?

"Mihrace" Hind lisanında (büyük kral) demektir. Bunlar, İngilizlerin memleketi hâkimiyetleri altına almadan evvel, hakikaten birer kraldı ve yüz milyonlarca Hinlinin yaşadığı toprakları istedikleri gibi idare ederlerdi.

Fakat, Hindistan İngilterenin eline geçtikten sonra, mihracelerin (büyük kralları) yalnız isimlerinde kalmıştır. Mihracenin istediği gibi yaşamağa hakkı vardır; yalnız, İngilizlerin kanununu bozmamak şartile. Mihracenin büyük sarayları, kıymetli taş hazineleri ve memleketin gelirlerinden muayyen bir hissesi vardır. Bununla hazinesini doldurur; fakat, tabaası üzerinde hiç bir hâkimiyeti yoktur; İngilizlerin tasvibi olmadıkça hiç bir harekette bulunamaz; İngilterenin bütün tekliflerini kabule mecburdur, hattâ İngilizlerin istediğini memleketine kabul ettirmek vazifesindedir.

Hindistanda 500 kadar mihrace vardır. Fakat, bunların hepsi ayni mevkide değildir. Bir yere gittikleri zaman bazılarının şerefine 5 pare top atılır, bazılarının 11, bazılarının 17, bazılarının da 21.

Müslüman hind prenslerine de "Navab" ismi verilir. Mihracelerin karılarına ve kızlarına (Maharane) denildiği halde, Navabların karıları "Begüm" ismini alır.

Agahan, Hindistanın en meşhur mihracesidir. Mevki itibarile en yüksek derecede bir mihrace olmamakla beraber, Hind ve Arab müslümanları üzerinde en fazla nüfuzu olan bir adamdır.

Meşhur Fransız muharrirlerinden Moris Bares anlatır:

"Bir gün Filistinde, İsmaili kabilesinden Araplarla berabermiş. Arablardan biri biraralık kalkıyor ve bir resme karşı

herkesi âdeta ilâhî ihtiramata davet ediyor.

Agahanı Avrupadan tanıyan oris Bares:

— A! diye bağırıyor. Aganan bu!

Ve onu bilhassa at yarışlarında ve kumar masaları başında gördüğünü anlatıyor.

Bunun üzerine Arablar:

— Tabii, diyorlar. Allahın da, ara sıra eğlenmiye hakkı yok mu?

Arabların Allah gibi tanıdıkları Agahanın bu nüfuzu, Peygamberin damadı Alinin ahfadından olmasıdır. İmam Alinin sülâlesinden gelen Agahan, onlarca, günah işlemez bir adamdır...

Agahan, mihracelerin içinde, hayatını en fazla Avrupada geçiren olduğu için, Avrupalılar üzerindeki nüfuzu da büyüktür.

Kötü bir filimden şaheser yaratan adam

Greta Garbonun Sevgilisi İçin Böyle Diyorlar

iki defa evlenen Stokovski niçin ikisinde de mes'ut olamadı

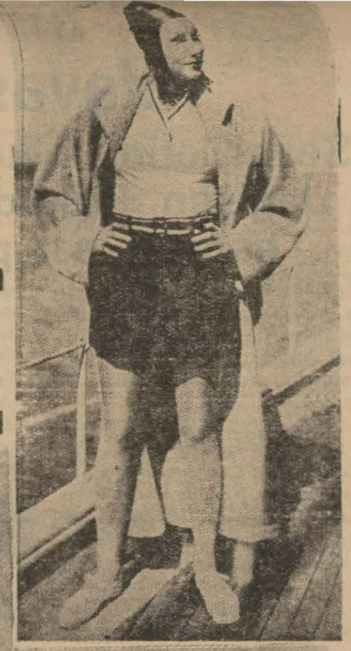

Yirmi altı yaşında ve yakışıklı bir genç, umumî harpten evvel Amerikaya geçmişti. Cebinde meteliği olmıyan bu gencin adı Stokovski'dir. En büyük sermayesi, isminin etrafında toplanan şöhreti idi. Musikişinas olan Stokovski fevkalâde keman çalıyor; piyanoda da isterse muvaffak olabiliyordu. Amerikada seyyar bir musiki heyetine girdi ve geniş Amerika topraklarında bucak, bucak dolaşmaya başladı. Çok az bir müddet içinde Amerikada da şöhret yaptı. Para kazanmağa başladı.

Çünkü, İngilterede Oksford üniversitesini bitirdikten başka, Berlin ve Pariste musiki tahsil etmişti.

Seyyar bir musikişinas olarak seyahat ettiği sıralarda kemanı ile bütün Fladelfiyayı kendine meclûp kılar. 25 yıl evvel çıkan bir Fladelfiya gazetesinde onun hakkında şu satırlar yazılmıştır:

Fladelfiyanın bütün kadınları Stokovskiyi sevmeğe başlamışlardır.,,

Bittabi bütün bir memleket kadınını kendine meclûp edecek kadar güzel ve müstait olan Stokovskinin istikbali çok parlak olacağı şüphesizdi. Fakat böyle olmadı. Karşısına çıkan bir kadın büyük sanatkârın hayatında bir dönüm noktası oldu.

Çalıştığı orkestranın dirijanı Stokovskiye bir gün şöyle dedi:

— " Siz deli misiniz?. Bu kadınla evleneceğiniz. Şayet bir hakikat ise konserlerimize şimden sonra hiç bir kadın gelmiyecektir.,,

Genç Stokovski bu sözler karşısında boynunu büktü; ve bir kaç dakika düşündükten sonra:

— Evet, evleneceğim,, diye cevap vermekten başka bir şey yapamadı.. Hattâ, ayni orkestrada çalışan sevgilisi ile 24 saat evvel düğünlerinin yapıldığını da ilâve etti.

Seyyar orkestra başka bir şehre naklettiği zaman, Stokovski evli olduğunun gizlenmesi icap edeceğini takdir etbeker zannedilen musikişinasa karşı Amerika kadınlarının meclûbiyeti kaybolmadı. Genç karısı ile üç yıl bu suretle yaşadılar. Ne kadın, ne de erkek evli olduklarını başkalarına söylemeden, yalnız evlerinde karı koca hayatı geçiriyorlardı.

Günler, aylar bu şekilde devam ederken Stokovskinin karşısına başka bir kadın çıktı. Bu kadın musikişinası milyonerler arasına kattı..

Stokovski musiki heyeti arkadaşlarının önünde, ayak üzeri elindeki kemanını inletirken, salonun bir köşesinde her gece aynı masada oturan genç bir kadın, mütemadiyen gözlerini onun gözlerine dikmiş bakıyordu.

Çok sarı saçlı, daima yalnız ve güzel olan bu kadının kim olduğunu sanatkâr bir türlü öğrenemiyordu. Bir gün, Amerikanın meşhur endüstri sermayedarlarından Mister Consan'dan bir davetname aldı. Consonlar Amerikada kimyaya müteallik endüstri işleri yapan büyük bir aile idiler, Genç adam, bu davet üzerine, Consonun sarayına gitti, kapıda sarı saçlı kadın tarafından karşılandı.

Mister Consonla on dakika kadar konuştular ve meşhur milyoner hiç tereddütsüz, kızının Stokovski tarafından hayat arkadaşlığına kabul edilip edilmiyeceğini sordu.

Kız daha babasının hayatında birkaç milyona sahipti. Stokovski bu teklife derhal müsbet cevap verdi. Maamafih, karısiyle ayrılabilmesi için birkaç müşkül mani karşısında bulunduğunu söyledi.

Milyoner, bu müşküllerin kendi avukatı tarafından çok kolaylıkla hallolunabileceğini söyliyerek Stokovskiyi tatmin etti..

Birkaç hafta sonra Stokovski Amerikanın milyonerleri arasında yer almış bulunuyordu. Herkes onun musikiyi terkedeceğini zannetmişti. Fakat öyle olmadı. Musikişinas evvelkinden daha çok çalışmaya başladı; ve o sıralarda henüz meydana çıkmaya başlıyan sesli filmlere besteler yazmağa koyuldu.

Holivutta yerleşmiş, orkestradaki dirijanlığı terketmişti. Film şehrinde onun sesli film için bestelediği musiki parçaları şöhretini bir kat daha arttırıyor. O derecede ki, film sermayedarları "Stokovski, kötü bir filmi, besteliyeceği musiki parçaları ve kemanı sayesinde bir şaheser haline koyabilir., demeğe başladılar.

Şurası da çok şayanı dikkattir ki, kayınpederi ile karısından para almıyordu. Eğer istemiş olsaydı, milyonlara sahip olur ve kendi başına bir film müessesesi de kurabilirdi.

Fakat sanati ve çalışkanlığı Stokovskiye çok para kazandırıyordu. O bu paralarla bol, bol yaşıyabiliyordu.

Holivudda en büyük bir orkestranın şefliğini de idare etmeğe başlamıştı. Siyah elbiselerini giyinerek orkestrayı dirije ederken kadını bol olan bu şehir-

(Sonuncu 10 uncu sayfada)

Greta Garbo'nun sevgilisi

(11 inci sayıfadan devam)

de de pek çok meclûplar etrafına toplanmağa başladı.

Bunlar arasında zayıf bir kadın vardı, ki, adı, Greta Garbo idi, bu büyük film yıldızının Stokovski'nin kemanı karşısında duyduğu hicran herkesin malûmu olmağa başlamıştı.

İki sanatkâr tanışmışlardı. Aradan bir yıl geçmiş ve bu arada, Stokovski'nin ikinci karısiyle de, sırf Greta Garboyu sevdiği için ayrıldığı şayiaları dolaşmağa başlamıştı.

Birkaç vakit gazeteler, bu şayiayı resmî bir şekle koydular ve söylene, söylene bu şayia nihayet bir hakikat şekline girdi.

Greta Garbo ile Stokovski kolkola girmiş bir halde ilk defa bir lokontaya girerken görülmüşlerdi. 55 yaşında, saçları gümüşlenmiş, yüzünde henüz gençlik parıltıları görünen Stokovski'nin sağ tarafında, gözleri bir kor gibi yanan, zayıf, fakat çevik Greta Garbo yürüyordu. Bunların yanında genç bir kız bulunuyordu, bu kız, Stokovskinin birinci karısından miras kalan çocuğudur.

Greta Garbo bu genç kıza şimdi anne olacak. İşte Lenold Stokovski'nin maceraları hayatından kısa bir safha size...

Yeryüzünü Vadetmiş!

Karı koca, kavgaya tutuşmuşlardı. Kadın, hırçın hırçın çıkıştı:

— Yazık sana! Hani büyük vaadin? Göya yeryüzünü ayağının altına koyacaktın!

Erkek, öfkeli bir tavırla yeri gösterdi:

— Vaadimi yerine getirmedim mi? Yeryüzüne basıyorsun!

---

lamiyacağımızdan evlenmedik. Kardeşim hakkında bir hikâye uydurdum. Fakat seninle mesut olabilirim. Artık bu içkiye, kumara nihayet verelim. Doğru dürüst bir hayata başlıyalım.

İSTİFASININ kabülünden sonra Riçard Amerikaya seyahat etti. Tayyare motörü imal eden meşhur bir Amerikan firmasının İngiltere mümessili oldu.

İki sene sonra şirketin mühim hissedarlarından birisi ve direktörü bulunuyordu. Zengin ve sahasında nüfuzlu bir adamdı.

Bir seyahatten avdette Savdamtonda vapurdan karaya çıkarken eline aldığı gazetenin birinci sahifesinde şu fıkrayı okudu:

" (...) hükûmeti iktidara geçince, beklenildiği gibi sefirler arasında esaslı bir değişikliğe karar vermiştir. Bu cümleden olarak Tokyo, Brüksel, Boenos Aires, Lâhey sefirleri geri çağırılmışlardır.

Boenos Airese tanınmış fabrikatörlerden (...) tayin edilmiştir.' '

Aldanmıyordu, (...) Polinin kocasiydi.

Sinema hileleri

(7 inci sahifadan devam)

hiş bir masrafı icap etirir. Bunun kolayı var, Akdenizi stüdyoya getirmek! Nasıl mı? Çok sade.

Film operatörleri Akdeniz kıyılarına giderler. Orada muhtelif deniz manzarası alırlar, bunları Paristeki stüdyoya getirirler. Orada ekran vazifesini gören yarı şeffaf, büyük bir aynaya aksettirirler. Artistler de bunun önünde rollerini yaparlar. Böylece çekilen filmler, bize o sahnenin hakikaten Niste cereyan ettiği hissini verir.

Bu usulü tamim ederek her şeyi yapmak kabildir. Meçhul ağaçlardan yücut bulmuş gayet büyük bir orman içinde kaybolmuş bir takım insanları göstermek için birkaç küçük mantarın, yahut ot ve saman çöplerinin pek yakından resmini almak, bunu yine o aynaya aksettirerek istediğiniz insanlarla birlikte filme çekmek kâfidir.

'Kaybolmuş dünya,, filmi bize bugüne kadar keşfedilmemiş vahşi yerleri gösteriyor. Orada Diplodokus, brontosor, dinosor gibi tarihten çok evvelki devirlere ait hayvanlar yaşıyor.

Bunlar birbirleriyle kavga ederek ağaçları deviriyor, oralarını keşfe giden seyyahları kovalıyor. Bu filmin hilesi de bundan ibarettir: Bu tarihten evvelki devirlerde yaşamış olan müthiş hayvanların mukavvadan yapılmış ve boyanmış küçük mikyasta bir nümuneleri hazırlanır, hareketleri zenberekler vasıtasiyle temin edilir. Sonra pek yakından filme alınarak müthiş büyüklükte gösterilir.

King - Kong filmindeki müthiş maymun da bir hilenin muvaffakiyetidir. Bu maymun Nevyorkun o büyük gök kazıyan binalarına tırmanarak çıkıyor; uçan tayyareleri bir sinek avlar gibi yakalıyor. Hakikatte böyle bir maymun yoktur.

Bu rolü yapan, maymun postu giydirilmiş bir aktördür. O büyük binaların stüdyoda yapılmış küçük nümunelerine tırmanıyor ve resim pek yakından alındığı için büyük görünüyor. Tayyareler de yukarıda söylediğimiz gibi önceden alınmış ve aynada aksettirilmiş resimlerden ibarettir. Maymunun müthiş sesi, vahşi hayvanların seslerinden alınmıştır.

Hayalet filmleri içinde en çok muvaffak olan Vels'in romanından alınmış "Görünmiyen adam,, filmidir.

Bir kış akşamı, kır meyhanelerinin birinde içki içenler garip bir adamın içeriye girdiğini görürler. Bu adamın yüzü sargılarla sarılmış, gözleri bir gözlük ile kapanmıştır. Müşterilerin arasında bulunmak istemiyerek bir odaya çekiliyor, istediği şeyleri oraya getirtiyor.

Meyhane sahibi olan kadın ansızın odaya girince, bu garip yabancı hemen yüzünü peçete ile örtüyor. Fakat bunu istediği kadar çabuk yapamadığı için kadın onun yüzü olmadığını görüyor.

Bu adam, profesör Kranley'in nazmuzsuzça hareket eden talebesi Griffin'dir. Profesörün "Görünmemek,, sırrını çalmıştır. Görünmiyen adam sigara içerken kibritin ve sigaranın hareketi, dumanların çıktığı görülüyor. Fakat kendisinin vücudundan eser yok.

Bu sahne siyah elbise giymiş, yüzünü siyaha boyamış, elerinde siyah eldiven bulunan bir aktörün siyah bir fon'de alınmış resmidir ki sonradan filme katılmıştır.

Bir defa siyah yüzüne sargılar sarılmış olduğu halde, sonra sargıları çıkarırken resmi alınmıştır. Siyah renkten obektif bir şey göstermiyeceği için sargılar çıkınca yüzsüz olarak görülmüştür.

Görünmiyen adamın sonu pek feci'dir. Karlar üzerinde giderken etrafı sarılmış, nihayet bir samanlığa kaçmak mecburiyetinde kalmıştır.

Kar üzerinde ayak izleri takip edilmiş ve samanlığa ateş verilmiştir, Zavallı adam oradan ölüm halinde yaralı olarak çıkmıştır.

Filmde ayak izleri, vücudünün ilk düştüğü yerdeki boşluk, sonra hayattan uzaklaştığı nisbette vücudünün meydana çıktığı görülüyor.

Bu sahnenin filme çekilişi pek basittir. Bunun için iki âlete lüzum vardır. Biri karları düzeltmeye yarayacak pek uzun saplı bir mala, diğeri de düşen adamı, kardaki izi bozamıyacak bir surette, kaldırabilecek bir makine!

Yanmakta olan samanlıktan çıkan artist karlar üzerinde ayak izleri bırakarak operatöre doğru yürüyor. Fakat bu sırada film makinesi işlemez. Nihayet bir yere gelip orada boylu boyunca kar üzerine düşer. Makine kendisini yavaşça kaldırır. Şimdi film çekiliyor.

Yalnız karlardaki izler ve aktörün düştüğü yerde vücudünün şekli alınıyor. Bu suretle görülmiyen bir adamın yürüdüğü anlaşılıyor.

Bütün bunlar bittikten sonra bir tarafta — tabii yine kar üzerinde — yatmış olan aktörün vücudünün resmi çekiliyor. İşte bu onun cesedidir.

Hayalet gösteren filmlerin en büyük muvaffakiyeti "Görünmiyen adam,, dadır.

Ölmüş adamları hortlatmak, canlıları takip eden hayaletler göstermek için hakikaten büyük bir zekâ eseri olan hileler, bugünkü sinemanın hâdise yaratanları için sonsuz bir hazinedir.

Perde üzerinde daima görürsünüz; ya bir insan müthiş bir gözyaşile ağlar; yahut bir otomobil devrilerek tutuşur, içeresindekiler kazaya uğrar. Nasıl oluyor? Bu yazı sinema hilelerinin bir kısmını size anlatacak.

Sinema hileleri

Gölgeler nasıl canlanır; insanlar nasıl gölge haline gelir

Yüz katlı binalara tırmanan King-Kong

Fotoğrafınız varsa hepsini tecrübe edebilirsiniz

1937 - 1938 sinema mevsiminin en karakteristik vasfı hortlaklar ve hayaletler gösterilmesidir. Ekran üzerinde canlılar arasına karışarak türlü türlü oyunlar yapan bu kadar hayali gölge, bu kadar hakikate aykırı mahlûklar hiç bir zaman görülmüş şeylerden değildi.

Bunları ekran üzerinde seyreden lerin çoğu cidden birer kâbus geçiriyor zannına düşmektedirler. Rene Kler'in "Satırık hayalet,, i, hele şu meşhur "Görülmiyen adam,, filmleri bunun birer nümunesidir.

Eskiden tiyatrolarda büyük makineler bu gibi hayali şahısları yaratmak, bulutları taklit eden boyanmış mukavvalar arkasında saklı asansörler perilerin, meleklerin inip binmesini temin etmek için kullanılıyordu. Fakat bunlar ne kadar kaba, ne kadar yapmacık şeylerdi.

Bugün sinema, fotoğrafın sonsuz kaynaklarından ustalıkla yapılan hilelerden istifade ederek pek fevkalâde neticeler elde etmektedir. Merak edilecek tarafı bunların nasıl yapıldığı, tabii olarak vücut bulmuş gibi nasıl gösterildiğidir. İşte bunu tetkik edeceğiz.

Farzedelim ki, yeni evlenmiş iki genç bir otomobile binmiştir. Otomobil büyük bir hızla giderken bir ağaca çarpıp parçalanıyor. İki gencin cesedi orada bulunan bir hendeğe yuvarlanıyor.

Siz büyük bir helecan ile ölülere bakıyorsunuz. Birdenbire gözleriniz açılıyor. Vücudunuzdan soğuk ürpermeler geçiyor. Çünkü cesetlerin üzerinden sis gibi bir gölge ağır ağır yükseliyor ve derece derece belirerek hakikî bir vücut gibi görünüyor. Bunlar ölen gençlerin hortlaklarıdır.

Paristе gösterilen bir filmin iptidası olan bu hâdise birbiri üzerine iki fotoğraf almak suretiyle vücuda getirilmiştir.

Eğer fotoğraf makineniz varsa böyle şeylere tesadüf etmiş olmanız pek mümkündür. Meselâ dalgınlığa gelmiş de bir resim üzerine bir başka resim daha çekmişsiniz. Her iki resmin karışması iptidada manâsız bir şey gösteriyor gibi gelir. Bu ağaçlar arasında arkadaşınızdan bir grupun resmidir farzedelim. Eğer dikkat ederseniz bu karışık resimde arkadaşınızın bir nehire battığını ve bir kadının ağaçlar arasında olduğunu görürsünüz.

İlk çekilen film üzerine ayni resmi hafifçe çekerseniz, aktörler hayalet görünür ve böylece hortlakları vücuda getirmiş olursunuz.

Manzaralar da böyledir. Bu tarzda alınmış manzara resimlerine "hayalet manzara,, adı veriliyor.

Farzedelim ki Akdeniz kenarında cereyan eden bir sahne filme alınacak, stüdyo Paristedir. Oyuna iştirak edecek olan yıldızları, meselâ, Nice götürmek, orada tertibat almak müt-

(Sonucu 10 uncu sayfada)

Kahvaredeki Mavili Kadın!

memurun ziyaretini hususi dâiresinde kabul etmişti. Yarım saatlik samimî bir görüşmeden sonra şu sözleri söylüyordu:

— "Azizim Stratton-Forbs buraya tayininizden cidden sevindim. Bununla beraber gerek leydi Gripsted, gerekse ben evli olmamanızdan şahsen müteessifiz. Pek iyi bilirsiniz ki, resmi kabullerde, ziyafetlerde, meclislerde bekâr bir adam bir kusur gibi göze çarpar. Bu şirin şehrin kibar ailelerine mensup nice sihirli kızlar vardır. Ümid ve temenni ederim ki..

— Sir, ben evlenmek aleyhtarı değilim fakat benim beğendiğim kızlar...

— İzam ediyorsunuz. İyi idare ettikten sonra sizi hiç biri red etmez sanırım.

Riçard, güneş ziyasının baştan başa vurduğu yumuşak halılarla döşeli odadan düşünceli adımlarla çıktı. İmaları şefini yanlış bir düşünceye sevk etmişti. Her ne kadar Britanik Majestesinin (...) elçisi Sir Andru Portfild Gripsted K. C. M. G. yi tam manâsile aldatmış sayılamazdı. Bahsettiği kızlar onu değil, hayır o kızları reddetmişti. Ya elçinin sözleri.

Riçard ilk bakışta romantik bir adama benzemiyordu. Genç, zengin, bekâr, dinç, asil ve yakışıklı olmasına rağmen.

Kendini iyice tahlil ettikten sonra şu neticeye varmıştı: mesleği haricinde alâkası pek azdı. Çok haristi. İstikbalini temin etmiş ve yükselişinin ictinap kabul etmez merhalelerini âdetâ riyazî bir katiyetle almıştı.. Bugün, yirmi sekiz yaşında sefaret ikinci kâtibi idi. Otuz yaşında Foreyn Offise tayin olunacak, muhtelif şubelerde tecrübe gördükten sonra yine harice gönderilecekti. Otuz beş yaşında birinci kâtibliğe, kırk iki veya kırk üç yaşlarında maslahatgüzarlığa, elli yaşında C. M. G. rütbesiyle küçük bir elçiliğe ve elli yedi yaşında da mühim bir merkezde sefiri kebir olarak bulunacaktı.

Riçard böyle düşünüyordu. Yalnız mükemmel projesinin bir noktadan aksadığını hissediyordu. Elçi bile ilk görüşmelerinde bu can alıcı noktaya dokunmamış mıdı? Bir diplomat için evlilik mübrem bir ihtiyaçtı.

RİÇARD'ın aşk maceraları inkisarlarla dolu idi. İlk facia Pekingdeki memuriyeti esnasında olmuştu.

Hon. Betti uzun boylu, vekarlı, ültra modern bir Misti. Sol gözünden monokli havaya mavi helezonî halkalar savuran ağzından da uzun kehribar cıgara ağızlığı eksik olmazdı. Zannedersiniz ki resimli mecmuaların kapağını süsliyen modern kadınların öz modeli.

Bu kadar mı? Afyon içmeği basit, hoş bir tecrübe; çay masası etrafına topladığı genç Çinli münevverlerle flört etmeği de vakit geçirmeğe değer bir eğlence sayardı. Riçard bunları ancak bir ayda öğrenebilmişti.

Bir sene sonra Londrada Elinor ile tanışmıştı. Nişanlanma arefesinde bir mutlaka olduğunu öğrendi. İmkânsız bir fedivaç, tatlik edilmiş kadınların saraydaki resmi kabullere davet edilmemesi ananesi devam etikçe diğerleri biribirlerini takip etti ve geçtiler.

Leydi Gripsted mevkii icabı resmiyetle, hususiyeti geregi ölçülerde kullanabilen temkinli, samimî bir ev sahibesiydi. Bir çay söhbetinde söz gelişi Riçarda evlenirse daha mesud olacağını ihsas etmişti Riçard: "Müstakbel zevçesini seçerken içtimaî mevkii bir sefir karısı olmağa müsaid midir?" sualini kendi kendine sorduğunu anlatırken leydi Gripsted bir mazeretle yerinden kalkıyordu.

Riçard bu şehre üç ay evvel gelmişti. Muhitini genişleteceğine her gün biraz daha kendi kabuğuna çekiliyor, yalnızlığın çaresini yanlızlıkta arıyordu.

İç sıkıntısının kendisini evden dışarı attığı bir gece, şehirin büyük caddelerini dolaşırken kendisini bir kabarenin önünde bulmuştu. İsmini bol elektrik ziyalarının ilân ettiği (Bazar) kabaresinin şöhretini bir hayli işitmişti. Tesadüften memnun, derin bir nefes aldı. Şapka ve paltosunu gardıropta bıraktı. Geniş, cilâlı merdivenlerden aşağı inerken musiki ile karışık gelen kuvvetli bir hava cereyanı yüzüne çarpıyor, onu sersemleştiriyordu.

Gözden uzak bir masada viski soda içiyordu.

Riçard, üç dört kişiyi rahatça alabilecek kadar geniş locasında yapa yalnızdı. Dans salonunu çerçiveliyen diğer localardan kahkahalar, konuşmalar ve hareket sedaları aksediyordu. Orkestra tekrar çalmağa başlamıştı. Bir kaç dakika önce metruk duran sahaya dans eden çiftler seli akıyordu. Saçları çiçeklerle süslenmiş bir çok kızlar, içki barının etrafını bir çit gibi sarmışlardı.

Riçard, mevcudiyetini saran ılık romans havası içinde mestolmuştu. Gözleri barda bir noktaya saplanmış kalmıştı. İradesini kaybetmiş, tahteşşuurunun tesirile yerinden kalkarak bara doğru ilerledi. Demindenberi gözlerini üzerinden ayırmadığı kızın yanına oturdu. Kız onu tebessümleriyle davet etmiş miydi? Bilmiyordu.

Kalçalarını sim sıkı saran saten etekliği, donuk koyu siyah ceketi, ayni derecede siyah, parlak saçları onu teshir etmişti.

— Bir cıgara verir misiniz?

— Maalesef içmem. Fakat..

Riçard, yanından geçen satıcı kızı durdurdu. Lüks bir cıgara paketini açarak uzattı.

— İsminiz nedir?

— Annem Luiza diye çağırır; burada Polin derler.

— Bir içki?

— Müsaadenizle evet!

Riçard. dostlarından Bazar kabaresi kızları hakkında bir çok şeyler işitmişti. Bazıları iyi, bazıları kötü idi. Çok para kazanmazlardı. Akşam yemekleri parasızdır. Konsumasyondan hisselerini alırlardı. Vazifeleri göz alıcı elbiseleriyle gece saat ondan itibaren, son ziyaretçinin gidişine kadar hazır bulunmak, dans davetlerini kabul etmekti.

Misafirlere refakat edip etmemekte tamamiyle kendi arzularına tabi idiler.

Sabah saat dörde kadar beklemek mecburiyeti yok mu onları bir çok müziçlerden koruyordu. Sabah saat dörde kadar uykusuzluk ve içkiye dayanan erkekler çok değildi. Sabahlıyanlar da tehlikeli olmaktan çok uzak idiler.

Riçard, Poline locasında yer gösterirken, iki şey nazarı dikkatini çekti: Onun hüzünlü güzelliği ve tavırlarının tabiiliği.

Yemek ısmarlanırken Riçard şarabı intihap etmesini rica etti. Listede mutedil fiatlı bir nevi işaret etti. Riçard dana pahalısında ısrar edince "sert gelmez mi?,, itirazında bulundu. Gelen şarab tahmini gibi sertti. Polin hiç bir imada bulunmadı bile. Riçard "medenî bir kadın" diye düşündü.

İkinci bir şişe, Polinin sıcak eli, eli içinde.

Saat üç buçuk. Polin vakur fakat hazin bir tavırla eşyasını almağa gitti. Dışarda tekrar buluştular.

Donuk mavi gök, donuk yıldızlarla dolu. Melânkonik bir hava. Yürümek istemediler. Bir kaç kelimelik fasılalı konuşmalar. Otomobil evin önünde durdu; indiler. Riçard, Polinin uzattığı eli öptü.

Gud nayt, gud nayt.

BİR hafta içinde Riçard âşık, delicesine âşık olmuştu.

Aşıkârdı ki Polinle evlenemezdi. Mesleği. Evet, aşikâr değil imkânsızdı. Fakat bir gün Polinden uzak kalsa, onun mevcudiyetinin en mühim bir parçası haline geldiğini hissediyordu. Ümidsiz bir sevgi.

O, kadınlarda gıbte edilen vasıfları haizdi: Şık, şarman ve güzeldi. Ama, herkes Bazar kabaresinde tanıştıklarını biliyordu. Evlenmeleri imkânsız .abes ve cüretkârane olacaktı.

Müstakbel bir sefirin karısı olamazdı şüphesiz; yahut da mesleğini feda etmek lâzım gelecekti.

Poline sahip olmak arzusu yavaş yavaş meslek ihtirasına galebe çalıyordu...

Poline gelince, o Riçardan hoşlanıyordu. Ona düşkün olabilecek derecede hoşlanıyordu. Fakat, Riçard onun için bir muamma idi. Yanında adetâ kabahat işlemiş bir çocuk gibi mahçup davranıyordu. Polin ona karşı bir iştiyak duysa, o aksine soğuklaşırdı. Acaip mahlûk!

Çayda beraberdiler.

Yalnız Poline uzun bir seyahat ve tedavi teklifinde bulunmuş.

Riçard: "Gitmiyeceksin değil mi?" diye ısrarla soruyordu.

Polin düşünceli, mağmum.

Riçardın ıstırabı Polini içten müteessir etmişti. Anlaşılmaz bu genç İngilize tahmininden fazla bağlı idi. Vücudu soğuk bir ürperme geçiren Riçard:

— "Polin, benimle evlenir misin?" diye sordu.

— Evet Riçard. Fakat bir itirafım var Riçard, şimdiye kadar kardeşimin işinden sana behsetmemiştim. O, (...) elçiliğinde müstahdemdir.

Eğer kardeşinin bir cani olduğunu söylemiş olsaydı, Riçard darbeyi metanetle karşılıyabilirdi. Fakat (...) elçiliğinde müstahdem olmak!.

Daha iki hafta evvel elçi (...) de akşam yemeğine davetli idi. Masaya servis yapan genç belki de Polinin kardeşi idi. günün birinde, karısiyle birlikte misafir bulundukları sofraya, kayınbiraderi servis yapacaktı. Aman yarabbi!..

Riçard, çenesini kaldırdı: "Peki Polin evleniriz." diyebildi.

ERTESİ sabah Sir Andru, Riçardı yanına çağırarak anî rahatsızlanan kuryenin yerine (...) şehrindeki ingiiiz sefaretine bazı mahrem evrakı derhal götürmesini bildirdi.

Riçard, resmî vazifesini yapar yapmaz nişanlarının bozulduğunu Poline telledi.

Avdet edince bir hafta nefsiyle çarpıştıktan sonra Polini görmeğe karar verdi. Polin fabrikatör (...) ile evlenmiş, şehri terketmişti.

Eve dönünce odasına kapandı. Yumrukları dimağında, yirmi senedenberi ilk defa döktüğü gözyaşları arasında bağırıyordu:

— Hayatın neşesini, saadetini kendi ellerinle yıktın. Ne için? Bir gün sefir olursan diye değil mi? Abdal adam!..

Ertesi sabah hayatın en sanzasyonel adımını atmış bulunuyordu.

İstifasının sebebini Sir Andruya açıkça anlattı. Kararı kati idi.

Elçi ellerini Riçardın omuzlarına koyarak:

— Azizim Stratton-Forbs size bir şey söyliyeyim. Aramızda kalmak şartile..., Zevcem vaktile bir Korusgirl idi.

AYNİ dakikada 750 kilometre uzakta Polin kürklü neglijesi omuz başlarına düşmüş, altın sırmalı, dört köşe burunlu terliklerini ayağında oynatarak kocasına şöyle diyordu:

— Sevgilim. Kâfi derecede oynadık, eğlendik. Aileme karşı gösterdiğin iyilikten müteşekkirim. Artık ciddî bir hayata başlamak istiyorum.

Daima hakikati söylemek lâzım geldiğinden itiraf ederim ki seninle evlenmemin sebebi budala bir İngilizin bana dirsekçevirmesidir. Budala ve bazı cihetlerde cidden dar görüşlü bir adam olmasına rağmen senden daha iyi bir karakter sahibidir.

Ondan hoşlanıyordum. Fakat mesud o-

(Lûtfen sayfayı çeviriniz)